

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 21 (1788) 1984 GEGUŽĖ-MAY 24 • ŠV. KAZIMIERO METAI • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672

Naikinti ar saugoti?

Lietuvių pėdsakai įvairiuose laisvojo pasaulio kraštuose yra gana žymūs, ypač ten, kur yra įsikūrę didesni jų skaičiai. Daugiausia jų pėdsakai yra JAV-se, nes ten gyvena daugiausia lietuvių išeivių. Nemažai jų pėdsakai yra P. Amerikoje, kur daug lietuvių apsigyveno po I D. karo. Kiek mažiau išeivijos pėdsakai yra Britanijoje, Kanadoje, Australijoje, nes ten įsikūrę mažesni skaičiai tautiečių. Daug lietuviškų pėdsakų palikta Vokietijoje stovykliniais laikais, bet jie buvo trumpalaikiai, nes Vokietija anuomet buvo tiltas į platesnį pasaulį — užjūrius. Pastovūs ir išliekantys pėdsakai liko ir tebelieka tuose kraštuose, kur lietuviai pastoviai apsigyveno ir pasijuto esą antroje tėvynėje. Ten jie sukūrė įvairių vertybių daugelį sričių. Praktinio gyvenimo vertybės, jų sukurtos, pasitarnavo gyvenamojo krašto gerovei, išliejo vietos gyvenimui ir nepalikto ženklo, kad tai lietuvių įnašas. Pvz. mūsų architektai, inžinieriai, rangovai yra pastatę daugybę mokyklų, šventovių, įvairių rūmų, įmonių ir t.t., bet tai dalykai, kurie yra vertingi, tačiau lietuvių tautos kultūrai neįnašas. Tai praktinis lietuvių ateivių įnašas gyvenamajam kraštui, bet ne lietuviškajai kultūrai. Tai sritis, kur lietuvių pėdsakai gana žymūs, tačiau jie dingsta bendroje srovėje.

YRA BETGI sričių, kuriose lietuvių pėdsakai gali būti išsaugoti savaime taisyklai. Tokios sritys yra humanistinės, kultūrinės, meninės. Jose sukurtos vertybės nebūtinai tenka gyvenamajam kraštui. Net ir tais atvejais, kai pvz. rašytojas kuria gyvenamojo krašto kalbą, pasitarnauja abiem kraštams — savo kilmės ir gyvenamajam. Toks buvo pvz. Oskaras Milašius, rašęs prancūzų kalba. Jeigu išeivis rašytojas kuria gimtąją savo kalbą, išlieka vien savo tautoje. Toks yra Česlovas Milašius, rašantis lenkų kalba. Kiek kitaip yra su tais kūriniiais, kur žodinė kalba nėra reikalinga, pvz. dailės srityje. Čia dailininkas ir jo kūriniai gali išlikti savoje tautoje, jeigu su ja yra susijęs savo kūrybinėmis gijomis, bet gali ir išsivietinti, jei nutruksa dvasiniai saitai su savoja tauta. Pagaliau kaip ten bebūtų, išeivijos lietuviai yra sukūrę daug įvairių kultūrinių vertybių, reikšmingų visos tautos kultūrai. Bet tos vertybės yra taip išblaškytos, kaip ir patys išeiviai. Jų rasi beveik visuose pasaulio žemynuose. Kyla klausimas, kaip tas vertybes surinkti, išsaugoti, kad nežūtų ir nenuskurdintų tautos? Problemos nebūtų, jei turėtume laisvą, nepriklausomą Lietuvą. Jon savaime plauktų tos vertybės, jų turtintų ir atrastų saugią pastogę atečiai. Deja, tuo tarpu ši galimybė yra užblokuota. Tenka įsivaizduoti kitų išeivių laisvojo pasaulio kraštuose.

NORINT išsaugoti išeivijos sukurtas vertybes, reikia organizuoti savas saugyklas. Be jų sunyks kultūrinės mūsų vertybės — knygos, paveikslai, dokumentai, archyvinė medžiaga, rankraščiai, tautodailės dirbiniai, audiniai, nuotraukos, laikraščiai, žurnalai ir t.t. Laimė, užuomazgos tokių saugyklų yra: tai Alkos muziejus Putname, meno galerijos Čikagoje, Pasaulio lietuvių archyvas. Tai geri užmojai, bet toli gražu nepakankami. Juose gali tilpti tik maža dalis kultūrinių išeivijos vertybių. Be to, minėtosios saugyklos yra JAV-se, kurioms rūpi visų pirma savojo krašto lietuvių vertybės. Tokias ar panašias saugyklas privalėtų turėti kiekvienas kraštas, kur gyvena didesnis būrys lietuvių. Pvz. Kanadoje yra apie 25.000 lietuvių. Yra sukurtų daug kultūrinių vertybių, bet nėra jokios visuomeninės saugyklos ar etnografinio muziejaus, kur tos vertybės galėtų būti saugomos. Valstybiniai muziejai bei archyvai gali pasitarnauti tik maža dalimi. Yra nemažai pavienių asmenų, turinčių vertingų rinkinių, kurie su savininkų mirtimi gali išsiskirti ir išsilyti. Dabar yra laikas susirūpinti esamo kultūrinio turto apsauga, nes naikinimo grėsmė artėja ir didėja. Palikti jį sunaikinimui reikštų kultūringos mūsų visuomenės nekultūringumą, netgi barbariškumą. Veikti reikia jau dabar, kol vyresnioji karta tebesaugo turimas kultūrinės vertybes. Kultūrinių sričių darbuotojai turėtų tai matyti.

KANADOS ĮVYKIAI

Pirmoji moteris gubernatore

Kanados senato salėje gubernatorės pareigoms buvo prisaikdinta pirmoji moteris Kanados istorijoje — buvusi parlamento pirm. Jeanne Sauve. Ją dar pernai gubernatorės pasirinko ministras pirm. P. E. Trudeau, bet pareigų perėmimą sutrukdė kvėpavimo sutrikimai. J. Sauve nuo sausio 20 d. iki kovo 3 d. gydėsi ligoninėje. Savo įvadiniam žodyje ji žadėjo siekti taikos pasaulyje ir vienybės Kanadoje. Naująją Kanados gubernatore, kuri taipgi yra pirmoji tokias pareigas gavusi moteris Britų bendruomenės šalyse, birželio 12 d. Buckinghamo rūmuose priims karalienė Elzbieta. Pagal tradiciją tas priėmimas turėjo įvykti dar prieš prisaikdinimą gubernatorės pareigoms, bet jos teko atsisakyti dėl J. Sauve ligos.

Ontario finansų ministras L. Grossmanas parlamente paskelbė pirmąjį savo paruoštą 1984 m. biudžetą, turintį didelių staigmenų, nes buvo atsakyta ne tik provincinio pajamų mokesčio padidinimo, bet ir alkoholio bei rūkalų pabranginimo. Pastarieji du pajamų šaltiniai lig šiol niekada nebūdavo užmirštami biudžetuose. Pasak L. Grossmano, ši kartą jie liko nepaliesiti dėl kritusio turizmo. Amerikiečiai nenori atostogos praleisti Ontario provincijoje dėl labai brangių alkoholinių gėrimų bei cigarečių ir taipgi dėl per brangaus benzino. Triukšmą kelia ir provincijoje veikiančios alkoholio daryklos, nes dabar net 83% parduodamo alkoholio kainos tenka valdžiai — Kanados ir Ontario. (Nukelta į 8-tą psl.)

Baltiečių laisvės lygos atstovai informuoja apie savo veiklą ryšium su sporto olimpiada Los Angeles mieste. Informacinėje konferencijoje dalyvavo reporteriai 5 žinių agentūrų, 8 televizijos, 8 laikraščių ir 8 radijo tinklų. Prie stalo — ANTANAS MAŽEIKAS (prie mikrofonų), SIMAS KUDIRKA (pirmas iš dešinės) Nuotr. D. Mažeikienės

Tarptautinė tyla Baltijos kraštų atveju

Kodėl tyli laisvasis pasaulis, kai Baltijos valstybėse vyksta tragedija? JAV valstybės departamentų pareigūno Elliott Abrams pareiškimai Baltiečių laisvės lygos surengtoje politinėje konferencijoje

E. Abrams š. m. kovo 17 d. kalbėjo Los Angeles mieste surengtoje politinėje konferencijoje apie Baltijos valstybių laisvės kovą ir padarė keletą įsivertinimų pareiškimų, atskleidžiančių motyvus, kodėl laisvasis pasaulis tylėjo ir tebetyli baltiečių tragedijos atveju.

Lenkijos padalinimas

Pasak kalbėtojo, kai XVIII š. Lenkija buvo padalinta (Lietuvos neminėjo), liberalinė Europos opinija jaudinosi, Lenkiją vadino "kankine" ir džiaugėsi, kai ji po I D. karo atstatė. Kitaip buvo su Baltijos valstybėmis: kai jas laidojo Sov. Sąjunga, liberalinė opinija nesijaudino ir tylėjo.

Kodėl taip buvo ir dar tebėra? E. Abrams nurodė keletą motyvų. Visų pirma Sov. Sąjunga kai kurių žmonių yra laikoma "pažangia" jėga pasaulinėje politikoje. Carinės Rusijos pozicija XIX š. buvo skirtinga — ji buvo laikoma atsilikusia, reakcine jėga, kludanti politinę pažangą. Karolis Marksas pvz. rašė apie rusus: "Aš nepasitikiu nė vienu rusu. Kai tik įsiveržia rusas, suklaužia visas pragaras". Tad nėra ko stebėtis, jei liberalai Rusijos vaidmenį Lenkijos padalinime smerkė.

Staigus pasikeitimas

Ryšium su bolševikų revoliucija viskas pasikeitė: staiga paskutinioji tapo pirmąja: reakcingiausia pasaulio valstybė buvo padaryta per vieną naktį pažangiausia pasaulio valstybe. Net ir dabar, prasiėdus nusivilti Sov. Sąjungos politika, "pažangiųjų" sluoksnuose bandoma pateisinti sovietų nusikaltimus.

Mums aišku, kad Baltijos valstybių prijungimą prie Sov. Sąjungos reikia suprasti kaip būtinybę sovietinės istorijos rėmuose. E. Abrams rūpi saugumas. Jos vadai jaučiasi nesaugūs, ir Baltijos valstybių nepriklausomybė jaudina švelnias politbiuro narių sielas. Jų įjungimas Sov. Sąjungon ir jų teisių pažeidimas esąs reikalingas psichinei sovietinių vadų sveikatai.

Tai netiesa

Šis motyvas yra betgi neįtikinantis. Net ir prijungus Baltijos valstybes, Maskvos saugumo jausmas nė kiek nepadidėjo — jos vadai tebesijaučia nesaugūs. Jie jaučiasi priversti valdyti visą R. Europą, grąsinti V. Europai savo raketiniais ginklais, siųsti karinius dalinius į Afganistaną, laikyti didžiausią kariuomenę taikos metu, kėsintis į Afriką, Karibų salas, P. Ameriką. Iš tų fak-

tų matyti, kad minėtasis "saugumo" motyvas tėra sovietinio imperializmo priedanga.

"Realizmas"

Yra kitas subtilesnis motyvas, bandantis pateisinti nesidomėjimą Baltijos valstybių likimu, būtent, "realistinis". Tų kraštų prijungimas prie Sov. Sąjungos esąs gyvenimo faktas, kurio negalima pakeisti. Jis yra galbūt nemoralus, nepriimtinas, bet nepakeičiamas. Toje srityje esą nieko negalima padaryti. O jei nieko negalima padaryti, belieka tylėti. Bandymas griebtis kvailių priemonių nieko gero neduoda, tik tai gadinina Sov. Sąjungos — JAV santykius.

Šis motyvas atrodo pagrįstas faktais, gana įtikinantis ir priimtinas daugeliui žmonių, net ne sovietinės ir ne "pažangiosios" orientacijos. Dėl to jis yra žymiai veiksmingesnis.

Vis dėlto ir jis yra klaidinantis. Dabartinis realistas turėtų klausyti Churchillį, ar "realu" buvo pasipriešinti Hitleriui 1939 m.; ar "realu" buvo de Gaulle'ui priešintis vokiečių okupacijai ir maršalo Petaino vyriausybei? Ar realu buvo tikėtis, kad 13 mažų JAV kolonių įveiks Britanijos imperiją ir įves pastovią demokratinę santvarką?

Antra, jei būtų leista Baltijos kraštų gyventojams laisvais balsavimais spręsti savo likimą, ar būtų realu tikėti, kokie bus rezultatai?

Trečia, mūsų laikais, kai nyksta visos imperijos, ar realu tikėtis, kad vienintelė tokia imperija, būtent sovietinė, išliks amžiams?

Faktai rodo, kad tautos ir civilizacijos išlieka ne vien realizmo dėka. Pvz. viduramžių vienuolių grupės pasklidusios po Europą galbūt ir nebuvo realistai, bet jų skelb-

toji krikščionybė laimėjo. Kai kas šiandieną mano, kad Baltijos valstybių pastangos išlaikyti savo kultūrą ir atgauti nepriklausomybę yra nerealias, tačiau "realizmo" stoka kaip tik ir gali laimėti.

Laimėjimo galimybės

Baltiečių viltys laimėti atrodė pagrįstos žvelgiant iš ilgesnės istorinės perspektyvos. Juk matome, kad sovietinė imperija yra istorinis anachronizmas — senovės liekana, nesiderinti su mūsų laikais. Po Amerikos revoliucijos buvo tikrai dvi demokratijos — JAV-bės ir Šveicarija. Likusį pasaulį sudarė monarchijos ir imperijos. Dabargi beveik visos monarchijos yra išnykusios, taipgi imperijos, išskyrus vieną, o demokratijų yra 50. Ar yra realus motyvas manyti, kad ši linkmė gali būti pakeista?

"Realistų" galvosena yra apgauli, nes remiasi siaura dabartimi, mananti, kad sovietinė imperija nepajudinama. Sovietiniai vadai yra didesni realistai, nes mato, kad rusų skaičius mažėja ir kad šio šimtmečio pabaigoje bus mažuma savoje imperijoje. Dėl to jie siekia suldyti visas tautybes kalbiniu, kultūriniu ir socialiniu požiūriu. Tai jų tikslas.

Grėsmė baltiečiams

Tai sudaro grėsmę baltiečių tautomis. Jų skaičiai sumažėjo dėl II D. karo, emigracijos ir deportacijų. Į jų kraštus atkeliauti kitų tautybių žmonės, ypač rusai. Iki 1970 m. i Baltijos kraštus atkilo vienas milijonas sovietinių piliečių. Jų 80% apsigyveno Latvijoje ir Estijoje, kurios turi tik 3,7 mil. gyventojų.

Pagal sovietinę statistiką, imigracija į Baltijos valstybes tęsiasi. Nuo 1970 iki 1979 m. (Nukelta į 3-čią psl.)

Pasaulio įvykiai

PRAĖJUSIA SAVAITĖ PADIDĖJO TANKLAIVIŲ PUOLIMAI PERSIJOS ĮLANKOJE, atnešdami susirūpinimą naftą parduodančioms ir ją perkančioms šalims. Per vieną savaitę naikintų raketos paskandino arba sužalojo septynis tanklaivius. Lig šiol tanklaivius prie pagrindinio Irano naftos uosto Chargo saloje puldavo prancūziški "Super-Étendard" Irako naikintuvai, bandantys sustabdyti Irano naftos pardavimą. Šį kartą raketos buvo nukreiptos prieš Saudi Arabijos ir Kuwaito tanklaivius teritoriniuose vandenyse. Saudi Arabijoje esantys žvalgybiniai JAV radarų AWACS lėktuvai nustatė, kad puolimus atliko Iranui priklausantys amerikietiški "Phantom" naikintuvai, įsigyti dar šacho valdymo laikais. Atrodo, ajatolos R. Chomeinio režimas tanklaiviams sudarytu

pavojumi nori sustabdyti naftos iš Persijos įlankos tiekimą laisvajam Vakarų pasauliui. Ta nafta daugiausia naudojasi Japonija, kai kurios Azijos ir V. Europos valstybės, kasdien nuperkantys aštuonis milijonus statinių. Iranas jau anksčiau buvo grąsinęs užblokuoti Hormuzo sąsiaurį Persijos įlankoje, jeigu Irakas ir toliau trukdys iraniškos naftos pardavimą. Šį kartą, matyt, buvo pasirinkta kita taktika — tanklaivių puolimai. Pagrindinis dėmesys nukreiptas prieš Saudi Arabijos ir Kuwaito tanklaivius, nes šios dvi valstybės pusketvirtų metų trukmės Irako ir Irano kare remia Iraką, karo reikalams parūpinusios \$66 milijonus. Be šios paramos gyventojų skaičiumi gerokai mažesnis Irakas nebūtų galėjęs atsilaukti prieš Iraną, nesiskaitantį su gyvybės aukomis, ajatolos R. Chomeinio religinio fanatizmo dėka į kautynes metantį masės žmonių, įskaitant net ir mokyklinio amžius vaikus.

Netikėtas svečias

Popiežių Jona-Paulių II Vatikane aplankė komunistinės Lenkijos prez. H. Jablonskis, Italijon atvykęs į Monte Cassino kautynių 40 metų sukakties iškilmes. Kovose su vokiečiais dėl to kalno žuvo 1.300 lenkų karių. Metinių iškilmėse dalyvavo apie 6.000 iš viso pasaulio suvažiavusių lenkų. Karo veteranams tartame žodyje Jonas-Paulius II pasisakė už Lenkijos nepriklausomybę. Spėjama, kad susitikime su prez. H. Jablonskiu buvo paliestas laisvės klausimas politiniams kaliniams ir galbūt komunistinės Lenkijos diplomatinį ryšių užmezgimas su Vatikanu.

Galvosūkis Reaganui

Tanklaivių puolimai padidino naftos kainas laisvojoje rinkoje, nes didelių įmokų iš tanklaivių savininkų pradėjo reikalauti draudos bendrovė, o demokratijų yra 50. Ar yra realus motyvas manyti, kad ši linkmė gali būti pakeista?

"Realistų" galvosena yra apgauli, nes remiasi siaura dabartimi, mananti, kad sovietinė imperija nepajudinama. Sovietiniai vadai yra didesni realistai, nes mato, kad rusų skaičius mažėja ir kad šio šimtmečio pabaigoje bus mažuma savoje imperijoje. Dėl to jie siekia suldyti visas tautybes kalbiniu, kultūriniu ir socialiniu požiūriu. Tai jų tikslas.

Streikai Vokietijoje

Automobilių gamyba V. Vokietijoje sustabdė metalo gamintojų unijos streikas, nutraukęs dalių automobiliams tiekiamą. Streikuotojai reikalauja 35 valandų darbo savaitės, nors tokį reikalavimą absurdišku laiko kancleris H. Kohlis ir pramonės vadai. Esą išlaidos gamyklase tada padidėtų 20%, daug įmonių turėtų užsidaryti, būtų prarasta rinkos vokiečių gaminių užsienyje. Lig šiol darbo unijos V. Vokietijoje pasižymėdavo nuosaikumu, vengdavo visiem žalingų streikų, per didelių reikalavimų.

Šiame numeryje:

Naikinti ar saugoti?

Išeivijos sukurtom vertybėm gresia sunaikinimo pavojus

Tarptautinė tyla Baltijos kraštų atveju

Kodėl didieji tyli, matydami baltiečių tragediją?

Vokietis, dukart buvęs Kaune

Buvęs karo belaisvis su dėkingumu prisimena Lietuvą

"Pažvelgus į gyvenimą iš esmės"

Atsiliepiant į kritiškas Aurelijos Balašaitienės pastabas

Išgyventos dienos Sibire

Elenos Juciūtės liudijimas ir jos atsiminimų knyga

Lietuviškoje gimnazijoje pabuvojus

Kanadietės mokinės metai Vasario 16 gimnazijoje

Lietuvių jaunimas keičiasi

Po madingų bandymų jaunimas darosi pozityvesnis

Lietuviai Australijoje po 30 metų

Žvilgsnis į patirto vargo dienas iš laiko perspektyvos

"Pas ką žiedas žydi?"

Naujas Eglės Juodvalkės poezijos rinkinys

Poetas Antanas Miškinis

Varganas jo gyvenimo kelias ir nepasakoti eilėraščiai

Baltiečių laisvės lygos vicepirmininkas ANTANAS MAŽEIKAS pokalbyje su Japonijos laikraščio korespondentu Los Angeles Ntr. D. Mažeikienės

TEVIŠKES ŽIBURIAI

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaida ir Vyt. Kastytis

Metinė prenumerata \$19, pusmetinė — \$10, mėmė — \$25
(Amerikoj — JAV doleriais)

Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuostata. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$19.00 per year, \$10.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

RELIGINIAME GYVENIME

Pertvarkyta Vatikano kurija. Šv. Tėvas Jonas-Paulius II patvarkė, kad Vatikano valstybės civiliniame valdyme jam atstovautų ir visomis jo, kaip Vatikano vyriausio valdytojo pareigomis rūpintis Vatikano valstybės sekretorius. Tas pareigas šiuo metu eina kard. Agostino Casaroli. Popiežius taipgi paskelbė, kad Vatikano valstybės gubernatorių dabar bus atskaitingas nebe popiežiui, o Vatikano valstybės sekretoriui. Naujuoju Vatikano valstybės gubernatoriumi paskirtas 71 m. amžiaus italas kard. Sebastiano Baggio, iki šiol buvęs vyskupo kongregacijos prefektas. Sakramentų ir liturgijos kongregacija persikirta į dvi dalis. Jai vadovavęs kard. Giuseppe Casoria, 75 m. amžiaus italas, atsisakė iš pareigų dėl senatvės. Laikiniai abiem dalim vadovaus buvęs tos kongregacijos sekretorius 72 m. amžiaus vokiečių benediktinas arkiv. Augustin Mayer. Sekretoriumi sakramentų kongregacijai paskirtas arkiv. Lajos Kada. Ta proga dėl senatvės atsisakė didžiojo penitenciariaus pareigų kard. Giuseppe Paupini. Jo vieton paskirtas arkiv. Luigi Dagaglio. Dėl neveikatos iš pareigų pasitraukė sekretoriato nekreikščiųnoms prezidentas 74 m. amžiaus belgas arkiv. Jean Jadot ir socialinių ryšių komisijos pirm. 60 m. amžiaus lenkas arkiv. Andrzej M. Deskur, kuris gavo garbės pirmininko titulą. Naujuoju nekreikščiųnoms sekretoriato prezidentu paskirtas 51 m. amžiaus negras-is-Nigerijos arkiv. Francis Arinze, o naujuoju socialinių ryšių komisijos pirmininku — 48 m. amžiaus amerikietis iš Filadelfijos arkivyskupijos mons. John Foley, kuris bus konsekrutas arkivyskupu.

Kard. Bernardin Gantin, 62 m. amžiaus negras-is markistų valdomos Benin valstybės Afrikoje, paskirtas naujuoju vyskupo kongregacijos prefektu. Jo iki šiol eitas "Justitia et Pax" komisijos ir "Cor Unum" tarybos pirmininko pareigas perims 61 m. amžiaus prancūzas kard. Roger Etchegaray.

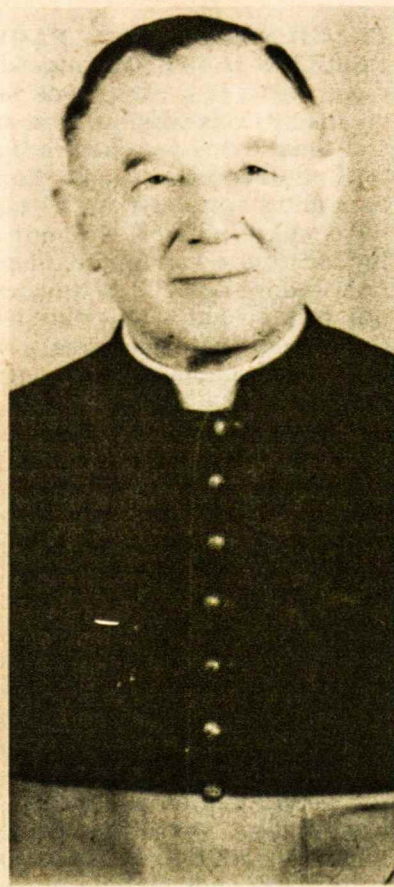
Kard. Agnello Rossi, 71 m. amžiaus brazilas, paskirtas kard. Casarolio vadovautos Apaštališkojo Sosto paveldėjimų įstaiigos pirmininku. Jo iki šiol eitos misijų kongregacijos prefekto pareigoms perimti paskirtas proprefekto titulu aistris arkiv. Dermot J. Ryan, iki šiol buvęs Dublino arkivyskupu.

Kard. Opilio Rossi, 74 m. amžiaus italas, buvęs popiežiškios tarybos pasauliečių reikalams pirmininkas, paskirtas kardinolų komisijos popiežiškios šventovės pirmininku.

Kard. Eduardo Pironio, 63 m. amžiaus argentinietis, buvęs vienuolinių bei pasaulietinių institucijų kongregacijos prefektas, paskirtas popiežiškios tarybos pasauliečių reikalams pirmininku.

Arkiv. Jean Jerome Hamer, 67 m. amžiaus belgas dominikonas, iki šiol ejęs doktrinos bei tikėjimo kongregacijos sekretoriaus pareigas, paskirtas naujuoju vienuolinių bei pasaulietinių institucijų kongregacijos proprefektu. Jo iki šiol eitas pareigas perims mons. Alberto Bovone ir bus konsekrutas arkivyskupu.

Naujuoju Niujorko arkivyskupu paskirtas vysk. John J. O'Connor, vienerius metus vadovavęs Scranton, Pa., vyskupijai. Naujasis arkivyskupas pagarsėjo per paskutiniuosius porą metų spaudoje kaip narys JAV vyskupo komisijos, rašiusios taikos ir karo dokumentą. Dažnai jis būdavo nurodomas kaip vienintelis karingo pasipriešinimo šalininkas pacifistiškai nusiteikusios komisijos tarpe. Jis yra 64 m. amžiaus, kunigys įšventintas Filadelfijos arkivyskupijoje ir pirmuosius 7 savo kuniga-

Prelatas LADAS TULABA, SSD, STL, popiežiškiosios Šv. Kazimiero kolegijos rektorius Romoje. Jam š. m. rugsėjo 16 d. sueina 50 metų kunigystės sukaktis (gimęs 1912.IV.25, kunigų išventintas 1934.IX.16). Jos minėjimas rengiamas Romoje š. m. rugsėjo 23 d.

vimo metus mokytojavęs katalikiškoje gimnazijoje. Jis turi klinikinės psichologijos magistro ir politinių mokslų daktaro laipsnius. 1952 m. kaip jūreivių kapelionas jis darbavosi Korėjoje ir 1958 m. gavo "Legion of Merit" medalį už pasižymėjimą. Tokiu pat medaliu jis vėl buvo apdovanotas 1965 m., kai tarnavo marinių kapelionu Vietnamo. 1972 m. jis buvo paskirtas vyriausiu katalikų kapelionu Annapolio jūros pajėgų karo akademijoje, o 1975 m. tapo antruoju JAV istorijoje katalikų kunigų, ėjusių vyriausio JAV jūros pajėgų kapeliono pareigas ir gavusio admirolo laipsnį. 1979 m. Šv. Tėvas Jonas-Paulius II jį paskyrė JAV karinio vikariato vyskupu-pagalbininku, o paskutiniu metu — Serantono vyskupu. Šiuo metu popiežius jį dar laikina paskyrė ir JAV karinio vikariato administratorium, nors tai vietui numatytas paskirti kitas asmuo.

Jėzaus nukryžijavimo ir mirties data moksliskai nustatyta. Tai tvirtina du Oksfordo universiteto astrofizikai — Colin J. Humphreys ir W. G. Waddington. Britų mokslininkas žurnale "Nature" jį paselbė straipsnį, kuriame nurodo, kad iki šiol nebuvo aišku kuriais Ponceiaus Piloto valdymo metais Kristus buvęs nukryžiuotas, nes Poncejus Pilotas buvo Judėjos prokuratoriu nuo 26 m. iki 36 m. po Kristaus. Jie sustatė lo laikotarpio žydų kalendorių ir sudėję dabartines astrofizines žinias ir skaitytuvą, sumažino atvejų galimybę nuo 10 iki 4, o remdamiesi Šv. Rašto aprašomomis aplinkybėmis dar toliau sumažino iki 2 galimybių: balandžio 7 d., 30 m. ir balandžio 3 d., 33 m. po Kristaus. Galiausiai jie atkreipė dėmesį į Šv. Rašte minimą reiškinį, kad nukryžijavimo vakarą mėnulis pasidaręs raudonas kaip kraujas. Jie rado eilę viduramžių ir ankstesnių raštų, kuriuose toks pavadinimas taikomas mėnuliui aptemimui nusakyti, nes iš tikro kai kurie mėnulių aptemimai šešėliu uždengta mėnulių dalį paverčia visiškai raudona spalva. Remdamiesi babiloniškojo žvaigždžių stebėjimo duomenimis ir ilgalaikiais žemės sukimosi greičio kitėjimais, jie nustatė, kad toks mėnulių aptemimas Jeruzalėje galėjo būti matomas tik balandžio 3 d., 33 m. po Kristaus.

Kun. J. Stš.

Vokietis, dukart buvęs Kaune

"Kai vysit rusus iš Lietuvos, aš būsiu jūsų savanoriu"

A. MISELIS

V. Vokietija, Augsburgas, 1946 metai. Aš su šeima gyvenau išvietintų asmenų (DP) stovykloje, rūpestingoje UNRRA globoje. Žmona, kaip gailėstingoji sesuo, dirbo stovyklos ambulatorijoje, vaikai lankė vaikų darželį, o aš studijavau veterinariją ir kasdien traukiniu važinėju į Muencheną, kur buvo įsteigtas UNRRA universitetas. Jame studijavo 21 tautybės keletas tūkstančių studentų. Tarptautinei pabėgėlių organizacijai IRO perėmus išvietintų asmenų globą ir aprūpinimą, taupumo sumetimais UNRRA universitetas buvo uždarytas.

Vokiečių universitetai priėmė tik 10% užsieniečių. Veterinarijos fakulteto studentai sukvietėme susirinkimą ir nutarėme, kad jaunieji, dabar tik baigusieji gimnazijas, tegul tuo pasinaudoja, o mes, vyresnieji, turime įieškoti kitų galimybių įsigyti specialybėms. Ir kitų fakultetų studentai padarė panašius nutarimus.

Aš ir mano kurso studentas A. Lastas, su kuriuo pusantros metų kasdien važinėjom į paskaitas ir praktinius darbus, nutarėme nuvažiuoti į garsiąją veterinarijos akademiją Hanoveryje, anglų zonoje. Ten mus maloniai priėmė, rūpinosi ir net valgydino bendrabučio valgykloje mano laidos iš karo mokyklos draugas A. Valiūšis, kuris ten studijavo ir gyveno bendrabutyje. Vet. akademijos vadovybė sutiko mus priimti, bet, pagal veikiančius okupacines valdžios potvarkius, turime būti anglų zonos gyventojai. Padėkojome, pažadėjome apsarvstyti ir pranešti.

Grįždami namo į Augsburgą, nutarėme pamatyti daugiau Vokietijos, pasirinkome kitą kelią: Dortmund-Wiesbaden-Heidelberg-Stuttgart. Vagonas buvo erdvus, be jokių pertvarų, pritaikintas dar karo metu, kad žmonės galėtų vėžtis didesnius lagaminus. Nebuvo ir perpildytas. Vokiečiai, kaip jau anksčiau buvau pastebėjęs, vos tik atsisėda, išsiima gražiai parengtus sumuštinius ir pradeda valgyti. Atrodė, jie visą laiką yra alkani. Karo metu jie tai darydavo tyliai, persimesdami vienu kitu žodžiu, bet dabar buvo tiesiog jomarkas — kalbėjo garsiai, juokavo, atrodė, buvo patenkinti.

Kiek toliau nuo mūsų sėdėjo vienas jaunas vyras, nieko nevalgė, nesišypsojo. Jo veidas išdžiuvęs, pageltęs. Apsivilkęs buvusią karišką milinę, tokia pat kepurė, per petį pasikabinęs karišką duonmaisį, bet atrodė, kad jame jokių sumuštinių nebuvu. Sėdėjo susimąstęs, nesišvalgė ir jį niekas dėmesio nekreipė.

Įėjęs traukinio palydovas pranešė parengti bilietus patikrinimui. Tikrinimas ėjo greitai, tik kiek ilgiau užtruko prie kariškai apsirengusio vyro. Išgirdome traukinio palydovo jau pakeltą balsą:

— Prašau, Tamsta sumokėk, jei nesumokėsi sekančioje stotyje turėsi išlipti.

Mus sudomino. Priėjome prie to kareivio. Jis teisinosi, kad jam išdavė tokį bilietą — valdišką.

— Tamstos biliete aiškiai parašyta: Kassel - Fulda - Wuerzburg - Augsburg - Muenchen. Tamsta važiuoji visai kitu, daug ilgesniu keliu, kur ir kainą yra didesnė.

Lastas pasižiūrėjo į mane, aš palenkiau galvą, ir jis paklausė palydovą:

— Kiek markių jis turi pirmokėti?

Neprisimenu dabar tiksliai, bet tai buvo tik keliolika markių. Mano bendrakeleivis padavė pinigų, ir palydovas pradėjo rašyti bilietą. Mes grįžome į savo vietas. Žinodami vokiečių tarnautojų pareigūną, visai tuo nesistebėjome.

Palydovui išėjus į kitą vagoną, buvęs kareivis pakėlė galvą, apsišvalgė ir pamatęs mus — priėjo.

— Aš norėčiau turėti Jūsų adresą, kad galėčiau grąžinti pinigų, kuriuos esu Jums skolingas.

Dabar mudu abu beveik suartinai atsakėm:

— Tamsta mums nesi skolingas. Tuos pinigų, kuriuos šandien sumokėjome, pagelbėdami Tamstai, panaudok, kai kas nors kitas bus reikalingas Tamstos pagalbos.

Ar jis gerai nesuprato mūsų ne taip jau sklandžios vokiečių kalbos, ar jį nustebino mūsų atsakymas: jis stovėjo šalia nuleidęs galvą ir tik akimis mirksėjo.

— Tamsta mums nesi skolingas.

— Ačiū, — grįžo į savo vietą. Sekančioje stotyje šalia mūsų sėdėjęs keleivis išlipo. Aš pakviečiau tą buvusį kareivį ateiti pas mus atsisėsti, nes mes jau rengėmės užkąsti, norėjome ir jį pavaisinti.

— Peter (pavardės gerai nenugirdau), — ištiesė mums ranką. Mes pasisakėme savo vardus.

— Tamsta turi būti alkanas, nes nemačiau valgant, — kalbėjau paduodamas dėžutę konservų ir duonos.

— Taip, esu alkanas, bet jau esu pripratęs prie badavimo. Išduodami man bilietą, išdavė ir maisto kortelės 3 dienom, bet aš neturėjau pinigų nusipirkti maisto.

Jis labai pamažu valgė, lyg norėdamas, kad tas veiksmas ilgiau užsitęstų. Mes jį raginame gerai pavalgyti, rodėme, kad turime daugiau dėželių. Tuo laiku stovykloje mes buvome maitinami vien tik konservuotu maistu, todėl ir kelienei pasiimti buvo patogų — kelios dėžutės konservų ir duonos.

— Peter, gal gali pasakyti, kokie reikalai vertė Jus važiuoti į Miuncheną visai neturint pinigų.

— Aš grįžtu iš Rusijos. Ten buvau karo belaisvių stovykloje. Tūkstančiai mūsų tenai. Labai daug miršta. Sunkus darbas, blogas maistas. Dabar rusai grąžina tik tuos belaisvius, kurie yra nusilpę ir nebegali dirbti — tokius, kaip aš. Sveikų jie negrąžina. Sako — turi atstatyti sugriautus miestus. Atvažiuau į Hanoverį, kur gyveno mano žmona ir mažoji Roka — dukte. Čia man pranešė, kad ji išvyko pas savo tėvus į Muencheną. Man išdavė bilietą ir 3 dienom maisto kortelės. Aš įsėdau į pirmąjį pasitaikiusį traukinį, norėjau greičiau susitikti su šeima, visai nekreipdamas dėmesio į maršrutą, už tai turėjau pasinaudoti Jūsų paslauga. Labai ačiū, aš to niekad neužmiršiu.

Valgant antrąją konservų dėžutę, jo veidas įgavo kiek raudonumo, pagyvėjo, daugiau kalbėjo, pasakojo apie savo pergyvenimus belaisvių stovykloje, tuo atkreipdamas dėmesį netoli sėdintiųjų, kurie irgi klausėsi jo pasakojimų.

Jūs turbūt esate ne vokiečiai? Aš tai supratau iš Jūsų kalbos, — pertraukęs pasakojimą paklausė.

— Teisingai, mes nesam vokiečiai. Mes esam lietuviai.

— Lietuviai. Lietuva. Kaunas... Aš du kartus buvau Kaune.

— Gražus miestas, tiesa?

— Miestas, kaip miestas. Aš mačiau ir didesnių, ir gražesnių miestų, bet žmonės... o tie žmonės...

— Papasakok mums savo išspūdžius iš viešnagės Kaune, mums bus labai įdomu išgirsti.

— Pirmą kartą buvau Kaune 1941 m. Varėmė rusus karo belaisvius miesto gatvėmis. O jų buvo daug, labai daug. Visi išvargę, alkani. Mums buvo įsakyta nieko neprileisti prie belaisvių, neleisti nieko paduoti, net buvo įsakyta šauti į neklausančius įsakymų. Bet kur tu gali sulaukyti, kai virš sargybinių galvų skrenda ore į belaisvių kolonas duona, vaisiai, cigaretės, net ir drabužiai, o ten ištiesios rankos laukia ir prašo duonos, vandens. Tuo laiku aš maniau, kad lietuviai labai myli ir užjaučia rusų kareivius. Sunku bus mums tokiame krašte, kur gyventojai yra priešui palankūs...

— Kitą kartą buvau Kaune po 3 metų. Šį kartą pasikeitėm rolemis — aš buvau varomas miesto gatvėmis kaip karo belaisvis. Miestas atrodė toks pat, niekas nepasikeitė. Atrodė, kad ir žmonės tie patys. Stovėjo ant šaligatvių, žiūrėjo pro langus ir metė... maistą, vaisius, cigaretes.

— Kodėl? Aš ir šandien negaliu suprasti. Mes buvome jų priešai, okupantai, juos apipilėm, naikinom, žudėm. Dėl silpnos sveikatos aš buvau paskirtas užfrontės tarnybai. Ne kartą man teko ištūstinti tvartus, kletis, paimti ir kitus daiktus, kurie buvo reikalingi kariuomenės aprūpinimui. Ir štai dabar, kai mes bejėgiai, kai mums gali atsikęsti, jie mus šelpia. Kodėl?

Šito jo pasakojimo klausėsi jau ne tik arčiau sėdintieji, bet ir kiti vagono keleiviai sustoję ratu apie mus.

— Matote, Peter, tai galima tik tokiu būdu paaiškinti, kad priešas yra tik tada, kai jis ginkluotas ir nori tave sunaikinti, bet kai jis yra be ginklo ir į vargą patekęs, tuomet jau jis pats yra reikalingas pagalbos.

— Gali būti ir taip, bet mano tautiečiai dar iki šiol to nesupranta, — kalbėjo Peter, ranka atstumdamas jų siūlomą jam sumuštinį.

— Kur jūs buvote tada, kai aš sėdėjau suvargęs, alkanas tarp jų. Tada jūs manęs nematė, ar nenorėjote matyt. Kai traukinio palydovas pasiūlė man išlipti sekančioje stotyje, jūs net juokėtės. Jūs dar nesat vargo matę, nežinot ką reiškia būti žmogum.

— O jūs, mano mieli bičiuliai, aš niekada neužmiršiu šio mūsų susitikimo ir pasakodamas apie savo buvimą Kaune, papasakosiu ir apie susitikimą su kauniečiais traukinyje.

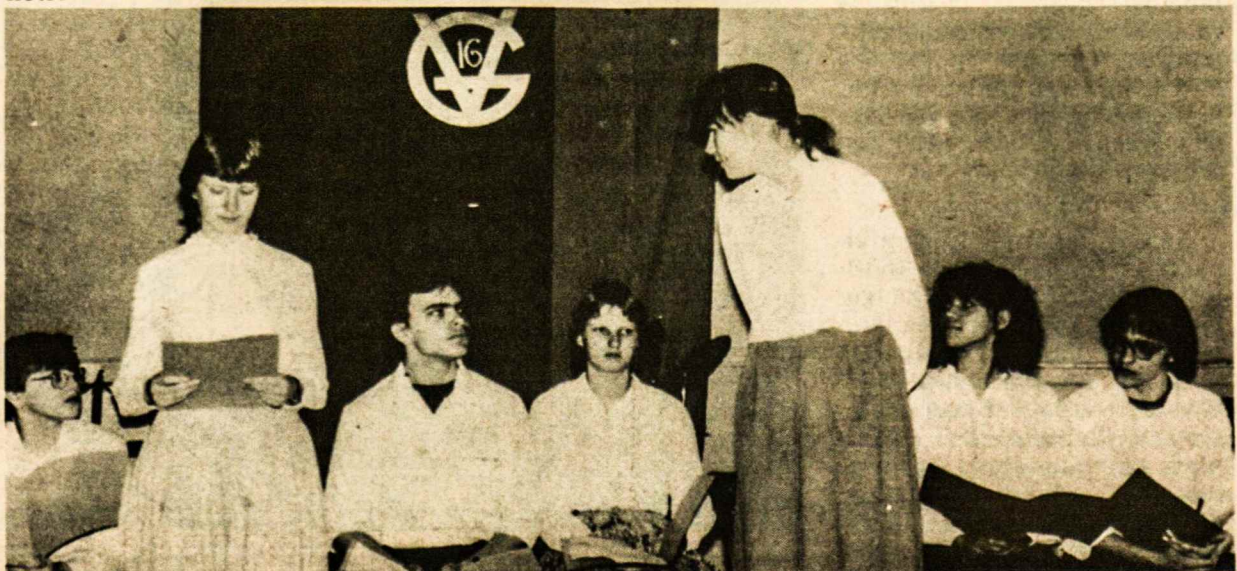
Kelionė neprailgo ir jau baigiasi, nes sekantis sustojimas — Augsburgas. Iškraustėm savo kuprines ir likusį maistą (jo buvo nemažai, nes A. Valiūškio dėka buvo sutaupyta) atidavėm mūsų bendrakeleivui Peteriui, kad parvežtų laukytuvių savo šeimai.

— Peter, ar nepagalvoji, kad kada nors ir trečią kartą gali būti Kaune?

Žinoma, Kai jūs vysit rusus iš Lietuvos, aš būsiu pas jus savanoriu.

— Sudie, mielas Peter, būsimasis savanori!

Mūsų noras tęsti veterinarijos studijas neišsipildė. Kpt. Albinas Lastas išėjo į darbo kuopas kuopos vado pareigoms, o aš įstojau į dantų technikų mokyklą.

Vasario 16 gimnazijos moksleiviai atėitininkai skaito ištraukas iš "LKB Kronikos" Vasario 16 šventės iškilmėse

A+A

MYLIMAM VYRUI
JERONIMUI

mirus,

žmoną dr. ONĄ VALAITIENĘ ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame —

K. A. Bungardos

R. J. Pleinių šeima

A+A

JERONIMUI VALAIČIUI

iškeliavus į amžinybę,

reiškiame nuoširdžią užuojautą žmonai dr. ONAI VALAITIENEI, broliui STASIUI ir kitiems giminiams —
Jonas Stankus ir šeima
Stasys ir Pranė Dalius

A+A

JERONIMUI VALAIČIUI

mirus,

žmoną dr. ONĄ, brolių STASĮ Kenošoje, brolių IGNAJĄ Lietuvoje, visus gimines ir bičiulius tremtyje bei Lietuvoje nuoširdžiai užjaučiame liūdesio valandose —

A. A. Patamsiai

E. Br. Milašiai

L. J. Toliai

A+A

JERONIMUI VALAIČIUI

mirus,

jo žmonai dr. ONAI VALAITIENEI, broliams STASIUI Amerikoje, IGNAJUI Lietuvoje ir visiems giminiams bei artimiesiems reiškiame nuoširdžią užuojautą —

A. S. Juodagalviai-Judd

I. M. Repečkos

S. P. Ročiai

Eug. L. Klevai

A+A

JERONIMUI VALAIČIUI

mirus,

liūdesio valandose žmoną dr. ONĄ VALAITIENĘ nuoširdžiai užjaučiame —

Laima ir Justas Kriaučiūnai
Stoney Creek, Ont.

Liucija ir Kostas Meškauskai
Hamilton, Ont.

Sofija ir Stasys Rakščiai
Fruitland, Ont.

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius -
Bank of Canada, Bank of Montreal,
Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmenis ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą meniską darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

KAZLAUSKAS

Mobawk Furniture Ltd.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

- * Elektros reikmenys
- * Televizijos aparatai
- * Skalbiamosios mašinos
- * Vaikų baldai
- * Įvairūs kilimai
- * Saldytuvai
- * Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
- * Siuvamos mašinos
- * Rūšios mašinėlės

Nemokamas pristatymas į namus.

KRAUTUVĖS:

Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. Tel. 537-1442
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro

Toronto miesto rotušėje surengtoje įvairių tautybių velykinių papročių parodoje dalyvavo ir lietuviai. Iš kairės: Irena Poškuć, Leokadija Nakrošienė, Hilda Lasienė, Ona Taseckienė

“Pažvelgus į gyvenimą iš esmės”

Deja, “iš esmės” nepažvelgta

UOZAS KOJELIS

Auėlija Balašaitienė, labai produktyvi ir visokiausiomis emomis rašanti žurnalistė, “TŽ” 13 nr. komentuoja LB, LFS, LJS-gos ir Baltiečių laisvės lygos suorganizuotų politinių studijų išvadas. Straipsnis pradžioje pirmu žvilgsniu jį vertina pozityviai: “Formulavimas dvelkia... gilių mūsų problemų supratimu bei žvalgumu”. Optimistiškai studijos ją nuteikia ir todėl, kad “diskusijose dalyvavo pati jauniausioji mūsų visuomeninė kūkarta”.

Bet straipsnyje jos pateikti žvilgsniai “iš esmės” ją patį nuvedė į visai klaidingą pasiūlymą: “Būtų geriau, jei išvadoje būtų aiškiai pasakyta, KAS ir KADA ir KURIUS DARBUS pradės vykdyti”. Naudodamas jos pabrūkimo būdą, noriu pastebėti, kad per 15 metų studijų organizatoriai TO ŠAMONINGAI KRA-TESAI. Tai ne politinių studijų pareiga.

Po pirmojo studijų savaitgalio 1969 m., studijų eigą sekęs gen. garbės konsulas dr. Julius Bielskis taip aptarė studijų prasmę: “Jei metų bėgyje keletas tokių studijų įvyktų didesnės mūsų bendruomenės, ne tik lietuviška veikla pagyvėtų, bet ir veiklos reikšmė vietovėse, kaip politiniame taip ir socialiniame gyvenime, žymiai pakiltų. Mūsų seimai ir suvažiavimai taipgi žymiai pagyvėtų, nes į juos suvažiotu tinkamai pasirodę ir gerai informuoti delegatai, parengti savaitgalių studijose” (pabrūkta JK).

Dr. Zimas Brinkis, tuometinis LFB L.A. sambūrio pirmininkas, baiginiame žodyje pareiškė: “Reikalinga kartas nuo karto susirinkti politinei padėčiai paanalizuoti, persvarstyti ir nustatyti gaires tolimesnei iniciatyvai”. Studijose keliamos ir ryškinamos problemos, įieškoma naujų idėjų ir tuo sugestijuojama iniciatyvinė kryptis. K nurodinėjimų veiksmams, kas, ką, kada ir kaip turi veikti, beveik skrupulingai vengiamas”.

LB-PLJS organizuojamas politinių studijų savaitgalis Niujorke, kaip iš programos matyti, irgi skirtas studijoms, bet ne veiklos konkretybei. Todėl A.B. sugestija, kad “būsimiems tokiems suvažiavimams turėtų pagrindine tema būti konkretus planas visuomeninės veiklos prieaiguoliui parūpinti” yra nerealaus ir beveik skrupulingai vengiamas”.

Galėtų būti keliamas (ir yra keliamas) klausimas, ar politinės studijos nevirsta šablonu, idėjomis nevaisingu. Čia reiktų pastidijuoti visų 15-kos Los Angelese įvykusių studijų išvadas. Rašančiojo nuomone, idėjos nėra vienintelės studijų tikslas, bet, kaip teisingai A.B. pastebėjo, ir jaunimo įtraukimas į visuomeninį veikimą, o be to ir rezistencinės dvasios

palaikymas visuomenėje. O idėjų yra. Paimkime po vieną pavyzdį iš pirmųjų studijų — 1969 m. ir paskutiniųjų — 1984 m. išvadų.

Tarp kitų išvadų, 1969 m. buvo tokia: “Aktyviai siekti, kad JAV-bės ir kitų laisvojo pasaulio kraštų vyriausybės iš ‘Baltijos valstybių okupacijos nepripažinimo’ politikos pereitų į nepriklausomybės reikalavimo politiką”. Visai neseniai, taigi, praėjus 15 metų, beveik identiška tezę paskelbė ir VLIKas. Pagal A.B. vertinimo principą, VLIKas turėtų paskelbti, KAIP, KADA ir KURIUS DARBUS ta kryptimi jis pradės vykdyti. Jis tam pašauktas. Vietoje būtų ir klausimas, kodėl VLIKui reikėjo keturių dešimtmečių, kad ta tiesa išaiškėtų?

Kai pirmosios studijų išvados buvo paskelbtos, karštieji VLIKO šalininkai ir sutelktinės veiklos ardytojai skelbė, jog tai “kakofonija”, kad “Kosyginai ir Priamyginai... tą patį būtų pakartoje” ir kad prie jų “lyg pirmojo smuiku prisidėjo mūsų gerb. gen. konsulas dr. J. Bielskis...” (Plg. Los Angeles A. Skirias leidžiamą ir redaguojamą “Lietuviai Amerikos Vakaruose, 1969 m. sausio nr.”).

Siemet viena svarstymų išvada buvo tokia: “Į liuanistinių mokyklų programas nedelsiant įvesti stiprų visuomeninių mokslų kursą, kur jaunimas būtų ruošiamas praktiškai vykdyti su Lietuvos laisviniu susijusius darbus. Visuomeninių mokslų pamokose naudojamos lietuvių ir gyvenamojo krašto kalbos”.

Lietuvių Bendruomenės lietuviškojo švietimo vadovybė į šią išvadą pažūrėjo kitaip nei VLIKO žmonės. Ji pakvietė vieną studijų dalyvų atvykti vasarą į Mokytojų savaitę Dainavoje skaityti paskaitos ir praveisti diskusijas. Taigi nauja idėja priimta ne su priešišku, bet su pozityviu nusiteikimu.

“Idėja neblogo, bet...”

Kalbėdama apie minėtą išvadą, A.B. sako: “Idėja neblogo, bet ir čia tik nekonkrečios siūlymas”. Ir vėl ji suklumpa studijų tikslų sampratoje. Studijų dalyvams šiuo atveju idėja ir terūpėjo. Švietimo vadovybė padarys sprendimą, ar ją verta kontretizuoti, ir jei verta, tai kaip. Bet A.B. leidžiasi į konkretų kritiką, ir atvirai kalbanti, beveik šiurpas nukrečia dėl os pažūrėjo į liuanistinio švietimo būklę, į “lietuvių lyg charakterį”, į jaunimo paruošimą visuomeniniam darbui. Bėrik visur neigiamybės. Štai jė:

a. “Objektyvios žinau, jei vadovė ruošia vyresnės kartos specialistas, ta’ jo žodnias sunks, sakiniai ilgi ir ištęsti, tekas nuobodus, iliustracijų, statistinių duomenų bei konkretios medžiagos nedaug”. Patria susipažinti su amerikiečių mokyklų “social studij”.

b. “Objektyvios mūsų išei-vos organizacijų struktūros, davinį ir istorijos sunku kėtis, pažįstant lietuvių cha-

rakterį” (! — pabrūkta JK). Todėl “nerūpestingas visuomeninių mokslų programos įvedimas težalotų mūsų prieaigū” (! — JK).

c. “Per mokyklas jaunimo priprauginime lietuviškai veiklai” ir t.t.

Jos visi įrodinėjamai sudaryti taip, kad prielaidos turi arba labai mažai ryšio su išvadamis, arba jokio. Pažūrėkime į vieną jos straipsnio paragrafą, kurį pradeda taip: “Taip pat tie, kurie dirba liuanistinėse mokyklose, puikiai žino, kad ir mūsų populiaros bei jaunimo mėgstamos organizacijos, kaip skautai ir ateitininkai, turi vargo priau-ginti vadovų iš savo gretų”. O išvadinė mintis išreikšta antroju sakiniu: “Siūlymas, kad tokios pamokos būtų dėstomos lietuvių ir gyvenamojo krašto kalbomis, susidurtų su stipriu bet ir visuomenės protestu, nes liuanistinė mokykla yra vienintelė vieta (pabrūkta JK), kurioje jaunimas girdi ir mokosi grynios lietuvių kalbos”.

Logikos mokiausį pas prof. V. Sezemaną, ir jei jis pratyboms būtų davęs tokį silogizmą, būčiau padaręs tokias pastabas:

a. Prielaida yra tik iš dalies teisinga, nes yra nemažai mokytojų, kurie nedaug žino apie skautus ir beveik nieko apie ateitininkus. Apie savo vargus geriausiai žino tu organizacijų vadovai. Taigi prielaida tik iš dalies teisinga. Bet jei ji būtų ir visai teisinga, neplauktų išvada, suformuluota antroju sakiniu.

b. Išvadoje, kuri neišplaukia iš prielaidos, yra dvi faktiškos klaidos: pirma, visuomenės mokslo pamokose vartoju abi kalbas ir nesusiduriu nei su tėvų, nei su visuomenės protestu. Kaip būtų galima, A.B. nuomone, išsiversti be anglų kalbos, kai klasė rašo laiškus lietuviškais reikalais vyriausybės ir kongreso nariams, laikraščių redakcijoms ar kai nagrinėjamas rusų Trojanovskio susikirtimas Baltijos valstybių klausimu Jungtinėse Tautose su Amerikos delegatu Gershmanu?

Antra, daug principingesnė klaida išvadiname A.B. teigime yra ta, kad, jos nuomone, “liuanistinė mokykla yra vienintelė vieta, kurioje jaunimas girdi ir mokosi grynios kalbos”. Šeimos, kurios lietuvių kalbos išmokymą ir lietuviškos dvasios išugdymą pveda ir atsakomybę perduoda mokyklai, gautais rezultatais nesidžiaugė. Tėvai, kurie į mokyklą žiūri kaip į “vienintelę vietą” lietuvių kalbai išmokti ir tautiniam sąmoningumui suformuoti, tik kaip Pilotai nusiplauna savo rankas.

Taip, vadovėliui reikia tobulinti, kiek galint geriau pasirošusių mokytojų įieškoti, sąlygas gerinti, tačiau ir tobulose sąlygose didelių rezultatų tikėtis negalima.

Kai kas siūlo pilti į mokyklas dideles pinigų sumas. Mano išmanymu, mokykloje rezultatai ne vienu nuosimūiu nepagerėtų, jei mokytojai už pamoką gautų po 100 dolerių. Mano

Išgyventos dienos Sibire

Apie tai kalbėjo buvusi Sibiro kalnė Elena Juciūtė, trijų knygų autorė

STEPAS VARANKA

Š. m. gegužės 6 d. Toronto Lietuvių namų komisija surengė E. Juciūtės, gyvenančios Bostone, paskaitą. Jos klausėsi 300 tautiečių. Ta proga buvo platinama jos atsiminimų knyga “Igarkos Naujamiestis”. Parduota 70 egz.

Įvadinį žodį tarė LN kultūrinės komisijos pirm. V. Kulnys.

Č. Senkevičius, supažindindamas klausytojus su buvusia Sibiro kalnė Elena Juciūte, taip kalbėjo:

“Kai paskaitome apie kurį nors pokarinį laisvės kovotoją mus apima džiaugsmas ir tautinis pasididžiavimas. Štai, mes esame gyvi ir fizinių galbių nebijome, nes mūsų dvasia kyla iš piliakalnių ir kiekvieno žemės grumstelio, kuris per šimtmečius buvo laistomas artėjo prakaitu ir kario krauju...”

Bet kai akis į akį sutinkame tokį laisvės kovotoją, ar nesupurto mūsų kažkas, ar nejudina? Nes — kaip toli aš savo darbais ir gyvenimu esu nuo jo ar nuo jos? Kaip aš gyvenau, kai anie kentėjo požemių slėptuvėse...”

Tokie palyginimų klausimai sustabdo, nes niekada nepabėgsime nuo to, kas visiems vienodai buvo šventa ir brangi. Klausimai — ne savęs smerkimui, bet širdies gelmių praverimui; dar ne viskas visų padaryta, dar nežinia kaip ir kuo gali prisidėti prie bendros laisvės kovos, dar ne viskas daroma, kas įmanoma ir šiandien čia daryti.

Laisvės kovotoja, pagrindžio spaudos darbuotoja, politinė kalnė ir tremtinė, mokytoja ir rašytoja Elena Juciūtė šiandien yra mūsų tarpe, kad gyvais žodžiais liudytų šiurpią tiesą, kad atskleistų sunkiai įsi-vaizduojamą mūsų brolių ir sesių buitį, kad fiziniais nuotoliams negalint, mažėti, mažėtų bent dvasiniai, nes laimėjimas — tik bendroje anų ir mūsų kovoje”.

Juciūtės išleistos knygos bus komunistinio nežmoniškumo liudytojos. Likimo buvo lemta, kad ji išliko gyva ir pasiekė JAV, kur išėjo jos knygos “Pėdos mirties zonoje” ir vėliausioji “Igarkos Naujamiestis”. Iš jos atsiminimų

sūžino apie baisius masinius trėmimus, kurie buvo vykdomi 1948 m. gegužės 22 ir 23 d.d. Autorė sako, kad skaičiuojant jie pralenkė 1941 m. išvežimus. Tais metais ir Elena buvo išvežta į Sibirą už bendradarbiavimą su partizanais, priklausymą pagrindžiui, platinimą nelegalios literatūros ir kitus “priešvalstybinius nusikaltimus”. Buvo tardoma Vilniaus saugume, nuteista ir išgabenta į “mirties zoną”.

“Raudonajam karaliui” Stalinui mirus, dalis tremtinių atgavo laisvę ir grįžo į Lietuvą. Ne visiems buvo leista grįžti į savo tėviškes. Dauguma turėjo 5 metus gyventi paskirtose vietose ir registruotis milicijoje kas savaitę ar kas mėnesį.

Autorė išliko gyva ir pasiekė laisvąjį pasaulį, kur ji gali gyvais žodžiais liudyti pasmerktųjų mirčiai nekaltų žmonių kančias ir bolševikų elgesį su jais.

Paskaitos metu į sceną buvo pakviesta L. Pocienė, kuri padeklamavo keletą buvusių kalinių-tremtinių sukurtų eilėraščių.

Salėje ant stalų buvo išdėstyti kalinių-tremtinių rankdarbiai, iš šiadųjų padaryti paveikslėliai, Rožiniai sulipdyti iš duonos, nuotraukos ir kitos tremtinių relikvijos, kurios nepergyvenusiam to baisaus pragaros nėra lengvai suprantamos.

Po paskaitos į sceną buvo iškvietos 4 buvusios Sibiro tremtinės, iškentejusios po 20 ir 15 metų.

ELENA JUCIŪTĖ, buvusi Sibiro kalnė, išleisdinusi savo pergyvenimus knygoje “Igarkos Naujamiestis”

Rašo iš Lenkijos

Laimingi Kanados lietuviai...

Gauname laiškus ir paramos iš Kanados. Iš jų sužinojome, kad, palyginus su mumis, esate laimingi: turite lietuviškas mokyklas, parapijas, organizacijas, gaunate daug lietuviškų knygų. Mūsų padangėje yra visai kitaip. Čia tik motina ir tėvas gali mokyti vaikus lietuvių kalbos. Tai vienintelė mokykla. Be jos vaikai bematant sulenkėtų. Valstybinėje moky-

giliausiu įsitikinimu, čia beveik viską lemia šeima. Ir net ne ta šeima, kurioje tėvas ar motina prižiūri savo vaikus, kad paruoštų liuanistinės mokyklos pamokas, bet šeima, kuri gyvena lietuvišku gyvenimu ir kuriai Lietuvos ir lietuviško gyvenimo rūpesčiai ir džiaugsmas yra antroji duona kasdieninė. Ir tokios šeimos vaikui lietuviškos mokyklos poveikis, ir lietuviškos organizacijos įtaka bus daug gilesnė, negu atėjusiam vaikui iš tautiškai abejingos ar nejautrios šeimos.

Negaliu pritarti A.B., kad visuomeninio mokslo dėstytojas ar vadovėlio autorius turi būti gerai susipažinęs su amerikiečių “social studies”. Ten dėstoma Amerikos istorija ir valstybinė santvarka. Nėra reikalo dėstyti veiksmų istorijas ir jų statusus. Svarbu jaunimą įvesti į gyvasias tautos problemas ir patreniruoti, kaip dalyvauti jų sprendimuose. “Per mokyklas jaunimo nepriprauginime lietuviškai veiklai”, sako straipsnio autorė. Bet nepriprauginime nei istorikų, nei rašytojų, nei lietuvių kalbos specialistų. Susidaro įspūdis, kad A.B. nėra supratęs lietuviškos mokyklos misijos nei įžvelgusi galimybių ribų, nors sakosi žvelgianti “į gyvenimą iš esmės”.

Jūsų X.Y.

Winnipeg kanadiečių Šv. Vitaliaus parapijos patalpose buvo surengta paroda, kurioje atvaizduotas tikinčiųjų persekiojimas sovietų okupuotoje Lietuvoje. Parodą surengė Fowle šeima. Nuotraukoje J. RAZMAITE kalbasi su parodos lankytojais

VLIKo sukaktį paminėjo ir sovietai

Savaitraštis “Kalba Vilnius” 1984 m. vasario 23 d. paskelbė straipsnį “Laisvės kovotojų ideologinė ir moralinė mokykla”. Ten rašoma, kad JAV-se veikiantis Vyriausiasis Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas, sutrumpintai VLIKas, kreipėsi į Stockholmo pasitarimą, kuriame svarstomos pasitikejimo stiprinimo, saugumo ir nusiginklavimo Europoje priemonės, reikalaujamos peržiūrėti Teherano ir Jaltos konferencijų nutarimus.

Savaitraštis teigia, kad Lietuvos liaudis “vieningai smerkia Vyriausiojo Lietuvos išlaisvinimo komiteto šmeižiką veiklą”. Rašoma, kad VLIKas, įsteigtas 1943 m. fašistų okupuotoje Lietuvoje, po Hitlerininkų sutriuškinimo mėgino “persidažyti”, tapti anti-fašistinio pasipriešinimo organizacija ir stoji tarnauti amerikiečių Centrinei žvalgybos valdybai.

Straipsnis baigiamas taip: “Šiuo metu vadinamas Vyriausiasis komitetas mėgina drumsti vandenį tarptautiniuose forumuose, kalbėdamas už lietuvių liaudį, kuri dar 40 metais vieningai nuvertė nekenčiamą buržuazinių nacionalistų režimą, o po to pasmerkė paniekai atskalus”.

Tikra tiesa, kad VLIKas buvo įsteigtas 1943 m., kai Lie-

tuva nešė vokiečių okupacijos jungą. Pirmą kartą jis viešai pasirodė, paskelbdamas atsisaukimą į tautą 1944 m. vasario 16 dieną, taigi, prieš 40 metų. Savo naujausiam kreipimesi VLIKas paragino visus užsienio lietuvius tinkamai paminėti šią sukaktį.

Taigi, ir savaitraštis “Kalba Vilnius” surado galimybę įsijungti į VLIKo keturiasdešimtmečio paminėjimą, nors ir smerkiančiais žodžiais. Sovietinės spaudos skaitytojai gerai supranta oficialų žodyną ir puikiai žino ką reiškia, jei kas nors kaltinamas “šmeižikiška veikla” ar ryšiais su Centrine žvalgybos valdyba. Beje ne tik VLIKas reikalauja panaikinti Jaltos nutarimus — apie tai kalbama ir Amerikos kongrese.

VLIKui visiškai nereikėjo “persidažyti”. Juk jis susidarė kovodamas su nacių okupacija, sujungęs visus to meto Lietuvos politinius ir laisvės kovos sąjūdžius, sudarydamas vyriausią tautinio pasipriešinimo vadovybę. VLIKą 1945 m. užsienyje atsteigė jo nariai, kuriuos iš Gestapo kalėjimų išlaisvino Vakarų sąjungininkai. Jis sujungė visas kovojančios Lietuvos jėgas, išskyrus komunistus, kuriems nekada nerūpėjo Lietuvos nepriklausomybė. Tai kam gi labiau tikėtų “atskalūnų” vardas? Lmb.

Tarptautinė tyla Baltijos kraštų atveju

(Atkelta iš 1-mo psl.)

atliko 226,000. Dėl to 1983 m. Latvijoje buvo tik 53% latvių, Estijoje — 63% estų. Lietuvoje lietuvių skaičius siekia 80% dėl didesnio gimimų skaičiaus ir mažiau gausios imigracijos.

Tačiau 1979 m. statistika rodo, kad gimimų skaičius Lietuvoje gerokai sumažėjo, o imigracija padidėjo 60%. Tuo būdu Lietuvos gyventojų sudėtis keičiasi ir artėja prie Estijos bei Latvijos. Be to, vykdoma stipri rusinimo politika per mokyklas ir visą valstybės mechanizmą. Rusų kalba ypač yra aukštuosiuose mokslo ir technikoje. Vietinėm kalbom paliekami humanitariniai dalykai.

Didelis spaudimas

Sovietinė valdžia, jausdama savo galią, išvystė didelį spaudimą. Kai pareigūnas pranešė Stalinui apie vieno kalinio priešinimąsi sovietinei valdžiai, tasai pareiškė: “Ar žinai kokia jėga yra mūsų valstybė su visom įmonėm, maši-

nom, armija, ginklais ir laivynu?... Ar gali kas nors atlaikyti tokį astronominį spaudimą?”

Ir vis dėlto net šiandieną yra baltiečių, kovojančių už žmogaus teises ir atlaikančių tokį spaudimą. Tai pvz. Zanis Skudras, kunigai Alfonsas Svarinskas, Sigitas Tamkevičius, Mart Niklus ir kt. Jie rodo, kad kova už žmogaus teises prieš esamą priespaudą yra moralinė mūsų laikų kova. Jų pavyzdys turi įtakos ir Vakarų pasaulio opinijai.

Šv. Tėvas Jonas-Paulius II neseniai pareiškė 1000 lietuvių maldininkų Romoje: “Būkite solidarūs su savo kilmės krašto tikinčiųjų Bendrija”. “Šia proga aš norėčiau išreikšti savo ir Reagano vyriausybės solidarumą su Lietuvos, Latvijos ir Estijos tautomis, — kalbėjo E. Abrams, — pagirti jūsų darbą Baltijos tautoms. Jų byla yra teisinga, jų drąsa nuostabi, jų tikėjimas įkvėpantis. Esu įsitikinęs, kad jų kova bus vainikuota laimėjimu”. M.

Daytona Beach, Florida

Baigiami statyti “Atlantic Villas” (Condominium-Townhouse).

Kiekvienas su keturiais balkonais, dviejų automobilių garažu ir dideliais kambariais. Iš vienos pusės skersai gatvę matyti nepaprastai gražus vaizdas į jūrą, o iš kitos pusės balkonų matyti visas Halifax upės slėnis. Kaina prieinama.

3764 South Atlantic Ave., Daytona Beach, Fla. 32019, USA Skambinti vakarais ir savaitgaliais (904) 761-5671 arba Čikagoje (312) 425-7160.

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

DABARTINIS KAUNAS

Kaunas, š. m. sausio 19 d. gimęs Žygmantas Kajauskis, susilaukė 400.000 gyventojų. Jo vardynas senoji Kauno rotušėje įvyko kovo 24 d. 400.000-tasis Kauno gyventojas yra vaistininės Almos Kajauskienės ir F. Dzeržinskio gamyklos termisto Alfredo Kajausko sūnus. Š. m. sausio 19 d. Kaune gėmė ne tik Žygmantas Kajauskas — buvo susilaukta dešimties mergaičių ir vienuolikos kitų berniukų. Šia proga "Tiesos" bendradarbis Antanas Marčiulionis kovo 25 d. laidoje paskelbė istorinius duomenimis grįstą reportažą "400000: įvykis kurio laukė kauniečiai". Jis primena skaitytojams, kad Kaunas pirmą kartą istoriniuose šaltiniuose buvo paminėtas XII š. ir kad jam XV š. viduryje buvo suteikta teisė kasmet vasarą rengti didelės muges, turėti gelumbės ir vaško dirbtuves. Rotušės aikštėje XVI š. Kaunas susilaukė siuvėjų ir puodžių, ginklininkų ir batiuvių skyrių, pinigų kalyklos, laivų statyklos. Seniausia Kauno gyventojas Ona Marcinkevičienė, pradėjusi 106-siu amžiaus metus, pasakoja: "Dar neužmiršau ilgą amžių nugyvenusios savo motinos pasakojimų, kaip atrodė Kaunas išvykus Napoleoną: griuvėsiai ir keli tūkstančiai gyventojų. Šančiai tada dar buvo plika dykynė, Žalialaknyje augo lapuočiai miškas, per kurį ejo vieškelis į Ukmergę. Dabartiniame mieste centre augo giria. Aš prisimenu, kaip buvo statomas soboras, kaip Kaunakiemio kaime (dabar kvartalas tarp Lenino prospektų ir Kutuzovo gatvės) pirktas rentes Tilmansų gamyklos (dabar "Pergalės" susivienijimas) darbininkai".

SPARTUS AUGIMAS

Prieš I D. karą Kaunas turėjo 96.000 gyventojų, o II D. karo išvakarėse — 154.000. Šiam karui pasibaigus, gyventojų skaičius sumažėjo iki 80.000. 1947 m. vėl buvo pasiekta 100.000 gyventojų. 200.000-tasis kaunietis užregistruotas 1958 m., 300.000-tasis — 1969 m. Prie Kauno 1947 m. buvo prijungti Petrašiūnai, dalis Vilijampolės, 1961 m. — Palemonas, dešimtmečiui vėliau — Sargėnai. Statistikos darbuotojų Sigitas Giedriko pranešimu, kauniečių skaičius dabar per dieną vidutiniškai pasipildo šešiolika žmonių. Pastarajame dešimtmetyje kasmet gimdavo puspenkto tūkstančio vaikų, o pernai Kaunas pagausėjo 3.291 mergaitę ir 3.416 berniukų. Pasak Kauno sveikatos skyriaus vedėjo Romualdo Rimdeikos, dabar kasmet šimtai mergaičių Kaune gimsta maždaug 103 berniukai. 1983 m. gimė 56 poros dvynukų. Daugiausia mažylių pasaulį išvyta liepos mėnesi, mažiausiai — balandžio ir gruodžio mėnesiai. Beveik pusė naujagimių yra pirmieji vaikai šeimose, 35% — antrieji. Ilgamečių gyventojų, peržengusių 80 metų amžių, Kaune yra 2.742 moterys ir 1.033 vyrai. Reportažo autorius A. Marčiulionis pasakoja: "Simto ketverių metų Marija Gimbutienė jau daug ko

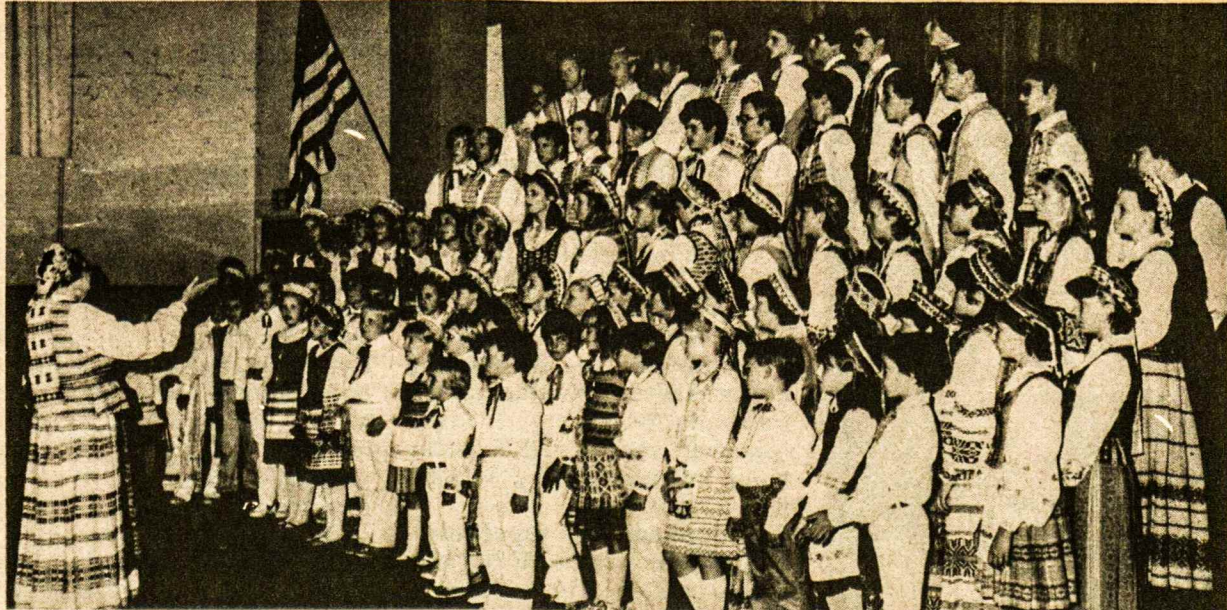
neprisimena, o kai pirmą kartą mieste važiuo arklį traukiamu tramvajumi, neužmiršo. Tada jai buvo dešimt metų...". Tas arklį traukiamas tramvajus apie 1890 m. pakeitė "diližanus", "kalamaškas", "bričkas". Pirmieji autobusai Kaune pasirodė 1929 m. Dabar Kaune 53-jais maršrutais važinėja 360 autobusų ir troleibusų, kasdien pervežančių apie 600.000 keleivių. Laisvės alėja jau senokai paversta pėsčiųjų gatve, transporto eismas esąs nutrauktas ir Kauno senamiesčiu priklausančiose Valančios bei Vilniaus gatvėse.

JAUNIMO BŪRYS

A. Marčiulionio pateiktais duomenimis, Kaunas turi 16.000 studentų, 20.000 specialiųjų vidurinių ir profesinių technikos mokyklų auklėtinių. Keturiadesimt penkiose vidurinėse mokyklose mokosi apie 48.000 moksleivių, 102 vaikų darželiuose lankosi daugiau kaip 19.000 mažylių. Apie 100.000 kauniečių dirba devyniasdešimt dešimties miesto imonėse. Kaunas turi didelį plotą: iš Romainų iki Kauno marių yra 23 km, nuo Sargėnų iki II forto — 13 km. Yliškes ir Muravą skiria 12 km, Panemunę ir naująsias gyvenamąjį Eiguilį mikrorajoną — 15 km. Esą visomis Kauno miesto gatvėmis pervažiuoti prireiktų maždaug pusės paros. Naujieji gyvenamieji rajonai dabar užima 660 hektarų iki tol mažai apgyvendintų plotų. Pagrindinis dėmesys šiuo metu tenka naujam Šilainių rajonui Vilijampolėje, kuris prasidės prie Kleboniško tilto, nusitęs iki Milikonio gatvės, Žemaičių plento. Pirmieji daugiaaukščiai namai išaugs netoli IX forto. Šilainių rajone galės apsigyventi beveik 90.000 naujakurių. Jo bendra apimtis — pusketvirtą kvadratinio kilometro. Į planus įtraukta aštuoniolika lopšelių-darželių, aštuonios vidurinės mokyklos, dvi poliklinikos prie II-sios klinikinės ligoninės, du kino teatrai, visuomenis prekybos centras, butinės rūmai, turgavietė prie Žemaičių plento. Šilainių rajonas turės aštuonias 4-6 eismo juostas, daugelį mažesnių. A. Marčiulionis savo reportažą baigia pastaba: "Kaunas žengia į šiaurę. Kur gims 500.000-asis kaunietis? Gal jį ir naujus namus parsineš dar nežinomi Šilainių naujakuriai?"

PAVILNIŲ PARKAS

Pavilnių gamtos parkas, turintis 1.750 hektarų plotą, yra įsteigtas Vilniuje išsaugoti rytinės miesto dalies gamtiniam kraštovaizdžiui, gamtos bei kultūros paminklams. Pavilnių parkui vadovaus vykdomasis Vilniaus miesto komitetas, jam administruoti sudarydamas atskirą girininkiją. Komitetas taipgi turės paruošti detalų Pavilnių parko išplanavimo projektą, vadovaudamasis generaliniu Vilniaus išsivystymo iki 2000 metų planu. Dabartinėje Pavilnių parko teritorijoje laikinai bus apribotas sklypų skyrimas, kol nebus susilaukta pilno šio parko projekto su priimtais ir patvirtintais nuostatais. V. Kst.

Jungtinis Los Angeles Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos ir Lietuvių Bendruomenės choras dainuoja jaunimo šventėje. Tie patys šoka ir tautinius šokius. Diriguoja O. RAZUTIENĖ, akomp. O. BARAUSKIENĖ. Ntr. L. Kanto

/ Hamilton, Ontario

MOTINOS DIENOS minėjimas įvyko gegužės 13 d. tuoj po pamaldų Jaunimo centre. Minėjimą pradėjo KLB Hamiltono apyl. pirm. B. Mačys. Invokaciją sukalbėjo kun. J. Liauba. Motinos tema kalbėjo L. Stungevičienė. Vysk. Valančiaus lit. mokykla atliko meninę programą. Čia jaunieji menininkai gana gausiai publikai parodė savo talentus: deklamuvo, dainavo, vaidino, šoko ir grojo pianinu, akordeonu ir saksofonu. Visas į minėjimą atvykusios motinas mokiniai apdovanojo raudonais gvardikais.

KANADOS LIETUVIŲ DIENOS rengėjų IV-tame posėdyje svarstė metraščio reikala, dailės parodą, dramos vakarą ir sportininkų dalyvavimą. Lietuvių dailės parodos numatomos net trijose vietose: viešojoje bibliotekoje, Mohawk kolegijoje ir Convention saleje. Su savo audiniais parodą yra sutikęs dalyvauti iš Toronto V. Vaitonienė ir hamiltoniška — Vanda Bakšienė su vitražais ir Vyt. Beniūšis su fotografiniu menu. LD sportininkų reikalus tvarko sporto klubo "Kovas" pirm. L. Meškauskas. Numatytos krepšinio, golfo ir ledo ritulio varžybos. Penktadienį dramos vakarą pasirodys Toronto "Aitvaras" ir Hamiltono "Aukuras". Komitetui į talką su savo talentu atėjo Gintaras Proneckas, kuris jau nupiešė LD ženklą ir pasidėjo paruošti visus reklaminius plakatus.

ONUTES IR ADOLFO GODELIŲ namuose gegužės 12 d. paminėtos namo įkurtuvės ir 10 metų vedybinė sukaktis. Sveikinimo kalbą pasakė K. Mileris. Be to, sveikino dr. V. Majauskas, D. Majauskaitė iš Detroito. Pobūvio dalyviai įteikė suktakutivinkams dovaną — dvi gražias salono lempas. Už ją A. Godelis savo ir žmonos vardu nuosirdžiai padėkojo. Pobūvį suorganizavo buvusios pamergės — D. Kekienė ir E. Balytienė.

I ALD. GEDRIMAITIS MERG-VAKARI šeštadienį buvo privažiavę pilni Br.Br. Venclovų namai Aldonos draugų ir viešnių. Ligi velumos užsitusios vakaronė buvo pasidžiaugta suvežtom gražiom dovanom, pasiūkėta ir pasivažiavę. Šiemet McMaster universitetą baigusi Aldona Gedrimaitė birželio 23 d. išteka už inž. Lino Butkio, gyvenančio Kalifornijoje.

A. A. JERONIMAS VALAITIS, 77 m. amžiaus, gegužės 16 d. buvo palaidotas Šv. Jono kapinėse Mississaugoje. Velionis, Lietuvoj buvęs teisininku, Kanadoje ilgą studijavęs teisę, bet čia savo profesijoj nedirbo. Čia kuriantis lietuvių kolonijai, yra dirbęs įvairiuose komitetuose. Visą laiką domėjosi lietuviškuoju gyvenimu ir davė visiems aukų. Prenumeravo jis daug lietuvių spaudos ir paskutiniaisiais metais buvo pradėjęs rašyti atsiminimus iš savo gyvenimo ir savo profesinio darbo Lietuvoje. Jo liūdi žmona dr. O. Valaitienė Hamiltone, brolis Stasys Wisconsin, JAV, ir kitas brolis Ignas Lietuvoje. K. M.

Aukos Lietuvių fondui

Kanados lietuvių fondui per Sofiją Rakšienę, jos mamos Sofijos Skripkienės atminimui suaukta \$400.00.

\$70.00: D. Kuchanka; \$50.00: J. Lekutis; \$10.00: M. S. Repečkos, Z. Vainauskas, G. O. Melnykai, M. J. Gimžauskai, S. J. Miškiniai, Z. J. Rieckai, A. V. Kežinaičiai, G. V. Agurkiai, A. V. Kežinaičiai, K. Porskių šeima, L. A. Pluriar, H. Kairienė, G. G. Sakalauskų šeima, E. Lesevičius; \$5.00: E. V. Sakai, L. V. Kybartai, J. Astar, Murauskų šeima. Karolina Kriauciūnaitė ir Rūta Kriauciūnaitė-Balkienė iš Floridos savo prosenelės a.a. Sofijos Skripkienės atminimui paaukojo po \$50.00.

Sofijos Skripkienės dukros dėkoja visiems, prisiminusiems ir pagerbusiems jų mamytę, o Lietuvių fondas dėkoja už aukas. Lietuvių fondo kapitalas — nepriklausomai Lietuvai, o palūkanos — lietuvių išlaikymui.

J. Krištolaitis

PADEKA

Nuosirdus aciū rengėjoms už suruoštą staigmeną-pobūvį mano 50-tojo gimtadienio proga, visiems draugams, giminėms už gražias dovanas, prisidėjimą bei dalyvavimą tame pobūvyje.

Su nuosirdžiu ir neužmirštamu dėkingumu —

Jūsų Bernardas Mačys

Juno Beach, Florida

ŠV. KAZIMIERO 500 METŲ mirties sukaktis iškilmingai paminėtas balandžio 14 d. Šv. Mišias atnašavo kun. Vytautas Pikturna Šv. Pauliaus Kryžiečio šventovėje. Pamoksle kalbėjo apie Kazimiero šventumą, meilę Dievui ir Lietuvai. Meninė dalis įvyko Juno Beach metodistų šventovėje. Paskaitą skaite rašytojas Juozas Kraliauskas iš Toronto. Jis gvildeno šventojo karaliaus gyvenimą, aplinką, ryšius su Lietuva. Prisimindamas daugelį datų, prelegentas apibūdino net ir asmenines ypatybes ne tik šv. Kazimiero, bet ir jo tėvų bei brolių. Paskaita klausytojų buvo sekama su dideliu dėmesiu.

Religinį koncertą atliko sol. O. Blandytė-Jameikienė su vyriausiu sūnumi Vidu (14 metų). Giesmė "Ausk Marijai rožių gija", kuri šventojo buvo labiausiai mėgstama ir rasta jo karste, buvo pagiedota pritariant dalyviams. Solistė atliko visą eilę kūrinių. Vargonais grojo Mary Schwartz.

Pradžioje programos publika buvo paprašyta neploti, tad programai pasibaigus visi sustojo ir pasipylė plojimui audra. Programą pranešė inž. Saulius Jameikis. Pradžioje dalyviams su pažindino su paskaitininku J. Kraliausku. Kun. V. Pikturna programos atlikėjas apdovanojo šv. Kazimiero knygą, solistei dovanavo medali. Po minėjimo salėje buvo pietūs. Šio minėjimo suruošimu rūpinosi kun. V. Pikturna su vietos lietuviškų pamaldų komitetu ir talkininkais.

MOTINOS DIENOS MINĖJIMAS įvyko gegužės 6 d. Šv. Mišias atnašavo kun. V. Pikturna Šv. Pauliaus Kryžiečio šventovėje. Pamokslas palietė giliausius širdies kampelius ir gaudavo buvo, kad daugeliui buvo jau per vėlu... Lekcijas skaite Albina Pilpavičienė.

Meninė dalis atlikta metodistų šventovėje. Vanda Kraliauskienė iš Toronto paskaitė savo novelę "Juodieji katinai". Ji dėstė senųjų pasakojimus apie juodus ka-

tušius, kurie kaip prieš kokią nelaimę karsiosi sodyboje. Taip ir anie pilki žmonės slenka į miškus pulkais. Baugūs pažūrėti, kaip ir tie juodieji katinai...

Meninėje programoje dalyvavo ir vietos atžalynas: V. Jameikis, T. Valodka, A. Jameikis, K. Kublinskis, L. Gincaite, G. Jameikis. Šie penki jaunuoliai nuo vaikystės dienų atlieka programas įvairiuose renginiuose. Metams slenkant, stebėjome juos augant. Visi kalba lietuviškai, skaito ir rašo. O lituanistinės mokyklos čia nėra. Reto pasišventimo jų tėveliai! Audringi plojimai lydėjo jų pasirodymą, kurį skyrė savo mamytėms ir jas gelėmis apdovanojo. Pradžioje pagerbė ir Mariją, mūsų dangišką Motinėlę. Jos paveikslą, pieštą I. Manomaitienės, puošė žvakėmis ir gelėmis, visiems giedant "Ausk Marijai". Po meninės dalies, Lietuvos dukterys visai vašinos skaniais, pačių pagamintais, pietumis. Pietų metu ponios padainavo lietuviškų dainų, visiems pritarant.

Ši Motinos dienos minėjimą surengė Juno Beach Lietuvos dukterų skyrius. A. B.

Stayner-Wasaga Beach, Ont.

MOTINOS DIENA. Pavasariškai tulpėmis papuoštoje restorano salėje Staynerio ir Wasagos lietuvių gražiai paminėjo Motinos dieną. Paskaitą skaite U. Opanavičienė, išskeldama motinos pasišventimą Lietuvos istorijoje. Mažieji broliai Clark, J. Jonaitienės vaikiai, padeklavo mamytėms skirtus eilėraščius. A. Sekonio paruoštos muzikinės juostos su dainomis apie motiną ir T. Sekonienės deklamacijos prisidėjo prie pakilios nuotaikos.

Minėjimo pranešėja buvo M. Garbačiauskienė. Dalyvavo per 30 žmonių. Po minėjimo buvo renkama solidarumo įnašas ir aukos Kanados Lietuvių bendruomenei. B.

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistema, atlieku visus taisymo ir skardos darbus.
(Esu "Union Gas" atstovas)
Jurgis Jurgutis
Tel. 383-9026
154 Darlington, Dr.
Hamilton, Ont. L9C 2M3

Hamiltono lietuvių kredito kooperatyvui "Talka" reikalingas TARNAUTOJAS

suprantas buhalteriją bei skaitytuvą (kompiuterio) operacijas, kalbantis lietuviškai ir angliškai. Prašymus rašyti "Talkos" vedėjui, 830 Main St. E., Hamilton, Ont. L8M 1L6

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 10 v. ryto iki 5 v.p., trečiadieniais — nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto. Liepos-rugpjūčio mėn. uždaryta.

AKTYVAI PER 20 MILIJONŲ DOLERIŲ

MOKAME UŽ:
Indėlius (P.C.A.) 6%
santaukas 7 1/2%
kasdienines palūkanas už santaukas 7%
term. indėlius 1 m. 11%
term. indėlius 3 m. 11 1/2%
reg. pensijų fondo 9 1/2%
90 dienų indėlius 9 1/2%
(minimum \$5.000)

IMAME UŽ:
nekl. turto pask. 12%
asmenines paskolas 12 1/2%
Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.
Nemokama narių gyvybės drauda pagal santauką dydį iki \$2.000.
Nemokama asmeninių paskolų drauda iki \$10.000.

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Ateitininkų sendraugių stovykla šiemet rengiama rugpjūčio 5-12 d.d. Dainavos stovyklavietėje. Stovyklon kviečiamos sendraugių šeimos su savo vaikais. Pastaruosius nuo dviejų metų amžiaus globos Rasa Soliūnaitė ir studentai ateitininkai. Mokestis už patalpas visai šeimai kainuos \$65, pavieniams stovyklautojams — \$35. Jis yra įskaitomas į registracijos mokestį ir turi būti atsiųstas kartu su registracija stovyklos vadovui Vytautui Soliūnui, 115 Stephen St., Lemont, IL 60439, USA. Čekiai turi būti rašomi: Lithuanian Catholic Graduate Assoc. Ateitis. Už maistą reikės atsilyginti pačioje stovykloje. Stovyklos kapeilionių pakviestas prel. dr. Petras Celiešius.

Lietuviškoji įstaiga Niujorke jiesko sekretorės arba sekretoriaus. Kandidatai turi laisvai vartoti lietuvių ir anglų kalbas, mokėti rašyti mašinėle, palaikyti ryšius raštu arba telefonu, turėti leidimą automobiliui vairuoti. Darbas daugiausia liečia mašinraštį, siuntų paruošimą, prašymų užpildymą bei kitus administracinius reikalus. Darbo sąlygos bus aptartos su rimtais kandidatais. Prašymus su atitinkama informacine medžiaga apie save prašoma siųsti šiuo adresu: Lithuanian Catholic Religious Aid, 351 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207, USA.

Aštuoniolikasis Amerikos lietuvių tautinės sąjungos seimas įvyks gegužės 26-27 d.d. Klivlande, Lietuvių namuose. Seime bus išrinkta nauja valdyba, paminėta prez. Antano Smetonos 40 metų mirties sukaktis, padėtas gelių vainikas ant jo kapo, įteikta \$2,500 "Dirvos" konkurso premija Vaytautui Alantui už romaną "Aušra Paliūnuose". Koncertinę programą atliks Algirdo Bielskaus vadovaujamas jaunų vyrų dainos vienetas "Uždainuokim". Apie tautininkų ideologiją kalbės V. Alantas, paskaitą "Žvilgsnis į ateitį" skaitys Jonas Rimkūnas. Kartu įvyks ir "Vilties" draugijos narių suvažiavimas, bus susipažinta su žurnalo "Naujoji viltis" reikalais.

Argentina

Rosario lietuviai šv. Kazimiero minėjimui skyrė kelias dienas. Kovo 1 d. lietuvių Šv. Kazimiero parapijos šventovėje Mišias laikė vysk. V. Bonaminas, pasakęs ilgą pamokslą apie šventąjį. Dalyvavo dvylika kitų parapijų kunigų, seselės kazimierietės, jaunieji seminaristai, didelė minia maldininkų. Bendra vakarienė buvo surengta parapijos kieme. Po to kiekvieną dieną laikyti Mišių buvo kviečiami kitų parapijų kunigai. Oficialioji minėjimo dalis įvyko kovo 4 d. vakarą parapijos kieme po visos eilės pamaldų šventovėje. Minėjimo užbaigai kovo 5 d. buvo sukvietti kunigai ir vienuoliai ir vakarines Mišias ir po jų svečių pagerbimui surengta vakarienė.

Australija

Savaitraštis "Mūsų pastogė" balandžio 30 d. laidoje paskelbė informacinį pranešimą, kuriame atskleidžiama nauja galimybė užsienio lietuviams susitikti su okupuotoje Lietuvoje gyvenančiais giminėmis bei Sovietų Sąjungos kontrolės, įvažiavimo vizų. Patariama nukristi į Suomijos sostinę Helsinkį. Iš Australijos ten skrenda keleiviniai Suomijos lėktuvai dviem maršrutais — per Japoniją ir šiaurės ašigali, neliesdami Sovietų Sąjungos teritorijos, arba per Europą. Iš Helsinkio beveik kiekvieną dieną plukia turistiniai laivai į Leningradą arba Taliną. Turistai įsileidžiami be vizų, tačiau nakčiai jie vėl turi grįžti į uoste stovintįs Suomijos laivus, turindūs teritorines Suomijos teises. Esą dienomis pvz. su giminėmis galima susitikti Taline, atsisakant vietinių viešbučių paslaugų nakčiai. Dėl to ir nereikalaujama vizų, nes turistai nakvoja savo laive.

Australijoje tris mėnesius viešėjo Suomijos spaudoje ir radijo žurnalistas Timo Iotila, iš Helsinkio atvykęs aplankyti savo tautiečių, kurių čia yra apie 10.000. Jam taipgi rūpėjo ir kitų tautinių grupių reikali, ypač baltiečių — estų, latvių ir lietuvių. Sužinoję, kad baltiečiai Australijoje veikia viešingai, pasiūlė jų grupę įjungti į suomių, kad būtų stipintinas bendros veiklos svertis. Ištirdamas apie dabartinę Suomiją, prisipažino, kad tarp jos ir Sovietų Sąjungos tebėra gelėnė uždanga, kad Suomijos vyruvybei reikia daug laviruoti. vi-

žes Helsinkin, žurnalistas T. Uotila žadėjo parašyti ne tik apie Australijoje gyvenančius uomius, bet ir ten įsikūrusius baltiečius.

Britanija

JB Lietuvių jaunimo sąjunga penktasis metinis susirinkimas Londone, Lietuvių namuose, buvo suauktas balandžio 4 d. Valdybos pirm. Vidas Puodžiūnas padarė pranešimą apie naujų narių telkimą. Raginimai sujungti sąjungon jiems bus išsintinėti rugsėjo ir spalio mėnesiais. Taipgi buvo aptartas Europos lietuvių jaunimo savaitinis Amsterdamo, Baltijos jaunimo savaitgalis šį rudėnį bei kiti renginiai. Naujona valdybą įrinkti: pirm. Romas Juozelskis, sekr. Algis Kuliuksas, išd. Gerdas Jakimavičius, "LYNE" red. Vidas Puodžiūnas, narį politiniams reikalams Ingria Petrauskaitė. Nemažą problemą veiklai sudaro valdybos narių išsisklaidymas po įvairias tėvoves. Tik du yra Nottingham. Tad jų susitikimus tiksliau būtų laikyti suvažiavimais.

Tradiciniu tapęs elykinis pobūvis Boltone antrąjį metų dieną buvo pradėtas lietuviškomis Mišiomis, kurias Š. Patriko šventovėje atnašavo kn. V. Kamaitis, lietuvių pavykęs Velykų proga, jiems pakeičęs turiningą pamokslą. Pobūvis įvyko Boltono ukrainiečių klube, kur dalyvių laukė pavasarinėmis gelėmis papuošti stalai su lietuviams įprastais patiekalais. Padėka priklausio šeiminiškėms — O. Eidukienė, S. Ketuakienė, M. Pauliukoniene. lobūvyje skambėjo lietuviškos dainos.

DBLS Nottinghamo skyrius kovo 24 d. išrinkta nauja valdyba pasiskirstė pareigoms: pirm. — K. Bivainis, vicepirm. — B. Ciganskas, sekr. — N. Vaniorietė, išd. — J. Šukaitis, reikalų vedėjas — J. Kičas.

Isalija

Pasaulio katalikų jaunimo maldos kongrese Romoje nebuvo užmiršta ir religinė prispaukdą kenčianti sovietų okupuota Lietuva. Ant namų sienų buvo iškabinti dideli plakatai su kaktakombos atrastu primųjų persėkiojamų krikščionių simboliu — žuvimi. Prie jų buvo pridėtas įrašas: "Katalikiškoji Lietuva kovoją už laisvę. Šie plakatai teprimena pasaulio jaunimui už tikėjimą kenčiančią ir kovojančią Lietuvą". Paskleista, keturimomis kalbomis — itališkai, prancūziškai, vokiškai ir angliškai 10.000 lapelių, su pažindinančių su dabartinėmis okupuotos Lietuvos kančiomis. Juos kongreso dalyviams dalino Romos lietuvių jaunimas ir kai kurių tarptautinių organizacijų nariai.

Vokietija

Kun. Bronius Liubinas amžiaus šešiasdešimtmetį atšventė vasario 11 d. Frankenthalio parapijoje, kur jis klebonauja nuo 1977 m. Klebonijoje tą dieną susilaukė daug sveikintojų, kurių eilėse buvo ir Vasario 16 gimnazijos atstovų bei Vokietijos LB vadovų. Kunigu jis yra įšventintas 1946 m. spalio 27 d. Sukaktuvininkas yra pasižymėjęs ne tik religine, bet ir šakota visuomenine veikla. 1958-62 m. dėstė lotynų kalbą Vasario 16 gimnazijoje, 1962-66 m. buvo jos direktoriumi. Anksčiau reikėsi ir dabar tebesireiškia gimnazijos kuratorijoje. Gilius pėdsakus yra palikęs VLB, kur jam teko būti ilgamečiu jos tarybos, valdybos nariu bei pastarosios pirmininku.

Lenkija

Tradicinis Lenkijos lietuvių sąskrydis prie S. Dariaus ir S. Girėno paminklo įvyks liepos 15, sekmadienį. Paruošiamuosius darbus jau pradėjo LVKD Štettino ratelis, vadovaujamas pirm. Jono Žalapienio. Balandžio 1 d. jis su paminklo globėju Juliumi Sanvaičiu ir kitais šešiais lietuviams išlygino dirvą prie paminklo, ją patrėšė mineralinėmis trąšomis, pasėjo baltų dobiliukų. Su naujoju urėdu inž. J. Dvorčyku buvo susitarta aplink paminklą pasodinti gyvatvėre, toliau nuo jos — šermukšnių medelių. Pievelėje jau yra kasamas šulynis, iš kurio bus imamas vanduo gelėms laistyti. Šulynis turės stogelį ir užrakintą dangtį. Visas jo įrengimas kainuos 25.000 zlotų, kurie iš tikrųjų tėra verti apie 50 JAV dolerių. Prie eiguilo sodybos bus pastatyta nedidelė kletelė daržininkystės įrankiams susidėti, kurioje vasarą galės pernaktoti ir paminklo globėjas J. Sanvaitis.

Simon Travel
nauju pavadinimu

AUDRA Travel
kviečia keliauti kartu

11 DIENŲ LIETUVOJE

Rugsėjo 4

13 DIENŲ SU GIMINĖMIS!!!

Birželio 27

Liepos 4

Liepos 12

Liepos 26

Rugpjūčio 9

Spalio 2

Gruodžio 19

VIENOS SAVAITĖS

Liepos 10

Rugsėjo 10

Spalio 2

Skridimal numatyti patogiomis prancūzų ir suomių oro linijomis. Kelionės lydimos patyrusių palydovų.

Mūsų įstaigoje jūs gausite geriausią patarnavimą:

- sutvarkant dokumentus iškvietimams
- nuperkant automobilius, kooperatinius butus bei kitas dovanas giminėms Lietuvoje
- tarpininkaujant bei suteikiant ypač gerą finansinę paramą, greitą ir labai naudingą giminėms Lietuvoje palikimų sutvarkymą.

Visais atvejais garantuojamas sąžiningas ir konfidencialus patarnavimas.

Smulkesnių žinių teiraukitės nauju adresu:

157

„Šitam dideliam būry daug mergelių vidury...“ Smagu dalyvauti lietuviškoje veikloje

Nuotr. V. Maco

JAVIMO ŽIBURIAI

Redaguoja Rūta Girdauskaitė

Lietuviškoje gimnazijoje pabuvojus

Vasario 16-sios gimnazija yra vienintelė lietuviška laisvajame pasaulyje. Tik tiek ir teizome. Po to seka tik gandai ir mūsų vaizduoties sukurti paveikslai. Pati buvus tenai vienerius metus, mėginasi truputį paaiškinti.

Bendrabutinė mokykla

Vasario 16-tos gimnazija yra bendrabutinė mokykla. Tai reiškia — tu gyveni mokykloje, o ne namuose. Visas tavo gyvenimas sukasi aplink mokyklą. Tavo vedėjas ir bendrabučio vedėjas yra tavo globėjas. Tai nėra blogas gyvenimas, tikrai kitoks. Mums, kurie esame užaugę namuose pas tėvus, yra truputį sunku prie tokio gyvenimo prisprasti. Yra daug mokinių, kurie lanko tą gimnaziją nuo pat mažens, tai jiems ten geriau patinka kaip namie.

Viskas ten yra nustatyta: kada keltis, kada gulėti, kada pamokas ruošti, net kada sutvarkyti kambarius. Aš žinau, kad yra sunku įprasti prie tokio dalyko, nes kai gyveni namie, prapranti prie savo nustatytos dienos tvarkės.

Mokslas gimnazijose yra aukšto lygio, bet Vokietijoje gimnazijose mokslas visiškai skiriasi. Galima sakyti, kad yra panašus ir mūsų pradinio mokyklų sistema. Lygis, žinoma, yra aukštesnis, bet gimnazija tau parenka kursą: tu pats negali. Kursai nėra dėstomi kiekvieną dieną, o du, tris ar keturis kartus į savaitę pagal jų svarbą. Pvz. matematika dėstoma dažniau už kūno kultūrą ir pan. Lankiau dvyliką skirtingų kursų, bet per tiek pat laiko, kaip ir Kanadoje. Vokietijoje mokykla veikia ir šeštadieniais.

Laisvalaikis

Po vienerių metų Vasario 16 gimnazijoje nebežinau ar tai yra geras ar blogas žodis. Kartais mūsų laisvalaikiai būdavo praleisti gerai, kartais labai nuobodžiai. Mes, žinoma, praleidome daug laiko miestelio restorane „Eis café“, kitoje kelio pusėje. Ten nuedavome alaus ar vyno išgerti po sunkios dienos mokykloje. Mes, žinoma, galėjome, nes Vokietijoje galima vyną ir alų gerti nuo 16 metų. Bet alkoholis greit nusibošta ir po pusės metų kakavą gėrėme, ypač kai buvo šalta.

Žiemos metu neimanoma lauke sportuoti. Galima televiziją žiūrėti, bet vokiškai. Kiekvieną kartą kai mėginau žiūrėti, supykus atsistodavau ir išeidavau, nes nieko nesu-pratau. Be to, vokiškos programos tokios nuobodžios! Jos net reklamų neturi! Aš tik du kartus iš viso žiūrėjau. Vieną kartą „Dynasty“, kuri vokiškai vadinosi „Der Denver Klan“, ir Kleopatą su Elizabeth Taylor. Buvo ir kitų būdų laisvalaikui praleisti.

„Amerikiečiai“

Mes „amerikiečiai“ (aš buvau laikoma amerikiete, nes

iš Šiaurės Amerikos) pamokų neturėjome šeštadieniais. Anksti atsikeldavome (nebuvo kitos išeities, nes visi kiti ėjo į mokyklą, ir tai skambučiai žadindavo nuo 6.45 v.r.), sutvarkydavome kambarius, gražiai apsirengdavome (mums tai patiko, nes gimnazijos ribose buvo tikrai vienas didžiulis parkas, ir ten visą žiemą buvo purvas, tad reikėjo atitinkamai apsirengti) ir eidavome ten, kur autobusai sustoja. Laukdavome pirmojo autobuso į Viernheim 7.30 v.r. Tai miestelis netoli Huettenfeldo, to kaimo, kuriame yra gimnazija. Mes ten apsipirkdavome „Rhine-Neckar Zentrum“, kartais važiuodavome tramvajumi į Mannheim arba į Heidelbergo miestą. Man daug geriau patiko Heidelbergas. Tai garsus miestas, labai senas ir ypatingai gražus.

Sugrįžę laukdavome draugų, kurie kas savaitę atvažiuodavo į gimnaziją. Jeigu jie neatvažiuodavo, tai mes beveik mirdavome, nes šeštadieniais mums leisdavo iki dešimtos valandos išeiti, o nebuvo kur.

Mes visados rašdavome ką veikt. Vieną dieną dviračiais aplankėme Wormsą. Dažnai eidavom grybauti. Pavasarį nuvažiuodavom ar nuedavom į artimuosius kalnelius vyšniauti. Blogiausia atveju knygas skaitydavome ir gal net paruošdavom namų darbus.

Kiti mokiniai kartais suruošdavo šokių ar balius. Mes „amerikiečiai“ suruošėme šokių „Halloween“ progą, nes Vokietijoje ji nežinoma. Vieną žodžių yra kas veikt Vasario 16 gimnazijoje, tikrai pačiam reikia sugalvoti ką. Nėra kaip mieste, kur viskas tau paruošta pasirinkimui.

Dienotvarkė

Normali dienotvarkė yra tokia: keltis 6.45 v.r. (skambutis), pusryčiai 8.00. Pamokos (45 min. ilgumo) iki pietų. Po pietų — laisvalaikis, bet iš tikrųjų jos tęsiasi toliau. Kai pamokos baigiasi, gal lieka truputį laiko, ir po to 4.15 prasi-deda pamokų ruošia. Mokiniai privalo sėdėti kambariuose iki 5.50 ir ruošti pamokas. Visi tai

Vasario 16 gimnazijos choras, giedojęs Notre Dame katedroje Paryžiuje šv. Kazimiero sukakties iškilmėse

Nuotr. C. Mončio

dar, ir nėra jokios pagundos ką nors kita veikti.

6 v. — vakariene, kuri trunka 15 minučių (visi labai greitai valgo: ir aš po metų išmokau greičiau nuryti maistą, nes norėjau pavalgyti). Iki 8.15 v.v. dar kartą laisvalaikis. Nuo 8.15 v.v. iki 10 v. ruošdavome pamokas, skaitydavome knygas, arba tyliai žiūrėdavome televiziją.

Mokytojai buvo geri, bet mokyimo metodai labai skyrėsi nuo Šiaurės Amerikos. Nuvažiuavus buvo gana sunku praprasti prie europietiško metodo. Š. Amerikoje daugiau moko, kaip reikia protauti, o Vokietijoje reikalauja kuo daugiau atmintinai išmokti. Labai sunku įprasti, bet dar sunkiau atprasti, kai grįžti į savo mokyklą.

Trys grupės

Daugiausia žmonės siunčia savo vaikus į Vasario 16 gimnaziją, kad geriau pramoktų lietuviškai. Lietuviškumas ten yra visiškai kitoks nei mes suprantame. Yra trys skirtingos grupės vaikų gimnazijoje: užsieniečiai (daugiausiai amerikiečiai), vokiečiai ir lietuviai. Vokiečiai yra tie vaikai, kurie yra gimę Vokietijoje, lietuviai yra tie, kurie yra gimę Lietuvoje. Daugiausia mokinių buvo iš Vokietijos, ir jie tarpusavyje kalbėdavo vokiškai, nes kiekvienas jų tikrai gimnazijoje išmokęs kalbėti lietuviškai. Tie, kurie yra gimę Lietuvoje, tarpusavyje kalbėdavo lietuviškai, o mes iš Šiaurės Amerikos kalbėdavome angliškai (tos kalbos labai pasiilgdavome). Kartais reikėjo visom kalbom kalbėti, o kartais būdavo neįmanoma susikalbėti su kitu.

Viskas gimnazijoje vyksta lietuvių kalba. Be to, tai bendra kalba, kurią dauguma galėjo vartoti. Ji pasidarė mūsų, o ne mūsų tėvų kalba.

Gyvenimas ten yra kitoks — kartais malonus, kartais ne. Metus ar dvejus ten pabūti yra labai naudinga jaunam žmogui. Galima išmokti daugiau apie kitokią gyvenimo būdą ir geriau įvertinti savo gyvenimą.

Mirga Šaltmiraitė

Lietuvių jaunimas keičiasi

Kaip JAV-bių taip ir lietuvių jaunimas keičiasi. Anksčiau, tarp 1960 ir 1979 metų, rodos, buvo priimta, kad jaunimas priešintųsi tėvų ir visuomenės nusistatymams bei uždaviniams. Pastaruoju metu matome, kaip daug kas radikaliai keičiasi. Pasikeitimai ryškiausiai matomi trijose srityse: 1. politinių nusistatymų, 2. dalyvavimo Lietuvos išlaisvinime, 3. sąveikos su vyresnėmis kartomis.

Kaip ir visur JAV-se, lietuvių vaikai dabar ryškiai daugiau linkę į patriotizmą, nacionalizmą ir dešininę kryptantį galvojimo būdą. Galima būtų pranašauti, kad ateityje lietuvių visuomenės veikloje bus matoma vis daugiau jaunimo grupelių; jungiamų specifinių pasaulėžiūrinių interesų. Lietuvių kolonijose jau dabar yra susibūrusios grupės jaunų patriotų. Nors šių grupių dalyviai dar nėra labai patyrę veikloje, bet jaučia didelį troškulį veikti ir turi gausų šaltinių entuziazmą.

Esu ateitininkas, tad ne visai tiksliai žinau, kaip yra kitose organizacijose, bet galiu užtikrinti, kad moksleivių ateitininkų tarpe yra nemažai tokių grupelių. Čia matyti kai kurie vienai ar kitai būdingi politiniai nusistatymai: yra stipriai tautiškai nusiteikusių, yra tokių, kuriems politika neįdomi (bet nori prisidėti prie konkrečių veiklos), yra tokių, kurių pasaulėžiūrinė orientacija yra liberališka senąja prasme ir daugiau agnostinė religijos atžvilgiu.

Iš šių trijų kategorijų tautiškai nusiteikę patriotai jaunuliai yra gausiausi. Ši grupė yra radikalai orientuota prieš komunizmą ir už savo tautą. Jų entuziazmas tiek didelis, kad kartais tampa fanatiškumu. Pavyzdžiui, prieš kiek laiko viena tokia grupė savo tarpe papeikė pastangas Lietuvos išlaisvinimui išseivijos ir paskelbė, kad sugrįžimas į Lietuvą ir išjungimas į pagrindinį būdą daug prasmingesnis. Laimei, tai buvo tik abstraktus siūlymas — pozicijos pareiškimas: grupelės nariai neišskrido į okupuotą Lietuvą dirbti prieš komunizmą.

Kaip sakytų, noras prisidėti prie darbo kartais virsta fanatiškumu. Bet būtų nerealu sakyti, kad šis entuziazmas negali būti ir konstruktyvus. Pavyzdžiui, galbūt matysime, kaip šie idealistai noriai prisidės prie mūsų spaudos (jeigu tik PLJS korespondentų kolektyvas tęs šią jau pradė-

tą savo veiklą, tai ir toliau girdėsime jaunimo balsą). Šitokia noro prisidėti prie darbo forma visiems maloni, ir visuomenė greičiausiai ją džiaugsmingai sveikins.

Šie pavyzdžiai rodo jaunimo norą prisidėti prie savo tautos pastangų gyventi. Tie, kurie aimanuoją, kad išseivijoje lietuviai nyksta ir atitrūksta nuo visuomeninio gyvenimo, nustebtų, sužinoję, kad lietuviai jaunuoliai (ar bent šios idealistų grupelės) tarp savęs kalba lietuviškai ir diskutuoja tautai svarbius reikalus. Išvažiavę vakarienei restorane kalbasi apie „tinkamą ryši su okupuota tėvyne“.

Rodos, iš tokio jaunimo galima nemažai ko tikėtis. Šių idealistų tarpe yra šitoks sąmojis, dažnai kartojamas: „Dar ankstyvas vakaras. Tams tik už kelių valandų. Sūspėjim išlaisvinti Lietuvą!“ Perkelta prasme šia mintim išreiškiamas pasiryžimas, noras dirbti Lietuvai ir jaunimo optimizmas — ir mūsų karta turi jai duotą laiko tarpą visos tautos istorijoje.

Kaip šis naujas jaunimas reaguoja į vyresnės kartos, gali būti skaudi tema. Šie idealistai jaunuoliai aukština savo senelių kartą, užaugusią prieš ar tuoj po Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo, kovojusią dėl jos, pagaliau prasimušusią į Ameriką, nors čia atvažiavusių be jokių turtų. Naujasis jaunimas, nors ir labai gerbia senąją vyresnę kartą, labai kritiškai žiūri į savo tėvų kartą. Kai kurie savo tėvų kartą laiko netikrais lietuviais, sakydami, kad jiems amerikietiškas gyvenimas svarbesnis negu lietuviškas. Gal ši pažiūra nėra visai teisinga, bet stipri.

Išvadus būtų šitokios: mūsų jaunimas yra konservatyvus, pilnas optimizmo ir linkęs į tai, ką prancūzai vadina „Engagement“, ir stipriai kritiškas vyresniųjų kartų atžvilgiu. Klausimas kyla: „O dabar kokia kryptimi jis eis?“ Visuomenė turi rankose stiprų įrankį — grupę idealistų. Šių jaunųjų nusistatymai, užsidegimas ir napatyrimas veikloje gali kartais atstumti senesniąsias kartas, bet jei, nepaisant to, visuomenė bus pasiruošusi leisti jaunimui prisidėti prie bendro darbo, rezultatai galės būti stebinantys. Kad tik visuomenė nuostabaus savo įrankio neatmetų!

Vėjas G. K. Liulevičius, PLJS korespondentų kolektyvo narys

Ateitininkai Vasario 16 gimnazijoje

Praėjusiais mokslo metais buvo atgaivinta Vasario 16 gimnazijos Vyskupo M. Valančiaus moksleivių ateitininkų kuopa. Dar ir dabar ji stipriai tebegyvuoja. Be to, narių skaičius šiais metais pakilo ligi vienuolikos, ir dabar kuopoje yra mokinių iš Australijos, Brazilijos, JAV-bių, Kanados, Vokietijos ir net neseniai iš Lietuvos atvykusių. Tad susirinkimai būna įdomūs ir juos praversti padeda mūsų kuopos globėja mokytoja Marija Šmitienė ir jos padėjėja mokytoja Daiva Markelytė.

1983 m. lapkričio 1 d., Vėlinių išvakarėse, drauge su Huettenfeldo lietuviams moksleiviams ateitininkai aktyviai dalyvavo pamaldose, prisidėdami skaitiniais ir giedojimu. Po Mišių visi nuėjome į kapinaitis ir žvakutėmis ir tenai girdėjome mūsų kuopos dvasios vado kun. J. Dėdino ir moksleivių paruoštą meditaciją bei B. Brazdžionio eilėraščių.

Kristaus Karaliaus šventės proga, lapkričio 20 d., pamaldų metu ateitininkai suvaldino šešis vaizdelius iš Kristaus gyvenimo. Lapkričio 27 d. mūsų kuopelė surengė gimnazistams advento vakarą su giesmėmis, eilėraščiais ir skaitiniais iš Sv. Rašto.

Po Kalėdų atostogų, sausio 15 d., mes vėl susirinkome ir nuvažiuojame į Mannheimą pamatyti filmo „The Day After“, kurį vėliau ilgai ir „karštai“ diskutavome. Gimnazijoje įvykusiam Vasario 16 minėjimui moksleiviams buvo paruošę „Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikas“ ištraukų bei eilėraščių montažą. Keturi moksleiviai ilgai ruošėsi įžodžiui. Jie rašė referatus ir laikė egzaminus. Balan-

Toronto atžalyniečiai metiniame koncerte Lietuvių namuose. Jie ruošiasi tautinių šokių šventei Klivlande ir festivaliui Švedijoje

Ntr. B. Tarvydo

Laiškai Lietuvos kaliniam

Kiekvienas mūsų patiria kaip savotišką džiaugsmą, kurį teikia laiškas. Dažnai laiške išdėstytos žinios mums ne tiek svarbios, kiek žinojimas, kad kas nors mus prisiminė.

Jei dažniau pagalvotume kaip patys, galedami laisvai bendradarbiauti ir kalbėtis, reaguojame į laiškus, gal geriau suprastume, kaip svarbu rašyti Lietuvos kaliniam. Laiškai, kad ir trumpi, paprasti, kaliniam gali teikti naujos energijos. Išseivijos lietuvių paramos ir dėkingumo ženklas kaliniai gali būti iš-tvermės šaltiniu.

Spaudoje ir organizacijose esame raginami rašyti kaliniam. Vis dėlto kažkodėl ne su dideliu noru griebiamės to darbo. Gal todėl, kad nemokame kaip arba nežinome ką rašyti. Šiai problemai išspręsti Lietuvių informacijos centras yra paruošęs gaires.

Pirmiausia, svarbu rašyti reguliariai. Dėl laiško kalbos siūloma susitarti pirmajame laiške. Kalinys, jei galės, praneš, ar geriau rašyti lietuviškai, angliškai, ar kuria kita kalba. Laiškuose turėtų būti perduodami linkėjimai ir sveikinimai, rašoma apie kasdieninį gyvenimą. Taip pat, galima rašyti apie savo šeimas, draugus, ke'iones ir t.t. Siūloma siųsti korteles religinių švenčių, gimtadienių ir įvairių sukaikių progomis. Vengti politinių temų, neminėti organizacijų ar grupių.

Svarbu laiškus iš eilės numeruoti, ir kiekviename pažymėti datą. Šiuo būdu kalinys mato kiek laiško jo nepasiekia ir kiek ilgai laiškas eina. Draudžiama laiškuose siųsti pašto ženkliukus, sovietinę valiutą, magnetofonines juosteles, vaistus, vitaminus, kramtomą gumą, siūlus ir filmus. Adresuojant laiškus, patartina laikytis sovietinės sistemos, t.y. rašyti pirma — USSR, tada respubliką, miestą, numerį, gatvės adresą, pavardę, vardą. Laiškus kaliniam siųsti registruotu laišku oro paštu ir reikalauti įrodymo kada laiškas pasiekė kalinį.

Svarbu skubiai atsakyti į kalinių laiškus. Patartina tęsti laiško rašymą ir tuo atveju, kai nesigirdi jokių žinių iš kalinų. Galimas dalykas laiškas jį nepasiekia.

Lietuvių informacijos centras prašo gražintus laiškus ir įdomesnius iš kalinių gautus laiškus persiųsti jo adresu: LIC, 351 Highland Blvd., Brooklyn, NY, 11207.

Kaliniam siunčiami laiškas atlieka antrą svarbų vaidmenį — parodo kalintojams, kad

kaliniai neužmiršti, kad laisvojo pasaulio gyventojai jais rūpinasi ir seka jų gyvenimą. Ypatingai efektinga, kai vienam kaliniui ateina daug laišku.

Laiškus taip pat galima naudoti kaip protesto priemonės. Gausūs laišakai pareigūnams, reikalaujantys kalinių išlaisvinimo, nelieka nepastebėti ir atlieka savo paskirtį.

Pasiryžkime rašyti! Mažos pastangos gali atnešti didelės pasekmes. K.

VIKTORAS PETKUS. Priklauso lietuvių Helsinkio komitetui. 1945 m. nuteistas 25 metams kalėti už dalyvavimą katalikų jaunimo organizacijoje. 1950 m. paleistas ir 1977 metais vėl suimtas. 1978 m. nuteistas 15-ai metų. Adresas: USSR, 618263 Permskaya oblast, Chusovskoi Raion, Pos. Kuchino, Uchr., VS-389/36, Petkus Viktoras.

Tautinių šokių šventė

Septintosios laisvojo pasaulio lietuvių tautinių šokių šventės komiteto ir globos komisija papildomai praneša: 1984 m. birželio 29, penktadienį, 8 v.v. Klivlando Lietuvių namuose dail. Aldonos Totoraitienės iš Toronto paveikslų parodos atidarymas.

Šeštadienį, 7.30 v.v., oficialus šventės atidarymas prie Laisvės paminklo, arti Dievo Motinos šventovės, 18022 Neff Rd.

Susipažinimo vakaras-šokiai, šeštadienį 8 v.v., Klivlando Public Auditorium, 1220 E. 6th St. (miesto centre). Įėjimas — \$4 asmeniui.

Sekmadienį pamaldos: abiejose lietuvių parapijų šventovėse ir 10.30 v.r. Holiday Inn, 6001 Rockside Rd., Independence, Ohio. Iškilmingos pamaldos lietuvių evangelikų — 10.30 v.r. Coliseum patalpose, Richfield, Ohio.

Sokių šventė: liepos 1, sekmadienį, 2 v.p.p., Koliziejuje.

Šventės pokylis: sekmadienį, 7 v.v., Stouffers Inn, 24 Public Square; \$27 asmeniui.

Jaunimo balius su šokiais ir šilta vakariene: sekmadienį, 8 v.v., Holiday Inn, 6001 Rockside Rd., 13 dol. asmeniui. Bilietų užsakymai, kartu su pinigais, siunčiami: Ona Jokūbaitienė, 3000 Hadden Rd., Euclid, Ohio 44117, USA, arba Romas Zorska, 4113 Silsby Rd., University Hts., Ohio 44118, USA.

Nakvynių rezervacijas prašom daryti tiesiogiai, pagal pridėtą viešbučių sąrašą, pasakant „Lithuanian folk dance festival“. Bus gaunami kambariai papiginta kaina.

Tolimesnių informacijų teirautis pas Vytautą Jokūbaitį, 3000 Hadden Rd., Euclid, Ohio 44117. Tel. 216 — 481-7161.

Vytautas Jokūbaitis, Globos komisija

Tautinių šokių grupės „Berzėlis“ JAV-se darbuotojai. Iš kairės: Jonas Kodis, Laima Šimanskytė, Saulius Dzikas

P A D Ė K A

Mylimai mano sesutei

a. a. ONAI DEMBAUSKIENEI

mirus Lenkijoje,

nuoširdžiai dėkojame kunigams — kun. E. Soleckui už atnašautas šv. Mišias, kai velionė dar nebuvo palaidota, klebonui kun. J. Liaubai, OFM, ir kun. J. Burkui JAV-se, už atnašautas šv. Mišias. Dėkojame tiems, kurie dalyvavo šv. Mišiose ir mano skausmą valandose lankė mus namuose. Dėkojame aukojusiems šv. Mišioms, pareiškiusiems užuojautą žodžiu, telefonu, raštu ir per spaudą.

Visiems reiškiamė nuoširdžiausią padėką —
Liūdinti sesuo Bronė ir Donatas Kriaučiūnai

Pasirenkant laidotuvių namus

**Brolių Brown laidotuvių namų
 ROSS CRAIG KOPLYČIA
 turi puikias patalpas pigiomis kainomis**

- Patirtis laidojant katalikų apeigomis
- Erdvūs, patogūs lankymo kambariai
- Jaukūs salionai su kava ir sausainiais
- Du erdvūs šešių durų "Cadillac" limuzinai, prienami kiekvienai šeimai
- Maldų kortelės anglų ir lietuvių kalbomis, apdengtos specialia apsaugine medžiaga
- Baldakimas apeigoms kapinėse šeimos bei draugų apsaugai nuo blogo oro
- Kėdės šeimos nariams sėdėti apeigų metu kapinėse
- Du policijos pareigūnai palydai į kapines kiekvienų laidotuvių
- Iš anksto sutartas bei iš dalies apmokėtas planas, nepakeliantis laidotuvių kainos
- Pervėžimas į bet kurią užmiestinę vietovę
- Erdvi autoaikštė
- Patogi, centrinė vieta

Rinkdamiesi laidotuvių namus, palyginkite mūsų kainas bei teikiamas paslaugas

Ross Craig Chapel

Brown Bros. Funeral Homes

1357 Queen St. W. (at Lansdowne) Toronto

K. Neil Webster, Mgr. Tel. (1-416) 532-4446

P. MARKUŠIS prie savo kūrinių Toronto Lietuvių namuose, kur š. m. balandžio 27 d. buvo surengta jo darbų paroda, atkreipusi lankytojų dėmesį į dar negirdėtą talentą
 Nuotr. B. Tarvydo

Lietuviai Australijoje po 30 metų (1)

ISOLDA I. POŽELAITĖ-DAVIS

Australijos žemynas yra pietų pusrutulyje tarp maždaug 10-tos ir 46-tos lygiagrečių, 112 ir 153 meridiano rytuose. Mūsų kontinentas yra milžiniška sala, kurios plotis siekia beveik 3 milijonus kvadratinį mylių. Palyginus su Jungtinėmis Amerikos Valstybėmis, tai jos tik nedaug didesnės už mūsų žemyną, o Lietuva jame sutilptų net 113 kartų.

Retai apgyventas žemynas

Nors Australija yra didelė, bet nėra tankiai apgyventa. Dabartiniu metu yra apie 14 milijonų gyventojų, kurie daugiausia susitelkę rytiniuose žemyno pakraščiuose. Australijos viduryje, į vakarus ir į šiaurę yra didelės dykumos, kuriose beveik kasmet žūna neprityrusių keliautojų. Tuo tarpu čia buvusiai, Australijos aborigenai, dar vis jose veda klajoklių-medžiotojų gyvenimą arba gyvena ten ištęstose misijose. Jų skaičius sparčiai mažėja, ypač miestuose, kur jie, atsiskyrę nuo savo religijos ir papročių, nepritaipę prie baltųjų civilizacijos, skęsta alkoholyje ir skurde.

Manoma, kad kiniečiai pirmieji surado Australijos kontinentą. Portugalai ir olandai irgi buvo pasiekę šio žemyno krantus. Oficialiai jį prie Didžiosios Britanijos prijungė kapitonas James Cook 1770 m., kai jo vadovaujama ekspedicija išlipė į krantą Botany Bay vietovėje, dabartiniame Sydnejo mieste. Čia jie surado ne tik keistai suoliuojančių gyvulių — kengūrų ir ant nugaros vaikus nešiojančių koala meškiukų, kurie nieko bendro neturi su meškiu gimine, bet ir vietinių gyventojų, klajoklių po Australijos plotus.

Čia buvusių istorijos pradžia yra paskendus legendose. Antropologai teigia, kad aborigenai čia atsikraustė iš Pietų Indijos, kai Australijos žemynas dar nebuvo atitrūkęs nuo Azijos.

Baltieji kaliniai

Baltųjų gyventojų istorijos pradžia yra kukli. Beveik nuo pat Australijos atradimo Sydnejaus miestas Naujoje Pietų Galiijoje buvo kalinių kolonija. Kiek vėliau ir Port Arthur pagarsėjo kaip kalinių kolonija Tasmanijos saloje. Valdžia tais laikais nebuvo mielaširdinga nei baltiesiems kaliniams, nei čia buvusiems. Tasmanijoje aborigenai buvo išnaujami, o kaliniams, deportuotiems iš Anglijos ir nuteistiems nuo septynerių iki keturiolikos metų ir net iki gyvos galvos kalėjimo bausmės, ne visiems pavykdavo atgauti laisvę.

Kaliniai buvo pirmieji kolonijos darbininkai, nes čia buvusiai, po pirmųjų susidurimų su baltiesiais, dažniausiai pasitraukdavo į krašto gilumą. Jų nepavykė įtraukti į kolonijai reikalingą darbo jėgą. Išlaisvinti kaliniai ir jų prievaizdais — kariuomenės daliniais, vad. New South Wales Corps ir civiliai tarnautojai, sudarė pirmųjų baltųjų gyventojų branduolį.

Ne visi kaliniai buvo baisūs nusikaltėliai. Tais laikais užtekavo pavogti duonos kepalėlių ar patepti įrašais vietūs pastatus Anglijoje, kad užsistarnautumei didelę bausmę ir ištremimą į Australiją. Be to, kalinių tarpe buvo ir daug politinių Airijos revoliucinių, bandžiusių nusikratyti Anglijos jungų.

Ilgainiui čia atvyko karių, tarnautojų šeimos ir kiti imigrantai. O suradus dabartinę

Viktorijos valstijoje aukso XIX š. viduryje, Australiją užplūdo imigrantai. Ypač daug jų atvyko po nenūsisekusių 1848 m. revoliucijų Europoje.

Pirmieji lietuviai

Manoma, kad pirmieji lietuvių kilmės ateiviai Australijoje buvo 1831 m. sukilėliai prieš caro valdžią. Jie pama pabėgo į Vokietiją, paskui pasitraukė į Angliją, o iš ten pasiekė Australijos krantus. Iš pripuolamų šaltinių žinoma, kad pavieniai lietuviai atvyko čia po I D. karo ir kiek vėliau infliacijai įsivyravus Europoje. Tačiau didžioji ateivijos banga atbloškė lietuvių į šį žemyną tik po II D. karo.

1947-1951 m. apie 10.000 tautiečių atvyko Australijon iš Europos lagerių ir apsigyveno: Queenslande, New South Wales, Viktorijoje, Pietų Australijoje, Vakarų Australijoje, Šiaurės Teritorijoje ir Tasmanijos saloje.

Pasiekę šio žemyno krantus, lietuviai, kaip ir kiti išvietinti asmenys, vėl pateko į lagerius buvusiuose kareivių barakuose. Gyvenimas, aišku, nebuvo rožėmis klotas. "Dypukai" iškeitė gyvenimą Vokietijos lageriuose į žymiai primityvesnį australiškuose. Čia rado neįprastą maistą (dar kaip šiandieną prisimenu aviėną, plūduriuojančią taukuose, daug karštesnį klimatą, kuriame beveik nėra skirtingų metų laikų kaip Europoje ar Šiaurės Amerikoje. Be to, buvo įpareigoti atlikti dvejų metų darbo sutartį.

Sunki pradžia

Privalomasis darbas būdavo daugiausia fizinio pobūdžio: vyrai dirbo paprastų darbininkų ar cukraus nendrių kirtėjų darbus, o netekėjusios ir bevaikės moterys — kaip tarnaitės ar slaugės, dažnai net ir psichiatrinėse ligoninėse. Įsigytieji diplomai ir profesijos, su mažomis išimtimis, nebuvo pripažinti, ir daug profesinių žmonių ėjo vėl į universitetus įsigyti australiškų kvalifikacijų.

Pavyzdžiu paimkime Pietų Australiją nuo 1954 iki 1983 m. Šioje valstijoje buvo tada apie 1,400 lietuvių. Iš jų 11,2% baigė universitetus, technikos institutą, mokytojų seminarijas, meno mokyklą ir kitus aukštuosius kursus. Nušimtis atrodė nedidelis, bet atsiminkime, kad pirmiesiems lietuviams akademikams reikėjo įsikurti, susirasti pastogę, dirbti neįprastą fizinį darbą ir darbuotis lietuvių bės baruose. Be to, dauguma nemokėjo angliškai, o stojant į universitetą reikėjo išlaikyti anglų kalbos egzaminą. Palyginę 11,2% su baigusiu aukštąjį mokslo australų nušimčiu, matome, kad lietuviai įsigijo tris kartus daugiau diplomų, kaip vietiniai gyventojai. Išvada aiški: nors įsikūrimo sąlygos buvo nelengvos, bet laisvė galvoti ir veikti demokratinėje Australijos santvarkoje atsivėrė visas sunkenybes ir paskatino toliau tobulintis savo profesijoje.

Po 30 metų

Trisdešimt su kaupu metų išgyvenę Australijoje, buvusi "dypukai" labai pasikeitė. Nebeatpažintum tų nedrąsių tautiečių, kurie čia atvyko, nešdamiesi savo žemišką turtą ant nugaros ar kukliame lagaminėlyje. Lietuviai, kaip ir latviai bei estai, neblogo įsitaisė šiame žemyne. Turime savų medicinos daktarų, dantistų, fizioterapijos, dietos specialistų, seselių ir ligoninių vedėjų. Lietuviai inžinieriai ir architektai yra įvykdę milijoninius projektus.

Švietime turime patyrusių pedagogų nuo vaikų darželio iki profesorių, dėstančių universitetuose. Neatsilikame ir meno šakose. Lietuviai skulptoriai, keramikai ir tapytojai yra pagarsėję australų tarpe, laimėję daugybę premijų.

Meno žymūnai

Ypač pagarsėję yra: skulptoriai Jieva Pocienė ir Vincas Jomantas, keramikė Jolanta Janavičienė, portretistas Vladas Meškėnas (laimėjęs ir Helenos Rubinstein premiją), Leonas Urbonas, Vladas Ratas, Adolfas Vaičaitis, Adomas Vingis, Vytautas Šerelis, Vytautas Kapociūnas, Eva Kubbos (laimėjusi beveik 20 kartų akvarelės sekcijos "Wynn" premiją) ir a.a. Henrikas Šalkauskas, kurio vardu yra netgi įsteigta premija "Contemporary Art Purchase Award". Atsivertę Australijos meno enciklopedijas ir "Who is Who in Australia", pamatysime ir lietuvių menininkų vardus bei jų kūrinių aprašymus. Mūsų iškilų menininkų kūrybos pavyzdžių rasime JAV-se, Australijos pasiuntinybėje Vašingtone, Čikagoje ir Mertz Foundation, Austrijos Salzburgo muziejuje, Italijos Faenzzoje, Anglijos Londone, Kanados Edmontone, Australijos valstijų meno galerijose, ir įvairių institucijų rinkiniuose.

Rašytojai

Turime gabių rašytojų ir pasižymėjusių poetų. Visų, žinoma, neįmanoma išvardinti. Tad prabėgomis paminėsiu tik kelis. Iš vyresniosios kartos prisimename su malonumu a.a. Pulgio Andriušio kūrybą (man ypatingai patinka jo žolelių ir čiobrelų aprašymai "Anoj pusėj ežero" rinkinyje) ir Vinco Kazoko, dabartinio "Mūsų pastogės" redaktoriaus. Iš jaunesniųjų minėtini beletristai — Agnė Lukšytė, Vytautas ir Jurgis Janavičiai. Pastarasis yra taip pat išleides poezijos rinkinį anglų kalba "Journey to the Moon". Dvi gabios poetės — Aldona Vesčiūnaitė ir Lidija Šimkutė yra gilių minčių, surrealistinių vaizdų atstovės, modernistės. Visi jie yra išvarę gilią vagą kultūriname lietuvių gyvenime Australijoje.

Garsiausias lietuvis

Olegas Truchanas, tragiškai žuvęs putojančioje Gordon upėje, įėjo į Australijos istoriją. Jo knyga (išleista po jo mirties), "The World of Olegas Truchanas" byloja apie jo meilę Tasmanijos salai. Tūkstantmečiai Huon pušų miškai Tasmanijos pietvakariuose yra jo dėka dabar valdžios saugomi ir pavadinti "Truchanas Huon Pine Reserve". Prie Gordon upės, kur jis paskendo, yra "Truchanas Lookout", Hammersley kalnuose, V. Australijoje, yra kalnas "Mount Truchanas". Yra netgi paruoštas filmas iš jo gamtos saugos ir ekologijos veiklos — "Spirit of Olegas Truchanas". Jis yra įtrauktas į gimnazijos programas.

Sporte, ypač krepšinyje, tinklinyje ir stalo tenise, turime pasižymėjusių sportininkų ir sportininkų, kurie ne kartą atstovavo Australijai tarptautinėse varžybose.

Nuo jų neatsilieka šachmatininkai ir bridžo entuziastai. Neseniai įvykusiam Australijos bridžo turnyre lietuvaite ir jos vyras atstovavo P. Australijai. Mūsų sportininkai kasmet rengia savo sporto žaidynes. Pernai visi sugužėjo į Hobartą gražioje Tasmanijoje. Varžybos patraukė vietos gyventojų dėmesį ir susilaukė palankių atsiliepimų australų spaudoje.

Mirus Lietuvoje

A+ A

ONAI ZAVELSKIENEI,

jos broliui dr. SILVESTROI ČEPUI Kanadoje
 reiškiamė nuoširdžią užuojautą ir dalinamės jo
 šeimos liūdesiu —

"Tėviškės žiburių" valdyba
 ir tarnautojai

A+ A

ONAI ZAVELSKIENEI

Lietuvoje mirus,

jos broį dr. S. ČEPĄ nuoširdžiai užjaučiame —

Prisikėlimo parapijos kredito
 kooperatyvo valdyba ir bendradarbiai

A+ A

JUZEI JANUŠKIENEI

mirus,

jos vyrą JUOŽĄ liūdesio valandose nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdimė —

Danutė, Audronė ir Saulius
 Žemaičiai

MYLIMAM VYRUI

A+ A

JERONIMUI VALAIČIUI

mirus, dr. ONAI VALAITIENEI reiškiamė nuoširdžią
 užuojautą —

Marija ir Vytautas Leparskai
 ir sūnūs

A+ A

JERONIMUI VALAIČIUI

mirus,

jo žmoną daktarę ONĄ VALAITIENĘ nuoširdžiai
 užjaučiame ir kartu liūdimė —

B. Antanaitienė
 G. V. Agurkiai
 O. Savickienė

E. VI. Stabingiai
 S. A. Šukačiai
 J. K. Januškevičiai

A+ A

JONUI LEVERIUI

mirus,

jo žmonai VALERIJAI ir šeimai liūdesio valandoje
 reiškiamė nuoširdžią užuojautą —

Prisikėlimo parapijos choras

A+ A

JONUI LEVERIUI

mirus,

jo žmoną VALERIJĄ, dukrą GRAŽINĄ su šeima ir visus
 gimines nuoširdžiai užjaučiame —

Irena Kaliukevičienė

A+ A

JONUI LEVERIUI

mirus,

žmoną VALYTĘ, dukrą GRAŽINĄ su šeima ir visus
 gimines nuoširdžiai užjaučiame —

bendradarbės:

A. Gataveckienė
 E. Juknienė
 A. Langienė

D. Puzerienė
 O. Govėdienė
 V. Petrauskienė

(Vietoj gėlių Motinai Teresei paukuojam \$60.00)

**AMBER VIDEO
 PRODUCTIONS**
Edvardas Gataveckas

Vestuvių iškilnės filmuojamos "video" būdu Toronte ir apylinkėse. Žema kaina.

Skambinti telefonu
242-4114 Toronte.
 Norintiems parodomis pavyzdžiais.

OPTOMETRISTAS
Dr. S. Brogowski
412 Roncesvalles Ave.
 Toronto, Ontario
 (prie Howard Park Ave.)
 Kabineto telefonas
531-4251
 Pacientai priimami
 susitarus telefonu

1984 METŲ KELIONĖS LIETUVON

10-18 dienų kelionės, įskaitant 11 dienų Lietuvoje

Visos kainos — JAV doleriais

IŠVYKSTAMA IŠ TORONTO

12 dienų: LIETUVA, LENKIJA IR VOKIETIJA

Kellonė 710: liepos 10 — liepos 21 \$1,619
 Kellonė 807: rugpjūčio 7 — rugpjūčio 18 \$1,619
 Kellonė 918A: rugsėjo 18 — rugsėjo 29 \$1,529
 Šešios dienos Vilniuje, trys — Varšuvoje,
 viena — Frankfurte
 "Lufthansos" lėktuvais iš Toronto

17 dienų: LIETUVA, LENKIJA, LATVIJA IR VOKIETIJA

Kellonė 612B: birželio 12 — birželio 28 \$1,869
 Kellonė 918B: rugsėjo 18 — spalio 4 \$1,869
 Šešios dienos Vilniuje, keturios — Rygoje
 trys — Varšuvoje, viena — Frankfurte
 "Lufthansos" lėktuvais iš Toronto

IŠVYKSTAMA IŠ MONTREALIO

10 dienų: LIETUVA IR SUOMIJA

Kellonė 917: rugsėjo 17 — rugsėjo 26 \$1,355
 Šešios dienos Vilniuje, dvi dienos Helsinkyje
 "Finnair" lėktuvais iš Montrealio

12 dienų: LIETUVA, RUSIJA IR SUOMIJA

Kellonė 604: birželio 4 — birželio 15 \$1,551
 Kellonė 101: spalio 1 — spalio 12 \$1,385
 Šešios dienos Vilniuje, dvi — Maskvoje,
 dvi — Leningrade, viena — Helsinkyje
 "Finnair" lėktuvais iš Montrealio

KELIONĖS IŠ JFK

18 dienų: LIETUVA, RUSIJA IR SUOMIJA

Kellonė 710B: liepos 10 — liepos 27 \$1,999
 Kellonė 814B: rugpjūčio 14 — rugpjūčio 31 \$1,999
 Vienuolika dienų Lietuvoje, dvi — Maskvoje,
 dvi — Leningrade, dvi — Helsinkyje
 "Finnair" lėktuvais iš JFK

12 dienų: LIETUVA, RUSIJA IR SUOMIJA

Kellonė 710A: liepos 10 — liepos 21 \$1,639
 Kellonė 814A: rugpjūčio 14 — rugpjūčio 25 \$1,639
 Kellonė 904: rugsėjo 4 — rugsėjo 15 \$1,639
 Šešios dienos Vilniuje, dvi — Maskvoje,
 dvi — Leningrade, viena — Helsinkyje
 "Finnair" lėktuvais iš JFK

Dėl brošiūrų ir išsamesnių informacijų kreipkitės į
 Kanados Baltic Tours atstovą šiuo adresu:

Algis Kazlauskis, 158 Geoffrey St., Toronto, Ont., M6R 1P5.
Tel. (416) 533-5964 arba

BALTIC TOURS
293 Auburn St.
Newton, MA 02166, USA
Tel. (617) 965-8080 arba (617) 969-1190

Poetas Antanas Miškinis

Šalia oficialiosios jo poezijos yra neoficialioji, dar niekur nespausdinta

STEPAS VARANKA

Antaniukas gimė 1905.1.29 Juknėnų kaime, Utenos aps. Vaikystę praleido gimtinėje. Ten baigė ir pradžios moks-lus. Tuo laiku ten mokėsi Pul-gys Andriusis, Teofilis Til-vytis, vėliau "Kuntaplio" re-daktorius.

Iki Lietuvos nepriklausomy-bės atstatymo broliai — Vin-cas ir Antanas padėdavo tė-vui ūkio darbuose. Antanas įstojo į Zarasų progimnaziją, kurią baigęs tarnavo vidaus reikalų ministerijos žinyboje — saugumo departamente. Toje tarnyboje ilgai nedirbo — įstojo į Kauno "Aušros" gim-naziją, kurią baigė 1926 m. Ga-vęs brandos atestatą, įstojo į Vytauto Didžiojo universite-to humanitarinių mokslų fa-kultetą Kaune. Baigęs univer-sitetą, atliko karinę prievolę karo mokykloje, gaudamas jaunesnio leitenanto laipsnį.

Žingsniai poezijoje

Poetiniai Antano gabumai pradėjo reikštis nuo 14 metų. Jo pirmieji eilėraščiai ėmė ro-dytis spaudoje, dar besimo-kantis gimnazijoje. Dvidešimt pirmaisiais amžiaus metais jau buvo žinomas visoje Lie-tuvoje, ypač jaunimo gretose.

Pirmas didesnis jo eilėraš-čių rinkinys "Balta paukštė" išėjo 1926 m. Po to — "Varnos prie plento" ir "Keturi mies-tai". Poetas juose rodo savo meilę Lietuvai, lietuviškam kaimui ir jo žmonėms. Skaity-damas juos, jauti lengvą sti-lių, tikslų žodį ir aiškią min-tį. Tai tikras savo tautai mei-lės "šaltinis". Nemaža jo eilė-raščių tapo dainomis.

Antanas vedė 1934 m., bū-damas 29 metų, gimnazijos mo-kytoją Aleksandrą Zankvičiū-tę, su kuria turėjo tik vieną vaiką — dukrelę Jolantą. Ji baigė universitetą Vilniuje, išteikėjo už inžinieriaus-ar-chitekto Jono Garjonio. Miru-sio poeto Antano žmona Alek-sandra gyvena Vilniuje.

Antanas, baigęs universitetą, mokytojavo Kaune, rusų gim-nazijoje, dirbo Lietuvos radi-jofone, Kauno dramos teatre literatūrinės dalies vedėju, rašė įvairius straipsnius ir eilėraščius spaudai, redaga-vo žurnalą "Šviesos keliai", vertė į lietuvių kalbą Šekspy-ro, Gogolio, Dostojevskio, Puš-kinio, Lermontovo, Slovackio, Tuvmio ir kitų veikalus.

Sibire

Rusam okupavus Lietuvą, Antanas Miškinis 1947 m. NKVD buvo suimtas ir išga-bentas į Sibirą priverčiamoji darbo stovyklon Krasnojars-ke. Suimtas už kultūrinę veik-lą, tariamą pataikavimą vokie-čiams jų okupacijos metais ir lietuviško pogrindžio rė-mimą.

Kam parūpo, kad poetas Miš-kinis kenčia Sibire, neaišku. 1956 m. vasarą jam buvo leista grįžti į Lietuvą. Pradžioje pri-valėjo gyventi savo tėviškėje ir kas keliolika dienų prisi-statyti policijos būstinėje. "Laisvė" buvo atgauta viešu prisipažinimu prie "buržuazi-nių nusikaltimų".

Po prisipažinimo 1957 m. A. Miškinis buvo rehabilituotas ir "paprastas" savo kūrybi-nius gabumus panaudoti mark-sistinės minties kūriniams.

Po sibirinių metų poetas iš-leido šias knygas: "Eilėraš-čiai", "Arti prie žemės", "Sva-jonė ir maistas", "Dienorastis", "Klevai prie kelio", "Ža-liaduonių gegužė". Už pastarą-ją poetas gavo Žemaitės vardo premiją. Už paskutinį eilėraš-čių kūrinių "Klevai prie kelio" Antanas gavo 1983 m. LTSR valstybinę premiją, o už nuo-pelnus lietuvių literatūrai — Aukščiausios tarybos prezidiu-mo garbės raštus. "Klevai prie kelio" susilaukė didelio pasi-sekimo. "Tiesa" rašė: "Miški-nio geriausi kūriniai įėjo į kla-

nerasi. Bet Lietuvos meilė gal stipriausiai pasakytą pačiam trumpiausiam rinkinio eilė-raštyje:

Ieškau užuovėjų:
Ieškau šiurkštaus Rūpintojėlio
delno (p. 33).

Šalia taupaus žodžio neven-giama ir ilgesnio išsakyimo ar baladės pobūdžio, į epišku-mą artėjančių eilių (p. 44, 71). Šalia asmeninio išsipazinimo čia nemaža gana plastiškų, dramatiškų ar iš atsiminimų sukurtų vaizdų (p. 13, 39, 40, 47, 61, 73). Į ne vieną tų vaizdų įslenka tylus liūdesys, apsi-vylimas ar resignacija:

virš sustingusios žemės
tvyro neatskiriama savos ir
svetimos saulės

paskutines išsaugoto
veidrodžio šukes
nespėtus įsiminti veido
bruožus
nusinėšė tave mylėję draugai
(p. 61).

Kai poetei tenka gyventi tarp "savos ir svetimos sau-lės", linkėtina, kad lietuviš-kasis elementas jos kūryboje rastų dar daugiau vietos: juk Lietuvą galima mylėti ir ją mi-nėti, anot poeto Bern. Braz-džionio, ir "iš tolo", nebūti-nai joje gimus ir augus.

Eglė Juodvalkė. PAS KĄ ŽIE-DAS ŽYDI. Eilėraščiai. Virše-lis Uosio Juodvalkio. Spaudė "Draugo" spaustuė. "Atėities" literatūros serija, nr. 26. South-field 1983 m., 96 psl. Kaina — \$6.00.

Žymusis Lietuvos poetas
ANTANAS MIŠKINIS, palikęs visą
eilę neskelbtų eilėraščių

Nežmoniškos Sibiro darbo stovyklos sąlygos, miško kir-timo darbai jo fizinę sveikatą palaužė. Kūrybai nebuvo sąly-gų. Sibiro neviltyje slinko pil-tikos dienos, mėnesiai ir metai.

Vieną šaltą vėlyvą vakarą poetas, palydovų atvarytas po sunkaus darbo į niūrią bendrą patalpą, atsisėdęs ant guolio pamatė sūnykusį mažą vorėlį, į kurį prašneko šiais žodžiais: "Aš esu liaudies prie-šas, tokie čia yra marinimui. Bet tu, mažas vorėli, už ką ken-ti? Ar tu irgi esi liaudies prie-šas?" Iš to matome, kad Anta-nas pasiguosdavo kandžių hu-moru sunkioje padėtyje. Ta proga buvo net sukūręs eilė-raštį. Aišku, jo nerasime ten išleistose knygose.

Netikėta "laisvė" ir "atgaila"
Kam parūpo, kad poetas Miš-kinis kenčia Sibire, neaišku. 1956 m. vasarą jam buvo leista grįžti į Lietuvą. Pradžioje pri-valėjo gyventi savo tėviškėje ir kas keliolika dienų prisi-statyti policijos būstinėje. "Laisvė" buvo atgauta viešu prisipažinimu prie "buržuazi-nių nusikaltimų".

Po prisipažinimo 1957 m. A. Miškinis buvo rehabilituotas ir "paprastas" savo kūrybi-nius gabumus panaudoti mark-sistinės minties kūriniams.

Po sibirinių metų poetas iš-leido šias knygas: "Eilėraš-čiai", "Arti prie žemės", "Sva-jonė ir maistas", "Dienorastis", "Klevai prie kelio", "Ža-liaduonių gegužė". Už pastarą-ją poetas gavo Žemaitės vardo premiją. Už paskutinį eilėraš-čių kūrinių "Klevai prie kelio" Antanas gavo 1983 m. LTSR valstybinę premiją, o už nuo-pelnus lietuvių literatūrai — Aukščiausios tarybos prezidiu-mo garbės raštus. "Klevai prie kelio" susilaukė didelio pasi-sekimo. "Tiesa" rašė: "Miški-nio geriausi kūriniai įėjo į kla-

nerasi. Bet Lietuvos meilė gal stipriausiai pasakytą pačiam trumpiausiam rinkinio eilė-raštyje:

Ieškau užuovėjų:
Ieškau šiurkštaus Rūpintojėlio
delno (p. 33).

Šalia taupaus žodžio neven-giama ir ilgesnio išsakyimo ar baladės pobūdžio, į epišku-mą artėjančių eilių (p. 44, 71). Šalia asmeninio išsipazinimo čia nemaža gana plastiškų, dramatiškų ar iš atsiminimų sukurtų vaizdų (p. 13, 39, 40, 47, 61, 73). Į ne vieną tų vaizdų įslenka tylus liūdesys, apsi-vylimas ar resignacija:

virš sustingusios žemės
tvyro neatskiriama savos ir
svetimos saulės

paskutines išsaugoto
veidrodžio šukes
nespėtus įsiminti veido
bruožus
nusinėšė tave mylėję draugai
(p. 61).

Kai poetei tenka gyventi tarp "savos ir svetimos sau-lės", linkėtina, kad lietuviš-kasis elementas jos kūryboje rastų dar daugiau vietos: juk Lietuvą galima mylėti ir ją mi-nėti, anot poeto Bern. Braz-džionio, ir "iš tolo", nebūti-nai joje gimus ir augus.

Eglė Juodvalkė. PAS KĄ ŽIE-DAS ŽYDI. Eilėraščiai. Virše-lis Uosio Juodvalkio. Spaudė "Draugo" spaustuė. "Atėities" literatūros serija, nr. 26. South-field 1983 m., 96 psl. Kaina — \$6.00.

BRONIS KVIKLYS, laimėjęs kultūros darbuotojo premiją, kurią įteikia JAV Lietuvių Bendruomenės kultūros tarybos pirm. INGRIDA BUBLIENĖ ir jos išd. VINCAS AKELAITIS Detroito surengtoje premijų įteikimo iškilmėje 1984.IV.15

Paskutinieji metai

Iš priteistų 10 metų kalėjimo A. Miškinis iškentėjo 8. Pra-radusiam sveikatą buvo leista grįžti į numylėtus Juknėnus. Po kelių mėnesių buvo apgy-vendintas "aukso narvelyje" Vilniuje — "Rašytojų namuose", erdviam bute. Miškiniai buvo pripažinta pensija 120 rb. mėnesiui ir atlyginimas už rašinius. Tai nemaža pri-vilėgiata, kuri Antanui nebuvo maloni.

Už tą privilegiją reikėjo An-tanui rašyti ne tai, ką lietuvių poeto širdis troško, bet tai, kas jam buvo įsakta. Vis dėl-to, Antanas niekur savo kūry-boje nepasireiškė kaip Lietu-vo išdavikas. Jo lietuviško patriotizmo napajėgus nuslo-pinti okupacinis komunizmas.

Antanas 1981 m. pajuto, kad jo sveikata suoliais veda jį į gyvenimo pabaigą. Jo akys, išvargintos Sibiro, neteko re-gėjimo, ausys — klausos. Iš-vargintas poeto kūnas susi-traukė ir išdžiūvo kaip skele-tas. Mirė 1983.XII.16. Velionies karstas nebuvo atidarytas. Bu-vo pašarvotas universiteto apeigų salėje. Atsisveikini-mas įvyko gruodžio 19 ir 20 d.d. Palaidotas Antakalnio kapi-nėse.

Vienoje programoje, išleis-toje Meno darbuotojų rūmų 1980 m. poeto 75 metų gimimo proga, rašoma: "Antanas Miš-kinis — mano jaunystės poe-tas. Gal todėl jis man pirmiau-sia 'Varnų prie plento' ir 'Ke-turių miestų' autorius, gal to-dėl dar tebėra įstrigę į atmin-tį tokie puikūs eilėraščiai, kaip 'Lietuva!' ... Toks nuo-gas, toks nuogas ruduo', 'Sidab-ro nuotrupa', 'Elegantiškai sninga', 'Yra tokia daina', ne vienas posmas iš poemos 'Ža-liasis kaimas'. Traukė didelę poetinio žodžio jėgą ir nuoširdumas, eilutės skambumas ir vaiskumas, jaudino meilę gim-tajai žemei ir liaudžiai. Bu-vo tiesiog nuostabų, kokių bū-dų tokiuose daininguose eilė-raščiuose į vieną mazgą pynė-si gaudokas lyrizmas ir karti ironija, aukšta patetika ir pro-ziški kasdieninės buities žo-džiai, liaudiški paralelizmai ir moderni metafora.

Tas savito, napakartojamo balso žavesys telydi mus ir šiandien, kai nuo 'Baltos paukštės' (1928) pirmojo skry-džio prabėgo istoriniai pa-sūkiais ir lūžiais ištisi penki dešimtmečiai. Poetui svetimas šaltas racionalumas, jo eilė-raštis plaukia iš gyvos sielos versmės, iš to, kas pergyventa ir perjausta. Poetinio mąsty-mo konkretumas. Taip poetą apibūdino Vytautas Galinis, neužmiršdamas pridėti ir marksistinės terminologijos.

Tas savito, napakartojamo balso žavesys telydi mus ir šiandien, kai nuo 'Baltos paukštės' (1928) pirmojo skry-džio prabėgo istoriniai pa-sūkiais ir lūžiais ištisi penki dešimtmečiai. Poetui svetimas šaltas racionalumas, jo eilė-raštis plaukia iš gyvos sielos versmės, iš to, kas pergyventa ir perjausta. Poetinio mąsty-mo konkretumas. Taip poetą apibūdino Vytautas Galinis, neužmiršdamas pridėti ir marksistinės terminologijos.

Tas savito, napakartojamo balso žavesys telydi mus ir šiandien, kai nuo 'Baltos paukštės' (1928) pirmojo skry-džio prabėgo istoriniai pa-sūkiais ir lūžiais ištisi penki dešimtmečiai. Poetui svetimas šaltas racionalumas, jo eilė-raštis plaukia iš gyvos sielos versmės, iš to, kas pergyventa ir perjausta. Poetinio mąsty-mo konkretumas. Taip poetą apibūdino Vytautas Galinis, neužmiršdamas pridėti ir marksistinės terminologijos.

Tas savito, napakartojamo balso žavesys telydi mus ir šiandien, kai nuo 'Baltos paukštės' (1928) pirmojo skry-džio prabėgo istoriniai pa-sūkiais ir lūžiais ištisi penki dešimtmečiai. Poetui svetimas šaltas racionalumas, jo eilė-raštis plaukia iš gyvos sielos versmės, iš to, kas pergyventa ir perjausta. Poetinio mąsty-mo konkretumas. Taip poetą apibūdino Vytautas Galinis, neužmiršdamas pridėti ir marksistinės terminologijos.

BRONIS KVIKLYS, laimėjęs kultūros darbuotojo premiją, kurią įteikia JAV Lietuvių Bendruomenės kultūros tarybos pirm. INGRIDA BUBLIENĖ ir jos išd. VINCAS AKELAITIS Detroito surengtoje premijų įteikimo iškilmėje 1984.IV.15

Tautinių drabužių ir juostų pa-rodą

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Tautinių drabužių ir juostų pa-rodą balandžio 15, Verbų sek-madienį, surengė Lietuvių tauto-dailės instituto Bostono skyrius. Parodai buvo sutelkta 11 tautinių drabužių, atstovaujančių įvai-rioms Lietuvos sritims, ir daug juostų. Artėjančių Velykų proga parodon buvo įjungta ir lietuviš-ko margučių. Dail. Danguolė Kuo-lienė skaitė įdomią paskaitą "Liau-dies meno bruožai lietuvių grafi-koje", ją iliustruodama skaidrė-mis, apimančiomis vyresniosios bei jaunesnės kartos lietuvių gra-fikų darbus išvijoje ir tėvynėje.

Poezijos dienos Čikagoje, ren-giamos jau vienuoliktą kartą Jau-nimo centro kavinėje, įvyks gegu-žės 25-26 d. d. Ryšium su šv. Ka-zimiero metais pirmosios dienos programa bus skirta religinei lie-tuvių poezijai, antrosios dienos — žeminiukų atstovo Alfonso Ny-kos-Niliūno kūrybai. Abiejų dienų temas paryškins atitinkami poezijos rečitaliai, muzikiniai ir vokaliniai teksto pajavairinimai. Dienas rengia Jaunimo centro mo-terų klubas, programą suorganiz-avo poetas Kazys Bradūnas.

Lietuvos operos veteranė a. a. Jadvyga Vencevičaitė-Kutkuvie-nė, mezzo-sopranas, balandžio 27 d. mirė Čikagoje, sulaukusi 86 metų amžiaus. Velionei teko daly-vauti pirmajame G. Verdi "Tra-viats" spektaklyje 1920 m. gruodžio 31 d. ir įsijungti į profesinio Lietuvos operos teatro steigėjų gretas. Dainuoti mokėsi Kauno muzikos mokykloje, tobulinosi ir operos meną studijavo 1929-30 m. Paryžiuje kaip Lietuvos švietimo ministerijos stipendininke. Kae-no operoje buvo sukūrusi apie 50 pagrindinių bei antraeilių mezzo-soprano vaidmenų. 1944 m. pava-sarį dainavo Vilniaus operoje. Iš Lietuvos su savo vyru sol. Alek-sandru Kutkum 1944 m. liepos 17 d. pasitraukė Vokietijoje, į JAV atvyko 1949 m. birželio 25 d. ir įsikūrė Čikagoje, kur dėstė daina-vimą muzikos studijoje. Čia 1969 m. rugsėjo 6 d. mirė jos vyras sol. A. Kutkus, taip pat anksti įsijun-gęs Lietuvos operon, tapęs ilgame-čiu tenoro Kipro Petrausko pakai-talu daugelyje pagrindinių vaid-menų.

Trisdešimt pirmoji Lietuvių diena, rengiama šv. Kazimiero parapijos Los Angeles mieste, įvyks birželio 17, sekmadienį. Ji bus užbaigta Lietuvos ir šios pa-rapijos globėjo šv. Kazimiero mi-nėjimu Los Angeles lietuvių kolo-nijoje. Lietuvių diena bus pradė-ta 10.30 v.r. iškilmingomis conce-lebracinėmis pamaldomis, kuriose giedos solistai, sustiprintas para-pijos choras, vadovaujamas kom-poz. Broniaus Budriūno. Akade-minė dailės su koncertu bus pradė-ta 1 v.p.p. Marshall gimnazijos auditorijoje. Paskaitą apie šv. Ka-zimierą skaitys istorikas Vincas Trumpa, koncertinę programą at-likis svečiai solistai — Algirdas Brazis, baritonas, Marytė Bizin-kauskaitė, sopranas, ir vietinė pianistė Raimonda Apeikytė. Iš-killmės šventovėje ir salėje filmuos 46-sis televizijos kanalas.

Dail. Teofilus Petrakis, pasi-žymėjęs tapybos darbais ir akva-relėmis, prieš penkerius metus mirė Čikagoje ir buvo palaido-tas šv. Kazimiero lietuvių kapi-nėse. Pirmoji pomirtinė jo 44 ak-varelių paroda buvo surengta 1979 m. kovo 23 d. antrojoje M. K. Čiurlionio galerijoje, 4038 Ar-cher Ave. Siemet ta pati galerija surengė savaite trukusią ant-rąją dail. T. Petrakis darbų pa-rodą, kuri buvo atidaryta balan-džio 27 d. Paroda buvo platesnė, apžvalginio pobūdžio, nes akvare-lės papildė aliejinės tapybos kūriniai, portretai. Velionis buvo įstojęs savanorių į Lietuvos ka-riuomenę nepriklausomybės kov-metais. Kauno meno mokyklą, kur jam daug įtakos turėjo Ka-jetonas Sklėrius, baigė 1925 m.

Tapybos studijas privačiai gili-no Čekoslovakijoje pas dail. F. Hladiką ir dail. J. Bukovacą, joms panaudodamas trejų metų vasaros atostogas. Dirbo paįsybos dėsty-toju Šiaulių mergaičių gimnazi-joje, vadovavo Šiauliuose įsteig-tiems paįsybos kursams vokiečių okupacijos metais. Pradžioje pasi-žymėjo daugiausia aliejinės tapy-bos kūriniams, bet vis labiau kry-po į akvarelę, paveiktas buvusio savo mokytojo dail. K. Sklėriaus. Persilaužimas įvyko pokari-nėje Vokietijoje, kur jo akvarelės apė-mė pletinės Vokietijos vaizdus — kalnus, jų slautis, paminklus, go-tikos ir baroko pastatus. Ameri-koje sukurtose akvarelėse jaučia-mas stiliaus pasikeitimas, perėj-i-mas į laisvesnį atlikimą.

Vilnietis smuikinkas Raimun-das Katilius, Vilniaus filharmoni-jos solistas, lankėsi Tunizijoje ir koncertavo Tuniso miesto teatre. Su simfoniniu šio miesto orkestru, diriguojamu A. Ašuro, R. Ka-tilius atliko J. Haydno "Pirmąjį koncertą", lietuvių V. Barkaus-ko kompoziciją "Partita". Tai bu-vo antroji R. Katiliaus viešnagė Tunise. Pirmą kartą jis ten lan-kėsi prieš porą metų ir surengė tris koncertus.

Kauno J. Naujailio meno mo-kyklos mokytojai ir mokiniai bal-andžio 11 d. specialiu koncertu paminėjo 115-tąsias jo gimimo me-tines. Minėjime dalyvavo J. Nau-jailį pažinoję ir jo klasėje moki-si — konservatorijos prof. K. Ka-vecakas, docentas J. Nažabas, mu-zikologė O. Narbutienė ir velio-nies vaikaitė, lietuvių kalbos ir literatūros mokytoja R. Laurinaiti-enė. Koncerto programą atliko mokiniai. Minėjimo dalyviai ap-lankė mokykloje surengtą jo kūr-i-nių gaidų parodėlę, padėjo gelių ant jo kapo.

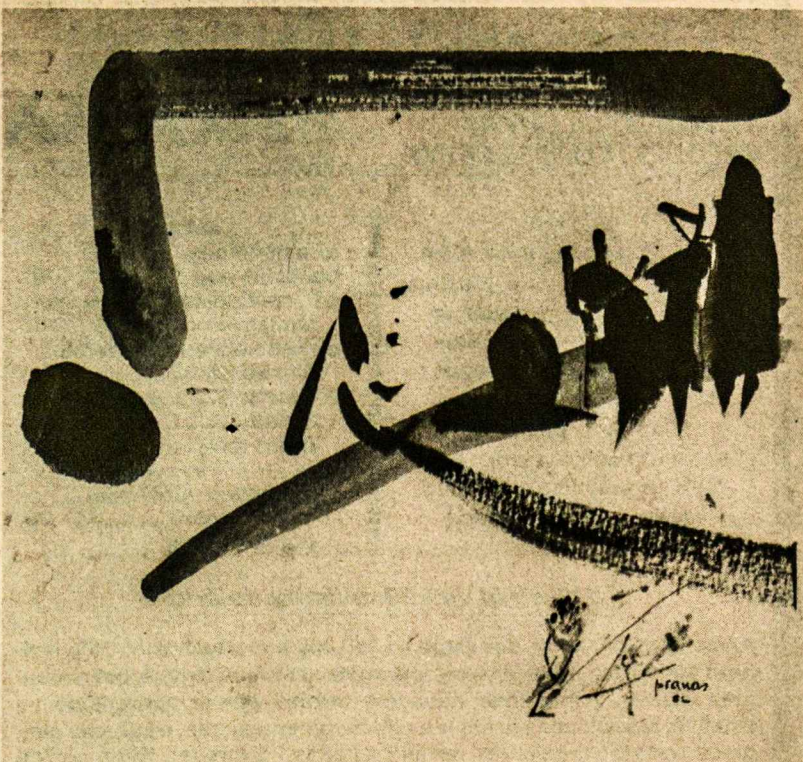
Rašytojas Vytautas Martin-kus tapo tryliktoju Prano Ziber-to literatūrinės premijos laureatu. Tą premiją yra įsteigęs P. Ziber-to šilko kombinatas Kaune. V. Martinui ji paskirta už romaną "Medžioklė draustinyje", kuria-me vaizduojamas stambios teksti-lės ūmonės gyvenimas. Literatū-rinės premijos įteikimo proga bu-vo surengtas literatūros vakaras. V. Martinus jau anksčiau yra pa-rašęs darbininkų bei techninės inteligentijos temomis knygas — "Akmenys", "Rotušės laikrodžio vagis", "Vėtrungė šeimos šven-tei", "Lašai".

Prof. dr. Steponas Jankauskas, zoologas hidrobiologas, mirė Vilniuje balandžio 3 d., beveik su-laukęs 86 metų amžiaus. Kauno universitetą baigė 1934 m., hidro-biologijos studijas gilino 1937-38 m. Čekoslovakijoje, ten apgynė daktaro disertaciją. Nuo 1941 m. dirbo docentu Vilniaus universi-teto zoologijos katedroje, nuo 1945 m. — profesoriumi, nuo 1956 m. — katedros vedėju. 1945-50 m. ir 1951-63 m. buvo Vilniaus uni-versiteto prorektoriumi mokymo ir mokslo reikalams. Paskelbė straipsnių apie gelųjų vandenų kladovų fauną, chironomidų metamorforzę bei kitais bestu-riųjų zoologijos klausimais. Kom-partijon įsijungė 1954 m., priklaus-ė partiniam Vilniaus universi-teto komitetui. Nuo 1977 m., pa-blogėjęs sveikatai, dirbo profeso-riumi patarėju. Palaidotas bal-andžio 5 d. Antakalnio kapinėse.

Vilniaus filharmonijos sol. Da-nielius Sadauskas savo rečitaliams pasirenka retai girdimus kūrinius, pagrindinį dėmesį skirdamas da-bartiniais kompozitoriams. Vil-niujie įvykusi koncertą jis pradėjo V. Paltanavičiaus dainomis "Ža-dėjai juoktis" (žodžiai E. Mie-želaičio), "Senatvė" (žodžiai J. Strielkūno), naujuoju vokaliniu A. Bražinsko ciklu "Mano dai-nos", kuriam panaudotas V. Ma-černio tekstas. Pirmąją dalį už-baigė vokalinis D. Šostakovičiaus ciklas "Karaliaus Lyro juokda-rio dainos" V. Šekspyro tekstu. Antrojo dalin, kuri buvo skirta klasikams, įsijungė kamerinis Lie-tuvos kompozitorių sąjungos an-samblis — fleitistas V. Gelgotas, smuikinkas A. Batovas, violon-čelistas I. Kučinskas, pianistas P. Stravinskas ir altistas K. Apa-navičius, turėjęs atskirus pasiro-dymus, su sol. A. Sadausku atli-kęs F. Telemano "Kantatą kana-rėlei".

Šeštasis Stasio Šimkaus chorų konkursas, įvykęs Klaipėdos fil-harmonijoje, susilaukė 1.700 dai-nininkų iš Vilniaus, Kauno, Klaipėdos ir kitų Lietuvos miestų. Pir-mą dieną varžėsi moksleiviai, miš-rūs, moterų bei vyrų chorai. Jau-nimo grupė laimėtoju tapo Vil-niaus 22-sios vidurinės mokyklos mišrus choras. Geriausiu mišriu suaugusiųjų choru buvo pripažin-tas Klaipėdos medicinos darbu-tojų kolektyvas. Laureatų vardus taipgi išsikovojo Vilniaus švieti-mo darbuotojų moterų choras, Klaipėdos žvejų kultūros ir spor-to rūmų vyrų choras. Antrą dieną jėgas išbandė chorai, turintys liaudies bei nusipilniųjų kolek-tyvų vardus. Mišrių chorų grupė-jė pirmoji vieta nebuvo paskirta. Pereinamąjį prizą pasidalijo Vil-niaus inžinerinio statybos insti-tuto choras "Gabijs" ir Kauno kultūros darbuotojų choras "Le-liumai". Lauretais taipgi tapo Vil-niaus statybininkų kultūros rūmų moterų choras "Eglė" ir vidaus reikalų ministerijos vyrų choras "Sakalas".

V. Kst.

Vienas iš dailininko PRANO GAILIAUS kūrinių. Jų paroda vyksta Toronto "Jarmain" galerijoje nuo gegužės 22 iki birželio 12 d.

"Pas ką žiedas žydi?"

Naujasis Eglės Juodvalkės eilėraščių rinkinys

ALFONSAS TYRUOLIS

Jaunosios kartos poetė Eglė Juodvalkė (g. 1950 m.) pasirodo su antruoju savo poezijos rin-kiniu "Pas ką žiedas žydi" (pa-vadinimo prasmę atskleidžia eilėraštis "Nykios akimirkos, p. 53).

Prieš 12 metų buvo išleistas (tada dar Eglės Juodvalkytės vardu) jos pirmasis eilių rin-kinys "Jei tu mane paliesi" (1972). Jau tada jaunoji poetė pasireiškė kaip savito žodžio ir poetinio talento autorė, pra-laužusi tradicinės skrybys ženklų varžtus (tam pritarė ir jos mokytojas A. Dundulis, re-dagavęs rinkinį).

Bent pusė dabartinio rinki-nio irgi yra be skiriamųjų ženklų arba jie sudėti saviškai, ki-taip nei tradiciškai priimta (vietom tai įneša kiek painia-vos, norint atsekti prasmę). Į tų ženklų nepaisymą reikia žiūrėti kaip į tam tikrą manie-rą ar net būdingą kūrybos žy-mę. Tokių skrybys ženklų, rašy-bos ir net gramatikos bei sin-taksės "revoliucionierių" ga-lima užtikti ir pasaulinėje li-teratūroje (pvz. amerikiečių E. Cummings, vokiečių H. M. Enzensberger ir kt.).

Ką ir kaip apdainuoja Eglė Juodvalkė naujajame savo poezijos rinkinyje? Pirmąją knygos dalį sudaro daugiausia asmeninio pobūdžio gana vaizdingai, plastiškai atkur-ti pergyvenimai ir šiaip akva-reliniai vaizdai ("aš" ir "tu" gana dažnas motyvas).

Kitai knygos daliai (poemai) duotas pavadinimas "Marelės pasaulis", kur simboliniais ir kiek satyriniais bei surrea-listiniais vaizdais parodytas tos Marelės likimas "tarybi-niame rojuje" (p. 87).

Tiek turinio, tiek ir formos atžvilgiu ši poezija yra gero-kai atitolusi nuo vyresniųjų autorių daugiausia tradiciš-ka kurtos poezijos. Tai jau vadinamoji modernistinė poe-zija, parašyta laisvais ritmais, bet palyginti gana sklandžiai, daug kur taupiais žodžiais ir sentencijomis.

Tai kartu ir hermetiška poe-zija — ne visur bus lengva at-sekti, kas slypi eilėraščio gel-mėje. Čia reikės nuojautos, spėjimo, vaizdavimosi, kaip ir ne vienam moderninio meno kūriniui suprasti. Jausmų srovės ir vaizdai čia liejasi itin gaiviai, lyg koks pašamoninis srautas.

Jeigu pirmajame E. Juod-valkės rinkinyje dažnokai bu-vo galima užtikti įvaizdį "juo-das", tai dabar jo vietoj stovi "nuogas". Bet nuogumo kaip estetinio objekto egzaltaci-ja, išreikšta aštresniais įvaiz-džiais ar gaivalingos aistros aprašymais, gali sukelti ir kontroversinę nuotaiką (pvz. "apsinuoginimas", p. 27). Kū-niškumui ir su tuo susijusiems įvaizdžiams rinkinyje skirta nemažai vietos.

Intymūs pergyvenimai, iš-reikšti atviresniu ar uždare-sniu pasisakymu, yra, poeto M. Gustaičio žodžiais tariant, "vieša asmens išpažintis". Po tų pergyvenimų kartais pasida-roma lyg ir filosofiskai nus-ksambančių išvadų:

ieškojimas buvo jo
bet atradimas
šaltas ir šiurpus
savęs pažinimas

buvo mano
tik mano (p. 51)

Asmeniniams pergyveni-mams išreikšti gana gausiai panaudota būdingų ir origi-nalių įvaizdžių, kaip violeti-nis perkūnas, geltona šypse-na, sūrus ilgesys, užmigdytas ilgesys, sudužusi saulė, bal-ta saulės tyla, aklos riešukios, ekstazės įvija, skausmo žied-lapis ir kt. Vietom tie įvaiz-džiai eilėrašty sudėti ištisia tirada:

atradimų skeveldros
tikėjimo vaškas
dainos kaspinas
nusivylimų geležinis žiedas
dūri draugystės adata ir
tamprus siūlas
skausmo ir baimės nuotrupos
(p. 50)

Tokie įvaizdžiai, kaip sli-binas, pantera, medūza, kuriems skirtas ne vienas eilėraštis, turi simbolinę prasmę, bet ir nesunkiai iššifruojamą reikš-mę.

Svarstant mūsų jaunųjų, už Lietuvos ribų gimusių poetų kūrybą, jau sunkiau taikyti jai tradicinio vertinimo stan-dartus. Čia jų vaizduojamas betarpiško pergyvenimo pa-saulis, o ne tas, apie kurį iš-tėv ar senelių tebuvo nui-girsta. Tačiau šio rinkinio auto-rė nėra visiškai atsisijusi nuo savo tėvų ir protėvių gimto-sios žemės, kuri juk turėjo bū-ti ir jos dalis ir dėl kurios pra-dimo rinkinyje pasigirsta ne vienas skundas. Pasitikėjimas ta, kad ir "prarasta žemė", ma-tyti jau iš pat pirmojo rinki-nio eilėraščių:

Pastitiku tiktai nagingom
brolio rankom,
gintarinu laikui,
žodžiu, istorija, mirtim,
legendos vilko staugimu,
ir taip galėjimu palikt namus,
kai laikas bus
ir vietos sau atradimui, kai
laikas bus (p. 5)

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400
M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI virš 24 milijonų dolerių

KASOS VALANDOS:	MOKA UŽ:	
	90 dienų termin. indėlius	9 1/2 %
	180-185 d. termin. ind.	9 3/4 %
Pirmadieniai 10-3	term. indėlius 1 metų	10 %
Antradieniai 10-3	term. indėlius 2 metų	10 1/2 %
Trečiadieniai uždaryta	term. indėlius 3 metų	10 1/2 %
Ketvirtadieniai 10-8	pensijų s-tą	10 %
Penktadieniai 10-8	spec. taup. s-tą	8 %
Šeštadieniai 9-1	taupomąją s-tą	7 3/4 %
Sekmdieniais 9-12.30	depozitų-čekių s-tą	6 %
	DUODA PASKOLAS:	
	asmenines nuo	12 %
	mortgicijus nuo	11-13 %

ANAPILYJE skyrus veikia sekmod. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki \$50,000 ir mortgicijus iki \$100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asm. paskolas iki \$10,000. Pardudame pinigines perlaides (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SAŽINGAS PATARNAVIMAS

STEPHAN'S FURS

406 Roncesvalles Ave. Telefonas 536-5936 ir
2239 Bloor Street West. • Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

Dan Air Handy-Man

Atlieku vėsinimo ir šaldymo sistemų remonto darbus namuose, automobiliuose ir komerciniuose pastatuose.

Savininkas — Danny Jurėnas

Toronto tel. 233-9185 (tarnyba veikia 24 valandas)

HOMETARIO

Real Estate Ltd. Insurance Brokers
Pilnas patarnavimas nuosavybių srityje. Pasibaigę namų arba automobilio draudra? Prieš mokėdami, pažiūrėkite mūsų kainas. Prašykite — "Ted" tel. 531-3506 171 Roncesvalles Ave, Toronto, Ont.

P. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS

(2537 Wharton Glen Ave., Mississauga, L4X 2A8, tel. 279-4371)

Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kello 1 mylią, sukiti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way.

Sąžiningai atliekame visus automobilžių mechanikų pataisymus. Savininkai: Tom Thompson ir J. Tamošiūnas

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ

MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.

PENSININKAMS 15% NUOLAIDA NUO VISO (ISSKYRUS CIGARETES)

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

AUTOMOTIVE FIBER

AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.

Savininkas — RICARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD,
Etobicoke, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

PROGRESS

REAL ESTATE LTD.
REALTOR
1072 Bloor St. W.

Perkant ar parduodant nekilnojamojį nuosavybę visada

Jums sąžiningai patarnaus A. Bliūdžius

Telefonai: 534-9286 • namų 537-2291

AUTORITE SALES & SERVICE

1636 Dundas Street West, Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331

BLOOR AUTORITE GARAGE

296 Brock Avenue (Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305

* Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)
* Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. * Visi automobilių mechanikai
* taisyklės. * Sneliginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F. * GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

BALTIC EXPORTING CO.

Siuntiniai į Baltijos kraštus ir Sovietų Sąjungą sustabdomi nuo liepos 16 d., 5 v.p.p. Norintieji pasinaudoti nelaukite paskutinės dienos.

482 Roncesvalles Ave., Telefonas Savininkai
Toronto, Ont. M6R 2N5 531-3098 S. ir F. Janavičiai

TIM'S AUTO BODY LTD.

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bakeoven) ir visi mechaniniai taisymai. Parduodu varčiotus automobilius.

24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St.W.)

Toronto, Ont., M6R 1V5 FILTSOS BROS

Telefonai 533-8451, 533-8452

Maironio mokyklos mokinių choras Toronte pasirodo visuomenei su lietuviškom dainom

Nuotr. St. Dabkaus

Laisvės olimpiada Toronte

1980 m. vasarą Toronte įvyko pirmoji "Laisvės olimpiada". Tai įvyko ryšium su Maskvoje vykstančia pasauline olimpiada ir tuomet JAV vyriausybės organizuotu boikotu. "Laisvės olimpiados" tikslas yra atkreipti dėmesį į faktą, kad po sovietų vėliava dalyvauja pavergtų kraštų atstovai, kurie neturi teisės atstovauti savo pavergtam kraštui, bet laimi medalius Sovietų Sąjungai.

1984 m. "Laisvės olimpiados" tikslai pagrindiniai tokie patys, tačiau šį kartą dėmesys skiriamas ne tiek protestui, kiek olimpinėi idėjai, primenant faktą, kad ir vėl pavergtų tautų atletai negali atstovauti savam kraštui.

1984 m. olimpiados tikslai: 1. skatinti atletinį bendravimą Sov. Sąjungos pavergtų tautų išeivijoje; 2. skatinti varžybinių dvasių sportinėje arenoje, atkreipiant kitataučių dėmesį į sportines pajėgas lietuvių, latvių, estų ir ukrainiečių atletų tarpe; 3. atkreipti visuomenės dėmesį į tai, kad olimpiniai idealai bei žmonių teisės nėra paaismosos kai kuriuose kraštuose; 4. išgauti iš pasaulinės olimpiados teisę pavergtų tautų dalyvauti ateities olimpiadose kaip po savo kraštų atstovams.

1984 m. "Laisvės olimpiados" siekiai yra ryškinti tautinį identitetą, laisvą apsisprendimą, laisvą atstovavimą olimpinėje arenoje ir tarpautinį pripažinimą tautos laimėjimų per individualių atletų laimėjimus.

1984 m. "Laisvės olimpiada" vyks Toronte birželio — liepos mėnesiais. Birželio 23 ir 30 d.d. Latvių žuklautojų klubas vyks šaudymo varžybose. Liepos 2 d. — pradžia bėgimo su olimpiniais žibintais iš Toronto į Los Angeles. Taikoma, kad bėgikai atvyktų į Los Angeles olimpiados atidarymo savaitgalį. Liepos 2 d., 5.30 v.p.p. — 7.30 v.v., Ontario Place, Summer Gardens, bus "Laisvės olimpiados festivalis", kuriame pasirodys lietuvių, latvių, estų ir ukrainiečių atstovai su kultūrine programa. Liepos 5 d. prasidės sportiniai renginiai Etobicoke Centennial Park Olympium patalpose. Vyks krepšinio, futbolo, ledo ritulio rungtynės. Liepos 6 d. tęsis krepšinio, futbolo, ledo ritulio bei lengvosios atletikos varžybos. Liepos 7 d. vyks orasvaidžio, teniso, plaukimo, lengvosios atletikos rungtynės bei futbolo, krepšinio ir ledo ritulio baigminiai žaidimai ir šokiai.

Šiam plataus masto renginiui finansuoti bus organizuojama olimpinė loterija bei renkamos lėšos per atskirų tautybių atstovus. Numatoma, kad vien tik bėgimui nuo Toronto iki Los Angeles reikės bent \$30,000.

1984 "Laisvės olimpiada" jau susilaukė plačios paramos iš kitataučių. Garbės pirmininku yra Leonas Rautišas. Rėmėjai: William Davis, QC (Premier of Ontario), David Peterson (Leader of the Opposition), Bob Rae (Leader Ontario NDP), Paul Godfrey (Metro Toronto Chairman), Dennis Flynn (Mayor of the City of Etobicoke), Arthur Eggleton (Mayor of the City of Toronto), David Johnson (Mayor of East York), Mel Lastman (Mayor of the City of North York), Alan Tonks (Mayor of the City of York), David Crombie (MP Rose-dale), John Crosbie (MP St. John's West), Otto Jelinek (MP Halton), Flora MacDonald (MP Kingston and the Islands), Michael Wilson (MP Etobicoke Centre), Bernard Newman (MPP Windsor-Walkerville). Tony Ruprecht (MPP Parkdale), Yuri Shymko (MPP High Park — Swansea).

Rėmėjai yra ir dr. J. Žmuidzinas, Lietuvos konsulas, dr. E. Upenieks, Latvijos konsulas, I. Heinsoo Estijos konsulas, P. Savaryn, QC, Laisvojo pasaulio ukrainiečių pirmininkas. Olimpiados rengėjai: Š. Ame-

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Panašių varžtų yra susilaukę ir rukalai. Tabako augintojai Ontario provincijoje skundžiasi, kad jiems artėja neišvengiamas bankrotas. Dėl paklausos stokos kasmet sumažinamas akrų skaičius tabakui auginti, o su juo mažėja ir darbininkų skaičius tabako ūkiuose.

Naujajame biudžete numatoma turėti \$24,7 milijono pajamų ir \$26,8 milijono išlaidų. Biudžetinis 1983 m. deficitas bus sumažintas \$300 milijonų iki \$2,1 milijono šiais metais. Šį žingsnį padiktavo provincijos išdui sunkiai pakeliamos palūkanos už turimas skolas. Joms padengti kasdien išleidžiama \$8,1 milijono, ne kiek nesumažinant turimų skolų. Ontario provincijoje dabar yra 425,000 bedarbių, kurių didžiąją dalį sudaro darbo negaunantys jaunimas. Jo darbo programoms L. Grossmanas įsteigė \$450 milijonų fondą, bedarbių paruošimui kitiems darbams — kitą \$150 milijonų fondą. Susidaro didoka \$600 milijonų suma, kuri bus išleista per trejus metus. Pati vyriausybė darbų neparūpins, bet duos pašalpas darbovietėms, parūpinančioms darbo jaunimui, padengdama dalį valandinio atlyginimo.

Pabrangimo neišvengė OHIP sveikatos drauda. Mėnesinės įmokos tai draudai nuo rugpjūčio 1 d. viengungiams padidinamos \$1.40, šeimoms — \$2.80. Pabranginimas neatrodė didelis, tačiau su juo metinė sveikatos drauda viengungiams pasieks \$357, šeimoms — \$714. Tai betgi yra brangiausia sveikatos drauda visoje Kanadoje. Įmokos eviktos draudai iš savo gyvenimą ima tik trys provincijos — Ontario, Britų Kolumbija ir Alberta. Kitos provincijos sveikatos draudą padengia iš pajamų mokesčio. Albertoje metinė sveikatos drauda vienam asmeniui kainuoja \$168, šeimai — \$336. Britų Kolumbijoje už ją tenka mokėti \$192 ir \$408. Tad iš tikrųjų Ontario OHIP draudos metinės \$357 įmokos pavieniams asmenims ir \$714 šeimoms yra reikšmingos. Ontario valdžia teisinasi, kad nuo įmokų atleidžiami pensininkai, labai menką uždarbį turinčios šeimos. Tam uždarbiui yra nustatyta \$5,000 suma, už kurią reikia mokėti pajamų mokesčių. Jeigu ta riba nežymiai peržengiama,

Ateitininkų žinios

Moksleiviai ir studentai (15-20 m.) raginami dalyvauti rekollekcijoje birželio 1-3 d.d. Loretto Ski Resort. Jas ves kun. Markus iš Čikagos. Skambinti Tadui 439-7848.

Metinės ateitininkų šventės vakaronėje poeziją skaitys Vaida Kuprevičiūtė-Jay ir Ramūnė Jonaitienė, dainuos trijulė — R. Valaitienė, V. Vaičiūnas ir R. Underys. Ir moksleiviai žada prisidėti su įdomia programa. Vakaronė įvyks gegužės 26, šeštadienį, 7 v.v., Prisikėlimo Parodų salėje. Bus šilta vakarienė. Kviečiami visi. — Sekmdienį, 10 v.v., Prisikėlimo šventovėje, įžodis ir Mišios. Agapė — pas seses. Jos metu bus rodomi "Praeities prisiminimai". L. U.

Skautų veikla

• XXI-oji Romuvos stovykla bus liepos 28 — rugpjūčio 11 d.d. "Kvieslys" ir registracijos lapai išsiuntinėti vienutams. Registruotis iki birželio 15 d., sumokant \$20 registracijos mokesčių. Registruojantis prie stovyklų vartų, reikės mokėti \$10 daugiau. Čekius rasys G. Tarvydas vardu. Registracijai tvarko S. G. Tarvydienė, 65 Botany Hill Rd., Scarborough, Ont. M1G 3K4. Tel. 439-7059. Stovyklavimo mokesčiai: 1 asm. 1 sav. \$80, 2 sav. \$155; 2 asmenim iš šeimos 1 sav. \$150, 2 sav. — \$290; 3 asmenim 1 sav. \$220, 2 sav. — \$420.

• XXI-sios Romuvos stovyklų bus reikalaujamos šaukiamas birželio 4 d., 7.30 v.v., skautų būkle.

• "Šatrijos" ir "Rambynų" tunty išskyla — birželio 2 d. Maple, Ont. G. St. Kuzmų miške. Autobusas nuo Prisikėlimo šventovės išvažiuos 12 v. Visi ir visos renkasi pusvalandžiui anksčiau su darbo uniformomis, užkandžiais ir \$2 autobusui. Iškyloje bus bendra programa, žaidimai ir laužas. Grįžtama 6 v.v. prie Prisikėlimo šventovės.

• Gegužės 29 d., 7 v.v., skautų būkle šaukiamas Romuvos valdybos posėdis.

• S. D. Keršienė pakviesta į Kanados rajono vadiją išdinin-kės pareigom.

• "Skautų aidą" \$100 auka perėmė kredito kooperatyvas "Parama". Skautiškas aciū. Č. S.

neturtingos šeimos laukia \$714 papildomų išlaidų sveikatos draudai. Nevisiškai logiškas ir kitas pasiteisinimas, kad daug darbovietių pilnai ar iš dalies padengia draudos išlaidas. Tai daugiausia liečia tik didžiąsias darbovietes, kurių tarnautojai ar darbininkai turi darbo unijas. Tačiau tokiu atveju ir jų uždarbis yra didesnis už daugelio kitų Ontario gyventojų.

Spaudoje jau ne kartą buvo iškelta sunkiai besuprantama Ontario OHIP draudos taktika, nukreipta prieš asmenis mažose darbovietėse, kur įmokos nėra atskaitomos iš algos. Tie asmenys įmokas patys turi nušyti, į priekį padengdami tris mėnesius, gavę sąskaitą iš OHIP draudos. Joje yra nurodyta būtina reikalaujamo įmokėjimo data. Praktiškai tos sąskaitos su nustatytomis datomis atsiunčiamos per anksti. Iš jų paaiškėja, kad provincinė OHIP drauda susirenka net penkių mėnesių įmokas į priekį. Čekiai iškeičiami, pinigai padedami bankan, už juos gaunamos palūkanos, padidinamos OHIP pajamas, nuostolio susilaukia draudos narys, per tuos penkis mėnesius galintis net numirti nepasinaudojęs sveikatos drauda. Finansų ministro L. Grossmano nesuigaudymą šioje problemoje liudija biudžetu įvestas OHIP sveikatos draudos įmokų padidinimas nuo rugpjūčio 1 d., kai ji įmokas jau yra susirinkusi iki rugšėjo 1 d. Kaip ligšiolinė praktika rodo iš tokių draudų narių be jokios gėdos bus pareikalauta \$1.40 papildoma už jau apmokėtą rugpjūčio mėnesį.

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:
9 1/2 % už 90 dienų term. indėl.
9 3/4 % už 6 mėn. term. indėlius
10 % už 1 m. term. indėlius
10 1/2 % už 2 m. term. indėlius
10 1/2 % už 3 m. term. indėlius
9 1/2 % už pensijų planą
9 % už namų planą
8 % už specialią taup. s-tą
7 3/4 % už taupymo s-tas
6 % už čekių s-tas (dep.)

IMA:
už asmenines paskolas nuo 12 %
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
su nekeičiamu nuosimčiu
1 metų 12 %
2 metų 12 1/2 %
3 metų 13 %
(fixed rate)
su keičiamu nuosimčiu
1, 2 ar 3 metų 11 %
(variable rate)

AKTYVAI virš 39 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$50,000 ir mortgicijus iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybę apdrausta santaupų dydys, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginių perlaides, kelionės čekiai (American Express). Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgicijai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniai, antradieniai ir trečiadieniai — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniai ir penktadieniai — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniai — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniai uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario
Telefonai: 532-8723
ir 532-1149 M6P 1A6

AL

GARBENS REALTOR

Telefonas 489-1543

22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5
ALFONSAS GARBENIS, savininkas, dirbantis šioje srityje virš 30 metų, sąžiningai patarnaus nekilnojamo turto reikaluose

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.

Telefonas 773-6480

77 Kennedy St. West, Aurora, Ontario L4G 2L6.

Minėto Garbenio sūnus ALFONSAS, jn., specializuojasi nekilnojamo turto įkainavime (Capital Gains), investicijose, mortgicijų parūpinime ir kituose nekilnojamos nuosavybės reikaluose

A. E. LEPAGE

Daiva T. Dalinda, B.A.

Kanados didžiausios namų pirkimo ir pardavimo įstaigos atstovė Jums sąžiningai patarnaus!

* Nemokamas namo įkainojimas *

(Istaiga priešais Toronto Lietuvių Namus)

1566 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6P 1A4

Tel. 537-3431
Namų 769-9424

"TYPE MASTER GRAPHICS"

3317 Bloor Street West, Toronto, Ontario M8X 1E7

Telefonas: 236-1048

* Raidžių rinkimo bendrovė.

* Renka tekstus lietuvių, prancūzų ir anglų kalbomis. Skambinkite Linai Kuliavienei arba Vidai Šiaučiulienei

PARKSIDE

MEAT MARKET

335 Roncesvalles Ave.,
Toronto, Ontario

Telefonas 535-1258

Dabar turime įvairių silkių pigia kaina: kibiras — \$32.50 arba \$1.39 už svarą (kibire yra 25 svarai — 50-70 silkių)
Turime įvairių rūkytų žuvų. Didelis pasirinkimas. Gera kaina. Kviečiami atsilankyti.

TOTAL TRADES RENOVATING

151 Carlingview Dr., Unit 5, Rexdale, Ontario

* atlieku visus elektrinius darbus — namų, istaigų, įmonių
* parduodu ir įrengiu namų šildymo ir vėsinimo sistemas
* įrengiu aliumininius gaminius — lauko sienas, langus, duris, veidrodžius
* atlieku pagrindinius namų remontus — prausyklų, rūšių, padidinu namus, verandas

Bob (Gintas) Artickonis 674-1068

Greitas ir tikslus patarnavimas!

DRAUDA

gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo

Juozas-Eimis Ramas

Tel. 364-5081, namų 766-5857

Allstate

Simpson's, 176 Yonge St., Toronto, Ont., M5C 2L7 (Queen & Yonge)

Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

KANADIEČIAI, PIKETUOKIT!

Sąskaitas suvedus, knietį pabarti, "pamokyti" ir pagirti. Reikia barti visus kanadiečius už atlaidumą savo paštinkams, kuriems taip ilgai leidžiama savo ir mūsų kantrybe žaisti. Bent pike tuokit!

Pasiteisinkit, kodėl neatpausdinot bent dvigubai daugiau loterijos bilietų ir nepaprašot po 6 ar 8 dolerius? Kas gražina šaknelės, nepykdami ir po tiek atsiųs. (Mūsų klebonas siuntinėdavo po dešimtį dolerinių bilietų, o dabar jau po 15!).

Užbaigsiu padėka redaktoriams už puikų laikraštį, o ypač už taiklius, turiningus vedamuosius. Priedu čekį ir linkių jums sėkmės.

A. Valavičius,
Čikaga

Red. pastaba. Mūsų loterijas saisto vietiniai įstatymai. Joms reikia gauti leidimus, už jas mokėti mokesčius. Bilietų kainos ir jų skaičius nustatomas pagal laimikių vertę. Loterijai pasibaigus, reikia duoti apyskaitą vietinėm valdžios įstaigoms.

GAUNU PAVELUOTAI

"T2" gaunu pavėluotai. Pvz. apie šv. Kazimiero iškilmės Romoje "T2" rašė kovo 15 d. numerį, kurį gavau tik kovo 26 d. "Dirva" tai paskelbė tą pačią savaitę. Žinoma, tai ne "T2" kaltė. Kanados paštas dirba nerūpestingai. Amerikos paštas dirba stropiau ir greičiau. Floridoje gauname korespondenciją ir šeštadieniais. Bet kaip ten bebūtų, "T2" niekas negali pakeisti. Jie visuomet mieli, idomūs ir laukiami. Pilnai žinių, kurios niekuomet nesensta.

P. Gulbinskas,
Florida

DRASINA SKUNDIKUS

ELTOS biuletenyje pranešama, kad sovietų okupuotose Baltijos respublikose yra paskelbtos ir išplatintos "signalinės kortelės", kuriose raginami piliečiai įskųsti įtartinus asmenis: disidentus, politinius veikėjus ir kitokius "nusikaltėlius" ir šias kortelės perduoti milicijai. Skundėjų parašas kortelėse nebūtinai.

Šių kortelių tikslas yra suorganizuoti dar didesnę šnipų tinklą ir tokiu būdu įgalinti KGB bei miliciją legaliai įtartinėti ir apkalinti slapukų apskųstus asmenis. Žinoma, tokiais dokumentais remdamasi, komunistinė ranka gali pasiekti net ir Kanadą, kur kėsinausi sutvarkyti ne vieną "karo nusikaltėlių". Jų Wiesen-thalis priskaičiuoja iki 1000 (?)

A. G.

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. Lubys. Tel. 638-3171, 247-6405

DAŽYTOJAS-DEKORATORIUS

su 30 metų patirtimi. Atlieka išorės ir vidaus dažymo bei popieravimo darbus. Skambinti vakarais po 6 v.v. 769-7044 Toronte, KAROLIS ABROMAITIS

PRIEŠ DOLERĮ

Siunčiu prenumeratą už 1984 metus. Jai pasibaigus, prašau "T2" nebesiuntinėti. Nors vokiška markė yra labai tvarkingas pinigais, bet prieš dolerį yra labai nužeminta. Neremiau savo gyvenime dirbtinai išpušto rublio prieš Vakarų valiutą, negalvoju bereikalingai mėti brangios markės prieš dirbtinai išpuštą dolerį Amerikos prezidento, buvusio beždžionių tramdytojo. Čia ir turės mūsų kelias skirtis. Pasiliksiu, kaip ankstyvas invalidas, vien tik su vokiškais laikraščiais. Sėkmės "Tėviškos žiburiams"!

J. Petraitis,
V. Vokietija

Red. pastaba. Prenumeratos nutraukimo Amerikos prezidentas nepajus, nukentės tikslai lietuviškoji spauda ir pats skaitytojas.

TORONTONT

"Sunday Star" 1984.V.20 išspausdino vestoniškio J. Zubricko laišką, kuriuo jis atsiilepia į ankščiau įdėtą nuotrauką su klausimu "Where are Lithuanians now?" Sakosi atvykęs Kanadon 1947 m., nemokėdamas anglų kalbos, girėdėjęs pravardžiuojant "DP", prisitaikęs prie vietinio gyvenimo, gavęs gerą darbą. Dabar jam lieka klausimas: "Kanada, ką aš tau turėčiau duoti?"

Ontario provincijos finansų ministeris L. Grossmanas buvo sukvietęs etninės spaudos, televizijos ir radijo atstovų konferenciją gegužės 18 d. "Sutton" viešbutyje. Po pusryčių ministeris plačiau paaiškino gegužės 15 d. paskelbto Ontario provincijos biudžeto atskiras dalis, ypač pabrėždamas jaunimo ir nedarbo klausimus. Konferencijoje iš lietuvių dalyvavo Ona Jurėnaitė, J. Karka, V. Matulaitis ir Rita Rudaitytė.

Kanados daugiakultūrių reikalų ministeris D. M. Collette gegužės 18 d. Toronto "Westin" viešbutyje sukvietė etninės spaudos konferenciją. Jis pareiškė įteikęs Kanados parlamentui svarstyti daugiakultūriškumo įstatymo projektą, siekiantį apsaugoti kultūrines kanadiečių tradicijas. Š. m. gegužės 25-27 d.d. rengiama speciali daugiakultūrė konferencija — koncertas Toronte. Daugiakultūris koncertas bus Kitčeneryje, Hamiltone, Windsore ir Toronte Roy Thomson salėje. Ši programa pavadinta "Atėitis priklausomum visiems". Šioje spaudos konferencijoje iš lietuvių dalyvavo J. Karka, V. Matulaitis ir R. Rudaitytė.

Kur gerieji traukiasi ir bėga, užleidžia vietą vidutiniesiems ir blogiesiems (Linsemannas)

Toronto Lietuvių namai, puoselėdami lietuviškus papročius, kasmet ruošia velykinę iškilmę su tradiciniais valgiais ir menine programa. Nuotraukoje — programos atlikėjai. Iš kairės: L. Matukaitė, muz. J. Govėdas, sol. I. Černienė, G. Batūra, I. Sakutė, D. Batūraite

Nuotr. B. Tarvydo

Laidotuvių kainos

Daug kam kelia rūpestį pastaraisiais metais labai pabrangusios laidotuvių kainos. Pasiteiravus pas laidotuvių žinovus, paaiškėjo, kad Toronte yra nemažas pasirinkimas laidotuvių įstaigų. Jų kainos yra nevienodos. Dėl to patariama prieš laidotuves pasiteirauti dėl kainų ne vienoje įstaigoje.

Yra trys laidotuvių rūšys. Pirmoji rūšis, tradicinė, yra populiariausia. Jos kaina — nuo \$987.00. Ji apima visą laidojimo procesą — karstą (grey cloth), vieną arba dvi lankymo dienas, pamaldas šventovėje ir kapinėse. Į tos rūšies laidotuves įeina taip pat keturi automobiliai, įskaitant "Cadillac", "Limos", policijos palydą, profesinis patarnavimas ir kortelė su malda. Primokėti reikia už pranešimą laikraštyje \$25, duobę kapinėse ir iškasimą \$525.00 (lietuvių kapinėse), skirti auką Mišioms \$75.00. Pasirinktinai papildas kapinėse yra nedažyta, atvira cementinė dėžė, kainuojanti \$322.00 arba dažyta, uždara dėžė, kainuojanti \$369.00.

Dauguma asmenų nesirenka šios rūšies laidotuvių (grey cloth casket services) už \$987.00 arba karsto už \$1,367.00. Yra laidojimo įstaigų, kuriose galima gauti užuolintį karstą už \$1,567.00 arba riešutmedžio bei raudonmedžio karstą už \$1,867.00. Į šią kainą įeina ne tik karstas, bet ir tradicinių laidotuvių patarnavimai. Antra laidotuvių rūšis yra pasirinktinė — vadinamoji "a la carte funeral". Joje visi patarnavimai skaičiuojami atskirai. Šeima moka tikrai už tuos patarnavimus, kuriuos pasirenka. Pvz. ji gali pasirinkti tikrai vieno vakaro budėtuves

laidotuvių namuose, be balzavimo, vieną autovežimį.

Trečia laidotuvių rūšis yra vadinamasis tiesioginis laidojimas arba sudeginimas (direct burial or cremation). Jos kaina: karstas ir patarnavimas — \$475, sudeginimas — \$120.00, teisminė apžiūra — \$20. Mirusio palaikai laidojami tiesiai iš degyklos. Tokį laidojimo būdą renkas labai mažas žmonių nuošimtis.

Laidotuvių namai taip pat gali sutvarkyti numirėlio persiuntimą laidotuviams kitose pasaulio dalyse. Pvz. persiuntimas lėktuvu Europon kainuoja \$1,500.00.

Tam tikrais atvejais gali būti išrūpintos nemokamos laidotuvių per socialinį valdžios skyrių (Department of Social Services). Taip pat yra galimybės iš anksto apmokėtos laidotuvių už tam tikrą nustatytą kainą.

Laidotuvių žinovai pabrėžia, kad laidotuvių įstaigų kainos yra labai nevienodos ir kad verta, prieš darant sprendimą, pasiteirauti apie kainas bent poroje įstaigų. Tuo būdu esą galima sutaupyti \$500 — \$700. Inf.

• Supažindinkite savo draugus su "TĖVIŠKŲ ŽIBURIAIS" — atsiųskite dar jų neskaitytų adresus. Jie gaus keletą numerių nemokamai.

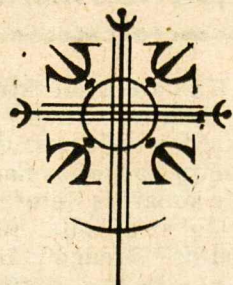
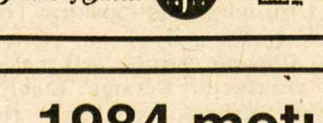
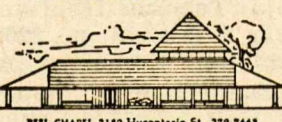
Bookbinding Studio

"SAMOGITIA"

meniškai įraš knygas bei žurnalus. Savininkas — lietuvis. Telefonas 625-2412 P. O. Box 1343, Postal Station "B" Mississauga, Ontario L4Y 4B6

Turner & Porter

laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533-7954

"Dievas teikia mums meilę,
kad mylėtume tą, kurį
Jis mums duoda"

Gerry Loughheed
Funeral Home

252 Regent Street South
Sudbury, Ontario P3C 4C8
Telefonas: (705) 673-9595

1984 metų ekskursijos:

VILNIUS arba Vilnius ir kiti Europos miestai

Birželio	21 — 29	Rugpjūčio	16 — 24
Liepos	19 — 27	Rugsėjo	6 — 14
Liepos	19 — 31	Spalio	4 — 12

Vilnius ir Ryga

Galima važiuoti 8 dienoms arba ilgesniam laikui grupėje arba paskirai. Grupės gegužės 24, liepos 19 ir rugsėjo 6 lydiuosi aš pats — norintiems galėsiu nupirkti automobilis. Smulkesnių žinių teirautis čia žemiau nurodytu adresu ir telefonu.

V. BAČENAS
All Seasons Travel, B.D.
Registration No. 0009239
1551 Bloor Street West,
Toronto, Ontario M6P 1A5

Visais kelionių
reikalais kreiptis:
V. BAČENAS
tel. 533-3531
nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

Paskutinė galimybė pasiųsti rašomąsias mašinėles "Olimpia"

su lietuvišku raidynu (Lietuvą su čia apmokėtu mūitu iki š. m. liepos 15 d.

Turiu ribotą skaičių minėtų mašinėlių. Užsakymus išsiunčiu tą pačią dieną. Kaina — su mūitu ir pasiuntimu — \$325.00

Skambinti arba rašyti: "Taurus" Parcel Service, St. Prapapas, 49 Norseman St., Toronto, Ont. M8Z 2P7. Tel. (416) 233-4486.

Septintosios laisvojo pasaulio lietuvių tautinių šokių šventės bilietų informacija

Šventė įvyks Koliziejuje, Richfield, Ohio, 1984 m. liepos 1 d.

Bilietai gaunami:

KLIVLANDE: Valdona Žiedonis, 18706 Kildeer, Cleveland, Ohio 44119, USA.
"Patria", 794 East 185 St., Cleveland, Ohio 44119, USA. Tel. (216) 531-6720.

ČIKAGOJE: p.p. Vaznelių "Gifts International" krautuvėje, 2501 West 71 St., Chicago, IL 60629, USA. Tel. (312) 471-1424.

TIKETRON: visur JAV-se su kredito kortele: Lithuanian Folk Dance Festival.

Bilietų kainos: \$14.00, \$10.00, \$7.00 ir \$5.00.

Organizacijos, užsisakiusios ir sumokėjusios už ne mažiau kaip 25 bilietus iš anksto per Coliseum, gaus \$2.00 nuolaidą nuo kiekvieno bilieto.

KANADOJE bilietai platinami ligi birželio 10 d.

TORONTE bilietus platina V. Dauginis, 1613 Bloor St. W., tel. 533-1121; sekmadieniais — Lietuvių namuose pietų metu.

HAMILTONE — J. Krištolaitis (tel. 689-5733) sekmadieniais Jaunimo centre.

Kanadiškais doleriais bilietų kaina: \$17.00, \$13.00, \$9.00, \$6.00.

IŠKILMINGO POKYLIO BILIETA

POKYLIS bus liepos 1 d. "Stouffers Inn" on the Square viešbutyje. Kaina: \$27.00

JAUNIMUI — "Holiday Inn", Rockside. Kaina jaunimui: \$13.00.

BILJETUS PLATINA: Ona Jokūbaitienė — (216) 481-7161, 3000 Hadden Road, Euclid, Ohio 44117, USA

Romas Zorska, (216) 371-0130,

4113 Silsby Rd., University Hts., Ohio 44118, USA.

Bilietus užsakant paštu, čekių rašyti: Lithuanian Folk Dance Festival, Inc. ir pridėti sau adresuotą voką su pašto ženklų. Bilietų platinimo komisija

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS,

B.Sc., LL.B

2 Jane St., Suite 303 Telefonai:
Toronto, Ontario M6S 4W3 įstaigos (416) 762-7393
Bloor ir Jane gatvių kampas namų 233-0303

Advokatas

PETRAS K. ŠIMONĖLIS,

B.A. M.L.S. LL.B

3031 Bloor St.W., Suite 200 Telefonai:
prie Royal York įstaigos (416) 231-4138
Toronto, Ontario M8X 1C5 namų 848-0234

A. E. LEPAGE

REAL ESTATE SERVICES

PERKATE

AR

PARDUODATE NAMUS?

SKAMBINKITE

BIRUTEI GRIGAITYTEI-SPUDIENEI

3630 Lawrence Ave. East 431-5462
Scarborough, Ont. M1G 1P6 445-9469

DRESHER INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS

233-3334 — 231-2661 — 231-6226

3830 B Bloor Street West Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. DREŠERIS, A. MIKŠIENĖ ir RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ
Darbo valandos: 9 v. r. - 7 v. v., šeštadieniais - 9 v. r. - 5 v. p. p.
Narys "Better Business" biuro

INSURANCE

* Namų — Gyvybės
* Automobilių
* Komerčiniai
533-1121 Walter Dauginis 822-8480
Insurance Agency Ltd.
1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

Topper

LINEN
SUPPLY
LIMITED

staltiesės specialiom progom

Garbės stalo užtiesalai vestuvėms, mergvakariams, krikštynoms, namų ir įstaigų pobūviams. Spalvotos staltiesės ir servetėlės — baltos, auksinės, mėlynos (royal)*, riešutinės*, tamsiai raudonos, persikinės*, platininės*, rausvos*.

Topper Linen Supply Limited

54 Junction Road, Toronto, Ontario

(416) 763-4576

*Užsakyti prieš keturias savaites.

Perkant ar parduodant namus

skambinti **ANTANAS GENYS**

231-2839

Frank Barauskas Ltd. Realtor-3828 Bloor St.W., ISLINGTON

DRAUDA

"ALL THE
CHOICE
IN THE
WORLD"

MASKELL INSURANCE BROKERS LTD.

(Savininkas Balys Maskellūnas)

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA

• 20 METŲ PATIRTIS

• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

TORONTO

Anapilio žinios

— Gegužės 27 ryšium su kapi-
nių lankymo diena Wasagoje pa-
maldu nebus. Pamaldos kapinėse
— 3 v.p.p. Pamokslas — kun. J.
Liaubos, OFM.
— Anapilio moterų būrelio ren-
giama paroda — gegužės 26-27
d.d. Parodų salėje. Atidarymas
— gegužės 26 d. 4 v.p.p.
— Gegužės 15 d. palaidota a.a.
Juzė Janušienė, 80 m. amžiaus,
gegužės 21 d. — a.a. Adolfas Ilmo-
nis, 73 m. amžiaus.
— Pianino vajui paaukoko \$28.45
Klivilando vyrų oktetas, \$20 — I.A.
Jurcevičiai; parapijai po \$100 —
dr. A. L. Pacevičiai, F. Pawelko;
lietuvių kapinėms po \$50 — V.J.
Laurinavičiai, F. Pawelko; \$25 —
E. Dickson; \$15 — D.T. Renkauskai.
— Mišios gegužės 27, sekmadi-
nį, 10 v.r. — už a.a. Marijoną ir
Jurgį Skaržinskus, 11 v.r. — už
a.a. Marijoną Gudienę.

Išganytojo parapijos žinios

— Pamaldas gegužės 27 d., 11.15
v.r., laikys kun. P. Dilys. Bus pri-
siminti M. Lietuvos patriarchas
Martynas Jankus, kuris mirė 1946
m. gegužės 23 d. Flensburge, ir
Agota Hermanienė, mirusi 1979 m.
Toronte.
— Konfirmacijos pamokos — ge-
gužės 23, trečiadienį, ir gegužės
28, pirmadienį, 6.30 v.v., parapi-
jos salėje.
— Šv. Rašto apmąstymai — ge-
gužės 24 ir 31 d.d., 7 v.v., parapi-
jos salėje.
— Specialus visuotinis parapi-
jos narių susirinkimas — ge-
gužės 27 d. po pamaldų. Bus svar-
stomi parapijos tarybos pasiūly-
mai: 1. įsteigti fondą lietuviams
studijuoti evangelikų teologiją,
2. planas padėti prof. M. Traut-
rimui gilinti teologijos studijas.

Lietuvių namų žinios

— Gegužės 17 d. LN valdybos
posėdyje buvo patvirtinti nauji
nariai: V. Jasinevičiūtė, L. Lenaus-
kaitė ir Lietuvos vyčiai — Niujorko
skyrus.
— Salės nuomos išlaidom pa-
degti paskirtos aukos: "Ginta-
rui" \$375, "Atžalynui" — \$1350.
— Iš Ant. Guzinsko palikimo LN
gauti \$915 pervesti į "Labdaros"
švietimo fondą.
— Svetainėje numatyta įsigyti
naujesnį televizijos priimtuvą,
o turimą perleisti bingo reikalingam.
— Visuomeninės veiklos komisi-
ja pateikė naują LN moterų būre-
lio valdybą: pirm. A. Juciene, vi-
cepirmirinkės — B. Abromaitienė
ir S. Ciplyjauskienė, sekr. L.
Pocienė, išd. I. Žemaitienė.
— LN virtuvei sekmadieniais
reikalinga pagalbininkė. Kreip-
tis į LN.
— LN svečių knygoje pasirašė:
A. ir J. Kusinskiai iš St. Peters-
burgo, A. Gelažius iš New Eng-
land, Conn., B. ir A. Fromm iš
North Dakota, P. Česnulis iš Pa-
ris, Ont., J. Puodžiūnas iš Thorn-
bury, Ont., A. ir R. Krusinskai,
O. Puodžiūnienė iš Philadelphia,
Pa., V. A. Kutkevičius iš Roches-
ter, N.Y.

PADĖKA

Mūsų nuosirdus aciu visoms
mieloms rengėjoms už tokių gražų
mums suruoštą mergvakarį. Jūsų
lietuviškas nuosirdumas liks vi-
sada malonus prisiminimas mūsų
širdyje.

Ypatinga padėka vyriausioms
rengėjoms — p.p. R. Bražukienė,
D. Chornomaz, A. Ramanauskie-
nei, O. Spudienė ir I. Vitkienė.
Atėi visoms viešioms, kurios
apsilankė ir praleidote su mu-
mis šį mergvakarį.
Jums dėkingi —
Huguette Cote ir Vytautas Vitkus

**NATŪRALAUS GYDYMO KLINI-
KA** mediciniškas pooperacinis gy-
dymas. Patarimai asmeniniams ir
šeimoms reikalingi. B. Naujalis, M.T.
N.A.N.P. 460 Roncesvalles Ave.,
Toronto, Ont. (416) 533-8008.

PARDUODAMAS AUTOMOBILIS
"Horizon Chrysler" 1980 m. auto-
matinis, keturių mažai varotos
padangos. Parduosim daugiausia
pasidėjusiam (best offer). Teirau-
tis tel. 536-9316 bet kuriuo laiku ar-
ba vakarais tel. 248-8066 Toronto.

CANDLELIGHT CATERERS

SAVININKAI J.S. BUBULIAI

Baliai, vestuvės, sužadėtuves, paren-
gimai namuose ir laidotuvių pusry-
čiai. Skambinti pirmadieniais, an-
tradieniais, trečiadieniais ir vakarais
po 9 v. v. tel. 279-0256 arba 279-6864
Toronto.

LIETUVIŠKA gėlių krautuvė

savininkė V. SIMINKEVIČIENĖ.
Išvairiomis progomis skambinti į "Pe-
tals Florist" tel. 769-5009. Adresas:
710 Annette St., Toronto, Ont., vienas
blokas į rytus nuo Jane St. Pils-
tatas į ligonines, laidotuvių namus ir
t.t. Savininkė yra prityrusi vestuvi-
nių gėlių tvarkymo srityje.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Prisikėlimo ir Lietuvių kan-
kinių parapijų jaunimo sekcijos
kartu su moksleiviais ateitinin-
kais organizuoja rekolekcijas
jaunimui 15-20 m. amžiaus bir-
želio 1-3 d.d. Loretto Ski Resort
netoli Toronto. Kviečiamas jau-
nimas iš Toronto, Hamiltono,
Montrealio, Klivilando ir kitų vie-
tovių. Registruoti pas T. Slivins-
ką 439-7848 ar pas D. Čuplinską
533-7425.
— Pakrikštytas Robert Matthew,
Daivos (Miceikaitės) ir Robert
Vorps sūnus.
— Susituokė: Kestutis Bartuse-
vičius ir Birutė Norkutė; Ralph
Dobilas ir Rita Kusinskaitė; Ire-
na Štreimikis ir Real Paiement.
— Labdaros sekcija pasiuntė į
Suvalkų trikampį 25 siuntinius
(iš viso iki šiol 634). Siuntinių
persiuntimui aukoko E. Bartkus
\$40.
— Registracija į vasaros stovyk-
las — parapijos raštineje.
— Didelės žvakės kapų lankymo
dienai padėtos šventovės priean-
gyje.

— Parapijos tarybos stovykla-
vietės priežiūros sekcija, kuriai
vadovauja K. Šapočkinas, prašo
visus, kurie gali paaukoti vieną
kitą šeštadienį, paskambinti kle-
bonijon arba K. Šapočkinui 239-
7562.
— Parapijai aukoko: D.V. Simo-
naitis \$300, V. Lėverienė \$100,
V.J. Laurinavičiai \$100, J.J. Ša-
rūnai \$100, V. Savickas \$70, P.M.
Krilavičiai \$50. "Share Life": B.
Stalioraitienė, P. Skrupskas, J.
Strazdas po \$50; klierikų fondai:
S. Mazlaveckienė \$20; "Aušros"
sporto klubui: dr. G. Skrinskas
\$100.

— Mišios gegužės 27, sekmadi-
nį, 8.30 v.r. — už Vytautą Jarašū-
nį, 9.30 v.r. — už Oną ir Simoną
Grigonių, 10.15 v.r. — už motinas,
Paulių Skučą, Joną Sungailą, 11.30
v.r. — už parapiją, 7 v.v. — už tė-
vus.

Metinė ateitininkų šventė
įvyks gegužės 26-27 dienomis.
Gegužės 26, šeštadienį, 6.30
v.v., Prisikėlimo parapijos Pa-
rodų salėje bus vakariene ir
meninė programa. Kaina —
\$5.00. Jaunimas, sendraugiai
ir svečiai maloniai kviečiami
į vakarienę atsilankyti. At-
skirų kuopų susirinkimų lai-
kas bus praneštas vėliau. Stu-
dentams ir moksleiviams po-
kalbį praves kun. dr. F. Juce-
vičius. **Sekmadienį** — įžodis
Prisikėlimo šventovėje ir aga-
pės seselių namuose.

**Pavasarinio kapinių lankymo
diena** — gegužės 27, sekmadi-
nį. Mišios Šv. Jono lietuvių
kapinėse Mississaugoje — 3
v.p.p. Po jų — šventinami nau-
ji paminklai. Anapilio salėje
tą dieną bus galima gauti pie-
tus nuo 12 v. iki 6 v.v. Pietus
paruoš KLK moterų dr-jos Lie-
tuvos kankinių parapijos sky-
rius. **Specialus autobusas**
nuo Islingtono požeminio sto-
ties veš maldininkus į Anapilį
23.00 v.p.p. ir iš Anapilio grįš
5.30 v.p.p.

Kapinių lankymo dieną, t.y.
gegužės 27, Anapilio knygynas
bus atidarytas nuo 10 v.r. ligi
po pamaldų kapinėse. Jame ra-
site knygų tiek ankščiau išleis-
tų (kai kurios yra papigintos),
tiek pačių naujausių (A. Rūtos
"Pirmieji svetur", žodynų,
plokštelių, žvakių, Rožinių,
gautų iš Romos, ir įvairiausių
sveikinimo kortelių. SKL.

VI. Pūtvis šaulių kuopos va-
ldyba praneša, kad mirusių
kuopos narių kapai bus lanko-
mi gegužės 27, sekmadienį,
Šv. Jono lietuvių kapinėse Mis-
sissaugoje. Kuopos šauliai iš-
renkasi minėti dieną 10 v.r.
ryto prie kapinių paminklo.

Daugiakultūrių festivalio ge-
gužės 29 ir 30 d.d. Casa Loma
patalpose rengia penktąjį To-
ronto miesto apylinkė ryšium
su Toronto miesto 150 metų su-
kaktimi. Festivalio programoje
dalyvaus japonai, korėjie-
čiai, portugalai, vengrai, uk-
rainiečiai, italai, indėnai, aust-
rai, vokiečiai ir kiniečiai. Už-
kandžiai ir gėrimai bus parda-
vinėjami kieme įrengtose pala-
pinėse. Programos pradžia —
nuo 6 v.v. pabaiga — 12 v. Įei-
mas — \$1.00, pensininkams ir
vaikams — 50 ct. Telefonas in-
formacijai — 947-7909, Priscil-
la Cranley.

Skautų stovykla Romuvoje
šių vasarą bus nuo liepos 28 iki
rugpjūčio 11 d. Registruotis iki
birželio 15 d. Tuo reikalu in-
formaciją teikia G. Tarvydienė,
65 Botany Hill Rd., Scar-
borough, Ont. M1G 3K4. Tel.
439-7059.

"Gallery Jarman" direktorė Ilona Stanaitis kviečia atsilankyti į

dailininko PRANO GAILIAUS iš Paryžiaus

PARODA

dalyvaujant pačiam dailininkui.

Paroda bus atidaryta iki birželio 12 dienos.

Gallery Jarman, 33 Hazelton Ave., Toronto, Ont. M5R 2E3 Tel. 961-3125

Atidarymas —
gegužės 22,
antradienį,
7 - 10 v. vakaro,

Š.m. gegužės 26, šeštadienį, visi maloniai kviečiami į

trečiosios ateivių bangos POBŪVI

ruošiamą su dar nematyta įdomia menine programa, šilta vakariene bei vynu,

muzika, šokiais ir loterija. Veiks baras. Pradžią — 7.30 valandą vakaro.

Pobūvis įvyks Toronto Lietuvių namų Gedimino pilies menėje.

Kaina: suaugusiems — \$12.00, jaunimui — \$8.00. Bilietai gaunami sekmadieniais Prisikėlimo parapijoje po 10 v. Mišių, Lietuvių namuose popietės metu arba pas Birutę telefonu 231-1910.

Rengėjai

Š. m. gegužės 26-27 d.d. Anapilio Parodų salėje rengiama

MENO PARODA

Su savo darbais joje dalyvaus dailės instituto narės:

Sofija Pacevičienė — keramika, Aldona Vaitonienė — gobelenai,

Lilė Nakrošienė — tapyba.

Parodos atidarymas gegužės 26, šeštadienį, 4 valandą po pietų.
Gegužės 27, sekmadienį, paroda bus atidaryta po 10 v.r. pamaldų.

Maloniai kviečiame visus atsilankyti.

Anapilio moterų būrelis

"Vilnius Manor" - lietuvių pensininkų namų atidarymas

rengiamas š.m. birželio 5, antradienį, 5 v.p.p.,

naujajame pastate, 1700 Bloor St. W., dalyvaujant viešųjų darbų ministeriui
Romeo A. Leblanc ir kitiems aukštiesiems pareigūnams.

PROGRAMOJE: kaspino perkarpimas
ir kitos apeigos; kokteiliai ir iškilminga
vakariene Lietuvių namuose 6.30 v.v.
Kaina — \$20.00.

Apranga — pusiau formali, moterims
(pageidaujama) — tautiniai drabužiai.
Telefonas informacijai: 767-8711.
Visuomenė kviečiama gausiai dalyvauti.

Toronto lietuvių pensininkų klubo valdyba

Daugiakultūrių konferen- cijoje

Toronto birželio 2 d. rengia
konservatorių partiją. Numatyta
10 seminarų įvairiomis temomis.
Jiems vadovaus parlamento
nariai. Dalyvaus ir konservatorių
partijos vadovas B. Mulroney. Konferencijos
organizatoriai — parlamento
narys Jack Murta ir partijos
daugiau kultūrių reikalų direk-
torius Paul Ariemma.

KLK moterų draugijos Lie-
tuvos kankinių par. skyrius
birželio 10 d. minės savo veik-
los 35-tį. Šis pirmutinis sky-
rius atkurtas išeivijoje a.a.
kun. P. Ažubalio. Pirmoji sky-
riaus pirmininkė buvo dr. A.
Užupienė-Lukienė. Ji mielai
sutiko dalyvauti ir supažinti
mus su katalikų moterų
draugijos įsteigimu Kanadoje.
Numatyta meninė programa ir
pietūs su vynu. Bilietus gali-
ma jau dabar įsigyti parapijos
salėje po pamaldų arba užsa-
kyti pas A. Augaitienę tel. 231-
7416 ir pas G. Trinkienę 762-
9517. Bilietų kaina — \$6. Sta-
lai numeruoti. Rengėjos ma-
loniai kviečia visus gausiai da-
lyvauti šioje šventėje.

JANE-BLOOR gatvės rajone išnuo-
mojamas dviejų miegamųjų su at-
skiru įėjimu butas. Skambinti tel.
762-1327 Toronto.

PARDUODAMAS trijų miegamųjų
namas, 34 Varsity Rd., Toronto.
Teirautis tel. 767-3897.

PRIZIŪRėti mažam BERNIUKUI
jieškau moters, galinčios gyventi
mūsų namuose arba ateinančios.
Skambinti tel. 286-1231 Toronto.

K. CIBAS atlieka visus stalius
darbus, taiso senus ir stato naujus
namus už prieinamą kainą. Skam-
binti 534-3882 Toronto.

Šv. Kazimiero sukakties kon- greso

paruošiamieji darbai
atliekami įvairiose srityse. In-
formacijų komisijos nariai ra-
šo apie kongresą lietuvių spau-
doje. Jų straipsniai buvo iš-
spausdinti "Drauge", "L. Lietu-
voj", "Laiškuose lietuviams",
"Darbininke", "Dirvoje", "N.
Lietuvoje", "Tėviškės žibu-
riuose", "Draugas" 1984.V.5 iš-
spausdino vedamąjį temą "Po
Romos — Torontas". Jo auto-
rius k. br. (K. Bradūnas) rašo:
"Roma buvo tik didelė ir gera
pradžia. O po gausių šv. Kazi-
miero minėjimų atskirose ko-
lonijose prieš akis dar didin-
ga viso jubiliejaus pabaiga š.
m. rugsėjo 1 ir 2 d. Toronto,
Kanadoje. Kaip žinome, tomis
dienomis ten vyks kazimieri-
nių metų Religinis pasaulio
lietuvių katalikų kongresas.
Jeigu jubiliejinių iškilmių
pasisekimą Romoje šiaip ar
taip lėmė Vatikano ir paties
popiežiaus palankumas ir dė-
mesys, tai kazimierių metų
baimę Toronte turime išnešti
vien tik savo pečiais. Čia kaip
tik pasirodys tikroji mūsų ver-
tė tiek pakilių iškilmių orga-
nizavime, tiek visų kongreso
akademines dalies intelektualu-
lume, tiek kūrybinio polėkio
religinės-kazimierinės ope-
ros "Dux Magnus" premjeroje".

Pagerbdami a.a. Jeronimą

Valaitį, mirusį Hamiltone, vie-
toje gėlių laidotuvių paau-
kojo "Tėviškos žiburiam" \$25:
B. ir E. Kronai; po \$20: T. A.
Bilda, O. Mikšytė, K. Mikšys,
J. Saunorienė, V. Stanaitienė,
M. Vaitonienė; po \$10: G. J.
Kolakauskai, T. ir Pr. Enskai-
čiai.

**Detroite mirus a.a. Plecha-
vičiūtė-Balandienėi** Pranei,
jos atminimui Kanados Lie-
tuvių Fondui aukoko po \$20: K.
V. Balsiai, P.O. Dabkai, S.S.
Kryževičiai, L.T. Tamošaus-
kai; po \$10: A. Byszkiewicz,
I. Kairienė, K. Lukošius.

PARDUODAMA: Cloverdale Mall
— trijų miegamųjų atskiras viena-
aukštis (bungalow) su centriniu
oro šildymu, garažu; arti mokyklų
ir krautuvų. Gerame Etobicoke
rajonė. Kaina — \$119.000. — High-
Park rajone — tributis (triplex);
geros pajamos — 14 kambarių, se-
ptyni miegamieji. Kaina \$140.000.
Skambinti Antanui Geniui tel. 231-
2839. Frank Barauskas Ltd. Realtor.

**REIKALINGA VYRESNIO AM-
ŽIAUS**, malonaus būdo moteris pri-
žiūrėti senyva moterį, pasigamin-
ti sau ir dviem senjoram maistą, ap-
tvarkyti nedidelį butą. Prie Bloor-
High Park požeminio traukinio.
Darbo valandos nuo 1-2 v.p.p. iki
7-8 v. vakaro. Kreiptis tel. 763-6498
Toronto.

EUROPEAN CATERING

Gaminamas maistas visom pro-
gom, parūpinama salė, muzika,
gėlės, sutvarkomi gėrimų (baro)
reikalai. Skambinti bet kuriuo
laiku: Anelė Gataveckienė tel.
(416) 535-0164 arba Antanas
Gataveckas tel. (416) 239-4496.

MONTREAL

Motinos diena gegužės 13 d. pra-
sidėjo pamaldomis, kurias laikė
kun. J. Kubilius, SJ, giedojo AV
par. choras, vad. muz. A. Stanke-
vičiaus. Po pamaldų parapijos sa-
lėn susirinko arti 150 asmenų pa-
minėti Motinos dienos, kurią pra-
dėjo Ir. Adamonytė. Ji, prisimi-
nus mirusias motinas, paprašė jas
pagerbti vienos minutės susikaup-
imu ir pakvietė paskaitai buv.
montrealietę Rasą Lukoševičiūtę-
Kurienę, KLB kultūros komisijos
pirmininkę. Paskaitininkė išryš-
kino motinos reikšmę šeimoje ir
pabaigė V. Mačernio šeštąją vi-
ziją.

Meninę dalį atliko Montrealio
lituanistinės mokyklos mokiniai
bei jaunieji talentai. Čia buvo
pačių mažųjų mokinių deklamaci-
jos ir šokis "Noriu miego", vyres-
niųjų deklamacijos ir šokis "Suk-
čius" bei visų mokyklos mokinių
kelios dainos. Vadovavo M. Ada-
monytė, šokiams akordeonu grojo
L. Staškevičius. Mokytojos M. Ada-

monytė, L. Rutkauskienė ir E. Ver-
bielynė idėjo nemažai darbo, pa-
ruošdamos savo mokinius tokiai
programai.

Raimundas Verbyla pagrojo po-
rą dalykų akordeonu. Kristina
Baršauskaitė pianinu paskambino
pynę dainų, o Daiva Baršauskaitė
pasirodė su Šuberto kūriniais.

KLB Montrealio apyl. pirm. A.
Staškevičius programos dalyviams
ir visiems atsilankiusiems padė-
kojo ir minėjimo užbaigai para-
šė visus sugiedoti "Marija, Ma-
rija".

KLK moterų dr-jos Montrealio
skyrus šaukia visuotinį susirin-
kimą gegužės 27 d. tuoj po pamal-
dų seselių namuose.

Niujorko "Harmonija", kviečia-
ma KLK moterų dr-jos Montrealio
skyrus, atvyks koncertuoti į
Montrealį spalio 20 d. Organizaci-
jos ir visuomenės prašomos šią da-
tą skirti minėtam renginiui. B.S.

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8.

Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:	
certifikatus: min. \$1,000.00	
1 metų	10.25%
Terminuotus indėlius:	
1 metų	9.75%
180 - 364 d.	9.5 %
120 - 170 d.	9 %
30 - 179 d.	8.75%
Trumpalaikius indėlius	
už \$20,000 ar daugiau	
Taupomosios sąskaitos:	
specialios	7.25%
su drauda	7 %
Čekių sąskaitos:	5 %

**DUODA
PASKOLAS:**

Nekilnojamo
turto,
asmenines ir
prekybines.
Paskolas
mirties
atveju
draudžiamos
iki \$10,000

VISI PATARNAVIMAI NEMOKAMI

KASOS VALANDOS

1475 De Seve	3907A Rosemont
Pirm. antr. treč.	9.00 - 3.00
Ketvirtadieniais	12.00 - 8.00
Penktadieniais	10.00 - 6.00
	4.00 - 8.00
	2.00 - 6.00

JAU LAIKAS REGISTRUOTI VAIKUS!!

Prisikėlimo parapijos stovyklavietėje,
Wasagoje, Ontario

1. LIEPOS 1 d. — 14 d.

Vaikam 6 — 16 m. amžiaus
kuršems sunku susikalbėti ar
nemoka lietuviškai.

2. LIEPOS 15 d. — 28 d.

Vaikam 6 — 16 m. amžiaus
kurie laisvai kalba
lietuviškai.

KAINOS

	1 sav.	2 sav.
1 vaikui	\$85.	\$145.
2 vaikam	\$145.	\$260.
3 +	\$200.	\$355.

★ Atsiųsim lietuvių ir
anglų kalbomis
registracijos ir
informacijos lapus

REGISTRACIJA:
Toronto: